

## Miljöutskottet

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till bygglag och till vissa lagar som har samband med den**

### INLEDNING

#### *Remiss*

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till bygglag och till vissa lagar som har samband med den (RP 139/2022 rd): Ärendet har remitterats till miljöutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet och ekonomiutskottet för utlåtande.

#### *Motion*

I samband med propositionen har utskottet behandlat

- Lagmotion LM 49/2020 rd Minna Reijonen saf Lagmotion med förslag till lag om ändring av 161 § i markanvändnings- och bygglagen

#### *Utlåtanden*

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 64/2022 rd
- ekonomiutskottet EkUU 51/2022 rd

#### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- regeringsråd Kirsi Martinkauppi, miljöministeriet
- byggnadsråd Matti Kuittinen, miljöministeriet
- lagstiftningsråd Heini Färkkilä, justitieministeriet
- lagstiftningsråd Jari Salila, justitieministeriet
- specialforskare Tarja Häkkinen, Finlands miljöcentral
- jurist Antti Salonen, Museiverket
- överarkitekt Vesa Ijäs, Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet
- professor Ari Ekroos, Aalto-universitetet
- professor Pirjo Sanaksenaho, Aalto-universitetet
- professor Janne Pihlajaniemi, Uleåborgs universitet
- forskardoktor i bostadsplanering Jyrki Tarpio, Tammerfors universitet
- utvecklingschef Anne Jarva, Finlands Kommunförbund
- specialsakkunnig Paula Mäenpää, Finlands Kommunförbund

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

- byggnadstillsynschef Leena Jaskanen, Helsingfors stad
- samfundsdirektör Marko Kilpeläinen, Uleåborgs stad
- byggnadstillsynsdirektör Pekka Seppälä, Uleåborgs stad
- planeringsdirektör Jukka Lindfors, Tammerfors stad
- direktör Päivi Laitila, Motiva Ab
- teamchef Jessica Karhu, Bygginformationsstiftelsen RTS
- ledande expert Minna Ojanperä, Finlands näringsliv rf
- expert Mikko Vuorenmaa, Finsk Energiindustri rf
- jurist Mona Redsven, Finanssiala ry
- expert Tea Taivalkoski, Finsk Handel rf
- verkställande direktör Jyrki Laurikainen, Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry
- chefsjurist Leena Kristeri, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- jurist Sami Hämäläinen, Turism- och Restaurangförbundet rf
- direktör, näringslivsfrågor Anu Kärkkäinen, Byggnadsindustrin RT rf
- verkställande direktör Janne Tähtikunnas, RIL ry
- ordförande Henna Helander, Finlands Arkitektförbund SAFA rf
- advokat Emma Niemistö, Finlands Advokatförbund
- chef för juridiska ärenden Jenni Hupli, Finlands Fastighetsförbund rf
- skyddsexpert Anna Ikonen, Finlands naturskyddsförbund rf
- verksamhetsledare Marju Silander, Finlands Egnahemsförbund rf
- verkställande direktör Helena Soimakallio, Suunnittelu ja konsultointiyrietykset SKOL ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- inrikesministeriet
- försvarsministeriet
- finansministeriet
- kommunikationsministeriet
- arbets- och näringsministeriet
- biträdande professor Panu Savolainen, Aalto-universitetet
- professor Martti Häkkänen, Åbo universitet
- Naturresursinstitutet
- Lantmäteriverket
- Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes)
- Trafikledsverket
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland
- Björneborgs stad
- Södra Karelens förbund
- Södra Österbottens förbund
- Landskapsförbundet i Södra Savolax
- Tavastlands förbund
- Kajanalands förbund
- Mellersta Österbottens förbund
- Mellersta Finlands förbund
- Kymmenedalens förbund
- Lapplands förbund

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

- Birkalands förbund
- Norra Karelens landskapsförbund
- Norra Savolax förbund
- Päijät-Häme förbund
- Satakuntaförbundet
- Nylands förbund
- Ägarna av hyreshus och bostadsrättshus till rimligt pris i Finland – KOVA rf
- Konsumentförbundet ry
- Pientaloteollisuus PTT ry
- Träproduktindustrin rf
- Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA ry
- Byggnadsförbundet rf
- Rakennustarkastusyhdistys RTY ry
- Suomen Vuokranantajat ry
- Företagarna i Finland rf.

Inget yttrande av

- Rovaniemi stad
- Österbottens förbund
- Norra Österbottens förbund
- Egentliga Finlands förbund
- WWF Finland.

## PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONEN

### *Propositionen*

I propositionen föreslår regeringen att det stiftas en ny bygglag. Den gällande markanvändnings- och bygglagen föreslås bli ändrad så att de kapitel som gäller byggande upphävs och så att lagens rubrik ändras till lag om områdesanvändning. Genom den nya bygglagen förbättras lagstiftningens genomslag i synnerhet i syfte att stävja klimatförändringen och påskynda anpassningen till den, främja cirkulär ekonomi samt möjliggöra nationell digitalisering av beslut och datainnehåll om byggande. Syftet med de nya bestämmelserna om den huvudansvariga aktörens ansvar är att byggprojekt ska genomföras på ett högklassigt sätt. Avgränsningen av de tillstånd som behövs för byggande preciseras och tillståndsplikten inskränks.

Bygglov och åtgärdstillstånd ersätts med en enda tillståndsform, bygglov. Tröskeln för byggprojekt som kräver tillstånd höjs. I bygglovsfasen utarbetas det en klimatdeklaration över en byggnads koldioxidsnålhet med hjälp av en metod för beräkning av byggnaders koldioxidsnålhet och den nationella utsläppsdaten. Cirkulär ekonomi främjas genom att de livscykelegenskaper som krävs av en byggnad betonas. Återvinningen av bygg- och rivningsmaterial stärks genom en utredning om rivningsmaterial och byggavfall.

För att det ska kunna skapas ett nationellt digitalt datasystem för den byggda miljön ska tillståndsprocessen basera sig på informationsmodeller. Projektinformationsmodellen för projekteringsfa-

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

sen möjliggör även användning av förstärkt verklighet i samband med bygglov. Den as built-modell som ska överlämnas i samband med slutsynen utgör grund för en tillförlitlig digital lagring samt för ett sådant uppdaterat datasystem för den byggda miljön som kan användas vid reparationer och ändringar av en byggnad.

Genom projektering i form av informationsmodeller och enhetliga informationsstrukturer tillgodoses samhällets behov av att få informationsmaterial till förfogande och som underlag för olika processer. Med gemensamma informationsstrukturer som baserar sig på internationella standarder möjliggörs en flexibel systemutveckling och leverantörsoberoende. Byggnadsinformation som baserar sig på informationsmodeller skapar tillsammans med de permanenta byggnads- och lägenhetsbeteckningar som ges i samband med bygglovsförfarandet en grund för en nationell informationssäker informationshantering av byggnadsinformation.

Projekteringsuppgifters och arbetsledningsuppgifters svårighetsklasser ändras så att de bättre motsvarar praxis. Ett organ som bemyndigas av miljöministeriet ska kontrollera projekterarnas och arbetsledarnas behörighet när det är fråga om en sedvanlig, krävande, mycket krävande eller exceptionellt krävande uppgift. Tolkningen av behörighetskraven förenhetligas och den lokala tillståndsmyndigheten behöver inte längre bedöma behörighet som visas genom intyg och registrerad behörighet. Tillståndsmyndigheten kan dock fortfarande beakta ett enskilt projekts särdrag vid bedömningen av en persons behörighet för en uppgift.

I propositionen föreslås det även ändringar i lagen om energicertifikat för byggnader, räddningslagen, lagen om bostadsköp, lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation, avfallslagen, lagen om utrustande av byggnader med laddningspunkter för elfordon och beredskap för sådana laddningspunkter samt system för automation och styrning, lagen om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi, lagen om skyddande av byggnadsarvet, fastighetsbildningslagen, fastighetsregisterlagen, lagen om kommunens fastighetsingenjör, marktäktslagen, lagen om friluftsliv, lagen om trafiksystem och landsvägar, banlagen, lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program, strafflagen och lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden. I dem görs det främst lagtekniska korrigeringar.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2023 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2024.

### ***Lagmotionen***

I lagmotion LM 49/2020 rd föreslås ändringar i 161 § i markanvändnings- och bygglagen. Enligt motionen ska kommunen när beslut om rörledningar fattas göra en samlad bedömning av rörledningsförslaget. Beslutet ska vara vettigt, skäligt och rättvist mot alla markägare längs rörsträckningen.

## UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

### *Allmänt*

Markanvändnings- och bygglagen föreslås bli ändrad så att de kapitel som gäller byggande upphävs och så att lagens rubrik ändras till lag om områdesanvändning. Bestämmelserna om byggande ingår i den nya bygglagen, vars syfte är att förbättra regleringens genomslag och göra det möjligt att digitalisera byggbesluten och datainnehållet. Syftet med bestämmelserna om den huvudansvariga aktörens ansvar är att kvaliteten på byggandet ska förbättras. En av de viktigaste ändringarna är att bygglov och åtgärdstillstånd ersätts med bygglov. Tröskeln för byggprojekt som kräver tillstånd ska dessutom höjas. Tillståndprocessen ska bygga på datamodeller som tillsammans med datainnehållet i myndighetsbesluten bildar det centrala datainnehållet i datasystemet för den byggda miljön. Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med de ändringar som anges nedan. Utifrån inkommen utredning föreslår utskottet att riksdagen godkänner vissa lagförslag för att de tekniska ändringar som föranleds av ändringen av markanvändnings- och bygglagen och förslaget till bygglag ska genomföras i de lagar där det hänvisas till markanvändnings- och bygglagen.

### *De viktigaste syftena med propositionen*

Finland har som ambition att vara klimatneutralt senast 2035 och koldioxidnegativt på 2040-talet. Den byggda miljön står för cirka en tredjedel av de växthusgasutsläpp som människan orsakar i Finland. För att målet ska nås krävs betydande utsläppsminskningar och koldioxidsnåla lösningar också i fråga om byggnader och byggande. Förslaget till bygglag inkluderar nu för första gången bekämpningen av klimatförändringen på ett heltäckande sätt i bygglagstiftningen. Lagen ska styra byggandet mot koldioxidsnålhet och hänsyn till de klimatrelaterade fördelarna och nackdelarna under byggnadens hela livscykel. Klimatdeklarationen för byggnader och metoden för bedömning av byggnaders koldioxidsnålhet ingår som ett väsentligt led i författningsstyrningen av koldioxidsnålhet i byggnader. Med hjälp av bedömningsmetoden strävar man efter att underlätta beräkningen av byggandets klimatkonsekvenser och främja övergången till koldioxidsnålt byggande. Mätbara utsläpp och minskningar är en förutsättning för att konkret nytta ska uppnås. Byggnader ska härfter uppfylla de nya väsentliga tekniska kraven på koldioxidsnålhet och livscykel. Dessa krav preciseras genom förordningar om klimatdeklaration, materialspecifikation och gränsvärden för koldioxidfotavtryck. Utskottet välkomnar utgångspunkterna för reformen som syftar till utsläppsminskningar och koldioxidsnålt byggande.

Inom byggverksamhet och byggnader förbrukas omkring 40 procent av den primärenergi som används. Energieffektivitetsdirektivet (EU) 27/2012 (EED) innehåller en allmän ram och åtgärder för att främja energieffektivitet och säkerställa att energieffektivitetsmålen uppnås i Europeiska unionen. Direktivet om byggnaders energiprestanda 2010/31/EU (EPBD) har genomförts i den nationella lagstiftningen genom markanvändnings- och bygglagen och delvis genom förordningar som utfärdats med stöd av den och publicerats i Finlands byggbestämmelsesamling. En energikutredning är ett viktigt sätt att visa att de krav på energiprestanda som förutsätts i bestämmelserna uppfylls. Om det enligt lagen om energicertifikat för byggnader (50/2013) behövs ett energicertifikat, ska det visas upp när bygglov söks. Energiutredningen ska uppdateras innan byggnaden tas i bruk, om de planer som energikutredningen i tillståndsskedet baserade sig på har ändrats.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Även inom renoveringar ska kraven i direktivet om byggnaders energiprestanda uppfyllas. Artikel 7 i direktivet om byggnaders energiprestanda förutsätter att medlemsstaterna vidtar nödvändiga åtgärder för att säkerställa att, när byggnader genomgår en större renovering eller en annan renovering som anges närmare i den artikeln och direktivet, förbättras byggnadernas energiprestanda i den mån det är tekniskt, funktionellt och ekonomiskt genomförbart. I den gällande lagstiftningen har detta genomförts genom bestämmelser om att reparationer och ändringar som har stor inverkan på en byggnads energiprestanda kräver tillstånd. Inga ändringar föreslås i denna grundläggande princip. Utskottet går närmare in på detta nedan.

Byggandet och den byggda miljön förbrukar mycket resurser. Av de råvaror som årligen används går ungefär hälften till byggande. Propositionen syftar till att etablera livscykelräkningen som en del av verksamhetskulturen inom byggbranschen så att det i lagen tas in en skyldighet att i större omfattning än i nuläget beakta hanteringen av byggnaders livscykel och hållbar kvalitet på byggande. Med livscykelräkning avses enligt propositionen bedömning av miljökonsekvenserna av byggnader och byggprodukter under hela deras livscykel. Om en byggnad är långlivad och kan varieras är detta dessutom enligt propositionsmotiven med tanke på byggnadens ägare en förmånligare lösning än att i förtid riva byggnaden och uppföra den på nytt. Livscyklegenskaperna har således i princip en ekonomiskt positiv effekt också för byggnadens ägare. Emellertid kan det bli dyrare för den som påbörjar ett byggprojekt att projektera och uppföra en ny byggnad som är långlivad och kan varieras jämfört med att uppföra byggnaden enligt de krav som gäller nu. Enligt de nya föreslagna väsentliga tekniska kraven ska byggnaderna projekteras så att de blir långlivade och kan varieras.

Utskottet betonar att syftet med propositionen inte är att främja eller underlätta rivning av byggnader. Vid bedömningen av en byggnads lämplighet för ett nytt användningsändamål ska utgångspunkten vara att bevara och reparera den gamla. Eventuella reparationer av byggnaden ska göras med respekt för den gamla och med bibehållande av den. Syftet med den paragraf om reparation av byggnader som föreslås i 30 § i lagförslaget är uttryckligen att uppmuntra till reparation med gamla metoder och att försöka undvika att byggnadsteknik från olika tidsperioder blandas samman. Målet är att reparera byggnader med lång livslängd, inte riva dem. I 55 § i förslaget till bygglag föreskrivs det om tillståndsplikt för rivning, eller alternativt anmälningsskyldighet om rivningen inte kräver tillstånd. Beträffande villkoren för rivningslov föreslår utskottet att det ska bli lättare att få rivningslov endast i glesbygdsområden på tillbakagång, om rivningen främjar målen för cirkulär ekonomi. Utskottet går närmare in på detta nedan.

I propositionen föreslås det att en skyldighet att lämna en utredning om rivningsmaterial och byggavfall tas in i lagen. Avsikten är att betona vikten av att bedöma bygg- och rivningsmaterialets kvantitet och kvalitet och skapa förutsättningar för cirkulär ekonomi i fråga om rivningsmaterial. Utredningen ska göras i maskinläsbar form, vilket gör det möjligt att dela information om rivningsmaterial på marknads- eller bytesplattformar. Detta ger företagen möjligheter att utveckla sin verksamhet som gäller bygg- och rivningsmaterial och kan ge upphov till ny affärsverksamhet i syfte att utnyttja bygg- och rivningsmaterial. Förslaget kommer genom digitala rapporteringsplattformar och handelsplatser att bidra till uppkomsten av en marknad för bygg- och rivningsmaterial. För det första ska utredningen läggas fram i samband med ansökan om bygglov och också uppdateras i samband med slutsynen av projektet. Då ska också leveransplatsen och behandlingen av avfallet uppges. I den utredning som ska läggas fram i samband med bygglov och

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

rivningslov ska det finnas en uppskattning av mängden rivningsmaterial som uppkommer vid bygg- eller rivningsprojektet samt mängden jord- och stenmaterial som transporteras bort från byggplatsen. I ett byggprojekt som gäller en ny byggnad och som inte inbegriper rivning ska det endast ges en uppskattning av mängden jord- och stenmaterial som transporteras bort från byggplatsen. Även till utredningen om ett byggprojekt som gäller en ny byggnad ska det fogas uppgifter om det byggavfall som uppkommit. Målet är att hålla byggmaterialen i omlopp så länge som möjligt, vilket sparar naturresurser och energi och minskar mängden avfall. Liksom de flesta remissinstanser anser utskottet att dessa mål och förslag i princip är bra och välkomna.

### *Lagberedningsprocessen*

En översyn av markanvändnings- och bygglagen har länge beretts med medverkan av en parlamentarisk uppföljningsgrupp. Enligt utredning till utskottet fattades beslutet om att skilja åt bestämmelserna om byggande och områdesanvändning och ta in dem i två olika lagar efter en cirka fyra år lång beredningsprocess våren 2022, bara några månader innan propositionen lämnades. Trots att de frågor som ingår i propositionen länge har beretts i ett kollegialt organ och på ett mångsidigt sätt genom att de berörda grupperna engagerats, ordnades ingen egentlig remissbehandling av propositionen efter det att bestämmelserna hade delats upp i två lagförslag. Förfarandet har kritiserats i de yttranden som utskottet fått, och utskottet anser att denna kritik är befogad. Dessutom anser utskottet att bestämmelserna om planläggning borde ha reviderats först, eftersom byggandet baserar sig på planläggning.

Utskottet anser att det hör till god lagberedning att höra berörda grupper så att de ges en faktisk möjlighet att sätta sig in i det material som hörandet gäller och uttala sig om saken. Försummelsen av remissbehandlingen har enligt utskottets uppfattning bidragit till att förslaget till bygglag måste korrigeras på många ställen, och med anledning av propositionen görs tekniska korrigeringar i flera lagar som inte ingick i propositionen. Utskottet anser att miljöministeriet bör fästa uppmärksamhet vid lagberedningens kvalitet och iakttagandet av anvisningarna om lagberedningsprocessen. Utskottet anser det vara nödvändigt att revideringen av bestämmelserna om områdesanvändningen och de förordningar som utfärdas med stöd av bygglagen bereds omsorgsfullt och att de berörda grupperna genuint involveras i beredningsarbetet.

### *Tillämpningsområde och ikraftträdande*

I de yttranden som utskottet fått har det betonats att bygglagen inte tillämpas på byggande som genomförs av Försvarmakten och att uppgifter om Försvarmaktens byggnadsobjekt inte kan inkluderas i det offentliga riksomfattande digitala materialet. Avsikten är inte heller att i den riksomfattande informationsresurs som ska finnas i datasystemet för den byggda miljön ta in sådana uppgifter om Försvarmaktens objekt som är sekretessbelagda och som innehas av kommuner eller andra myndigheter eller aktörer. Enligt utskottets uppfattning har denna begränsning av tillämpningsområdet beaktats på behörigt sätt i 1 § 3 mom. i förslaget till bygglag och i motiveeringen till det, och bygglagen tillämpas inte alls på Försvarmaktens objekt.

Enligt utredning till utskottet finns det skäl att skjuta upp ikraftträdandet av lagförslagen så att de föreslagna lagarna träder i kraft vid ingången av 2025. Förslaget om senareläggning av ikraftträdandet har lagts fram särskilt av aktörer inom byggbranschen. Enligt de yttranden som utskottet

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

fått beror detta på brister i propositionens innehåll och i beredningssättet. I bakgrunden finns en farhåga om att ett snabbt genomförande av den nya lagstiftningen leder till att tillståndsprocesserna drar ut på tiden och därmed till att byggnadsinvesteringarna skjuts upp. Även ekonomiskutskottet (EkUU 51/2022 rd) har tagit upp frågan om den föreslagna övergångsperioden är tillräcklig särskilt med tanke på ibruktagandet av digitala system, utarbetandet av anvisningar för processerna och en smidig tillståndsbehandling.

Utskottet delar oron över eventuella problem vid genomförandet av den nya lagstiftningen. Oron grundar sig utöver på det som sägs ovan på att ett stort antal ändringar måste göras i de centrala lagförslagen på det sätt som anges nedan. Vid behandlingen i utskottet har det framkommit att ett flertal hänvisningar i speciallagstiftningen till markanvändnings- och bygglagen behöver ändras till hänvisningar antingen till den nya bygglagen eller till lagen om områdesanvändning. Utskottet föreslår att dessa ändringar görs på det sätt som anges nedan. Dessutom finns det enligt utredning till utskottet lagstiftning som måste granskas innehållsmässigt med anledning av att bygglagen och lagen om områdesanvändning antas. En sådan mer omfattande granskning av innehållsmässiga ändringar kunde inte genomföras i samband med behandlingen av denna proposition. Utskottet anser det vara nödvändigt att statsrådet utreder de ändringsbehov i annan lagstiftning som följer av att lagförslagen i denna proposition har godkänts. Utskottet anser att statsrådet behöver ges möjlighet att bereda ändringar i de lagar som föreslås i propositionen innan de träder i kraft, om det uppstår behov. Därför beslutade man att frikoppla behandlingen av propositionen från behandlingen av budgetpropositionen för 2023. Propositionen har också samband med lagförslaget om datasystemet för den byggda miljön. Det är frivilligt för kommunerna att införa datasystemet fram till utgången av 2028. Kommunerna kan överväga om de tar i bruk systemet innan bygglagen träder i kraft. En senareläggning av ikraftträdandet till ingången av 2025 ger samtidigt miljöministeriet tid att omsorgsfullt och genom att involvera olika aktörer bereda de förordningar som utfärdas med stöd av den föreslagna bygglagen.

### *Regleringen lämnar rum för tolkning*

I sina yttranden till utskottet har de sakkunniga påpekat att bestämmelserna till viss del är flertydiga och vaga. Samma fråga lyfts fram i grundlagsutskottets utlåtande, där det konstateras att de föreslagna bestämmelserna om byggande är tämligen allmänt hållna. Myndigheterna får betydande prövningsrätt till exempel när det gäller bedömningen av förutsättningarna för beviljande av bygglov och formuleringen av tillståndsvillkoren. (GrUU 64/2022 rd) Utskottet instämmer med grundlagsutskottet i att lagstiftningen om byggande i princip bör vara så tydlig att de som påbörjar ett byggprojekt med stöd av lagstiftningen kan få klarhet i om den planerade åtgärden kräver myndighetstillstånd samt kartlägga vilka andra skyldigheter och ansvar som följer av att ett byggprojekt inleds. Det är svårt att bedöma helheten, eftersom förslaget till bygglag innehåller flera bemyndiganden att utfärda förordning, och innehållet i regleringen preciseras till centrala delar genom förordningar som utfärdas senare.

De som lämnat yttrande har inte varit på det klara med utgångspunkterna för styrningen av byggandet i 5 § i förslaget till bygglag. Det har framhållits för utskottet att bestämmelsen utgör ett kriterium för att bedöma förutsättningarna för ett självständigt bygglov, eftersom den har skrivits som en materiellt sett förpliktande paragraf. Paragrafen förpliktar myndigheter och de som ansvarar för planering och genomförande att i sin egen verksamhet beakta vissa utgångspunkter som



## Betänkande MiUB 27/2022 rd

bland annat hänför sig till byggnadens säkerhet och trivseln i den byggda miljön. Enligt utredning till utskottet är bestämmelsen inte avsedd som en självständig bedömningsgrund för tillstånd, eftersom de ovannämnda utgångspunkterna uppfylls närmare genom de väsentliga tekniska kraven i 4 kap. i bygglagen och uppfyllandet av tillståndsvillkoren i 5 kap. Om en byggnad till exempel uppfyller de krav som ställs på en byggnads livscykelegenskaper och lämpar sig för ett detaljplaneområde därför att den enligt 44 § passar in i den byggda miljön och landskapet samt uppfyller kraven på skönhet, högklassig arkitektur eller harmoni, kan tillstånd inte förvägras med stöd av 5 § 2 eller 3 punkten. Likaså kompletteras 5 § 4 punkten av principen om diskret reparation i 12 §. Utskottet fäster till denna del uppmärksamhet vid grundlagsutskottets utlåtande, enligt vilket motsvarande bestämmelse i 12 § i den gällande markanvändnings- och bygglagen har tillmätts rättslig betydelse. I sitt utlåtande noterar grundlagsutskottet att den föreslagna 5 § med beaktande av dess motiveringar inte kan tillämpas som ett uttryckligt direkt tillämpbart hinder för beviljande av tillstånd eller som ett uttryckligt direkt tillämpbart skäl för överklagande. Utskottet lägger vikt vid grundlagsutskottets ståndpunkt.

I sitt utlåtande lyfter ekonomiutskottet fram 42 § 3 mom. i den föreslagna bygglagen, där det i 2 punkten står att bygglov behövs för reparation av byggnader när reparationer eller ändringar av klimatskalet eller byggnadens installationssystem kan ha stor inverkan på byggnadens energiprestanda eller på energi- och miljökonsekvenserna under byggnadens hela livscykel. Bygglov behövs också för reparationer eller ändringar när de kan ha stor inverkan på energiförbrukningen under byggnadens hela livscykel eller konsekvenser som hänför sig till belastningen av miljön. Enligt motiveringen till bestämmelsen är det fråga om att beakta låga koldioxidutsläpp och livscykelräkande i anslutning till bekämpningen av klimatförändringen. Ekonomiutskottet anser att bestämmelsen lämnar det öppet huruvida bygglov kommer att krävas också för mindre ändringsarbeten som dock kan ha betydande inverkan på energiförbrukningen under byggnadens livscykel. (EkUU 51/2022 rd) Enligt utredning till utskottet uppfyller tillståndsplikten kraven i energieffektivitetsdirektivet. Dessutom har kommunerna prövningsrätt när det gäller att kräva tillstånd i ärenden som avses i 42 § 2 och 3 mom. Tillståndströskeln förblir oförändrad i fråga om projekt som påverkar energieffektiviteten. Till exempel underhållsreparation av fönster är i princip inte en tillståndspliktig åtgärd, om inte någon annan grund som nämns i 3 mom., såsom skydd av en historiskt eller arkitektoniskt värdefull byggnad, leder till att tillstånd krävs. Ofta har kommunerna också i sin byggnadsordning befriat installation av luftvärmepumpar från tillståndsplikt. Därför är det inte sannolikt att kommunerna i fortsättningen kommer att kräva tillstånd för installation av luftvärmepumpar. Utskottet anser att den utredning som utskottet fått till denna del är tillräcklig och att bestämmelsen inte behöver ändras.

### *Smidigare reglering*

I 42 § 1 mom. i förslaget till bygglag föreslås det att förutsättningarna för bygglov ändras så att det nationellt fastställs en gemensam gräns för yta under vilken en ekonomibyggnad eller konstruktion får uppföras utan bygglov. Det föreslås att gränsen ska gå vid 30 kvadratmeter, varvid byggande av en byggnad eller konstruktion med en yta på 30 kvadratmeter eller mer kräver tillstånd. För skyddstak går gränsen dock vid 50 kvadratmeter. För närvarande varierar behovet av tillstånd, eftersom kommunerna kan fastställa en tillståndströskel i sina byggnadsordningar. Förteckningen över tillståndströskeln enligt 42 § 1 mom. i bygglagen innebär att tillstånd inte behövs till exempel för en 29 kvadratmeter stor bastubyggnad eller för en högst 20 meter hög mast. Kom-

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

munen kan inte i sin byggnadsordning föreskriva att byggande som underskrider tillståndströskeln är tillståndspliktigt, även om den bedömer att byggandet exempelvis har mer än ringa betydelse för områdesanvändningen eller stadsbilden. I situationer som avses i 42 § 2 mom. i byggnadslagen kan kommunen däremot genom sin byggnadsordning avgöra vilken typ av byggande som inte kräver tillstånd. Kommunen har prövningsrätt i fråga om behovet av bygglov till exempel när det gäller att bygga bryggor, vågbrytare eller stängsel eller placera luftvärmepumpar, solfångare eller solpaneler.

Enligt utredning till utskottet är syftet med fastställandet av tillståndströskeln att förenhetliga tillståndspraxisen för byggnadstillsynen på riksnivå. Då är det för den som ansöker om tillstånd klart vad som kräver tillstånd och vad som inte gör det. Tillståndströskeln i 42 § 1 mom. i förslaget till bygglag är i genomsnitt högre än vad som för närvarande föreskrivs i kommunernas byggnadsordningar. Avsikten är dessutom att göra byggandet smidigare så att byggnadstillsynsresurser inte används för byggande som ligger under tillståndströskeln. Byggarbetet kan inledas genast och den som påbörjar ett byggprojekt behöver inte invänta tillståndsbehandling eller eventuellt överklagande. Sökanden orsakas inte heller några kostnader i form av tillståndsavgifter. Utskottet välkomnar de här ändringarna som är till fördel för dem som söker tillstånd. Till denna del har man lyckats göra regleringen smidigare.

Utskottet ser det som viktigt att styra byggandet av objekt som underskrider tillståndströskeln. Utskottet lyfter fram följande synpunkter. Enligt utredning till utskottet riktas styrning också till byggnader och konstruktioner som är mindre än 30 kvadratmeter. Oberoende av om byggandet kräver tillstånd måste man iaktta alla bestämmelser och föreskrifter som gäller byggande. Vid byggande ska de väsentliga tekniska kraven i bygglagen och de förordningar som utfärdats med stöd av dem iakttagas till exempel i fråga om konstruktioners bärförmåga och byggnaders brandsäkerhet. En byggnad får till exempel inte placeras närmare än fyra meter från gränsen till grannen. Kravet baserar sig på det i 29 § i miljöministeriets förordning om byggnaders brandsäkerhet (848/2017) angivna kravet på avståndet mellan byggnader. Enligt den paragrafen ska det genom konstruktiva eller andra medel ses till att brandspridningen begränsas, om avståndet mellan grannbyggnader är mindre än 8 meter. För att en granne som bygger senare inte ska bli tvungen att i sin byggnad tillämpa strukturella lösningar som avviker från det normala för att säkerställa brandsäkerheten, ska minimiavståndet från fastighetsgränsen vara 4 meter eller så måste den som bygger först på förhand sörja för brandsäkerheten till exempel med en brandmur.

Byggandet ska också stämma överens med planbestämmelser om exempelvis gränsen för byggnadsytan och byggvolymen. Den tillåtna byggrätten får inte överskridas och byggnaderna ska placeras så som byggnadsytan tillåter. Därför går det inte att bygga så att tomten blir full av små byggnader. Dessutom ska ägaren till ett egnahemshus förutse ett eventuellt behov av att utvidga byggnaden. Om man senare vill utvidga en byggnad, beaktar byggnadstillsynen våningsytan för alla små byggnader på tomten. Då kan det hända att det inte längre går att utvidga huvudbyggnaden. Vid byggande ska även 72 § i lagen om områdesanvändning iakttagas. Enligt den kan byggande på strand kräva undantagslov trots att bygglov inte behövs.

Ekonomiutskottet välkomnar i sitt utlåtande en höjning av tillståndströskeln. Ekonomiutskottet bedömer att antalet tillstånd kan sjunka med upp till en tredjedel, och en höjning av tröskeln skulle medföra besparingar för dem som påbörjar byggprojekt. Även om regleringen minskar beho-

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

vet av tillståndsbehandling hos myndigheterna, väntas den å andra sidan öka behovet av efterhandskontroll, rådgivning och kartläggning av byggnadsuppgifter. Enligt ekonomiutskottet är det osäkert om syftena med regleringen uppnås när det gäller att göra tillståndsprövningen smidigare, förtydliga ansvarerna och genomföra livscykeltankandet i praktiken. En del av regleringsförslagen förverkligar dessa mål, men risken är att det stiftas nya skyldigheter och att den administrativa bördan ökar på annat håll. Miljöutskottet instämmer med ekonomiutskottet i att det är svårt att utifrån propositionen bedöma de sammantagna konsekvenserna av den föreslagna regleringen samt kostnaderna för konsumenter och företag. Vid sidan av bristerna i bedömningen av de ekonomiska konsekvenserna försvåras granskningen av att de faktiska kostnaderna och konsekvenserna i hög grad beror på de förordningar som ska utfärdas med stöd av förslaget till bygglag. Det här är något som särskilt måste beaktas i beredningen av förordningarna, menar utskottet.

### *Omprövningsförfarandet*

I propositionen föreslår regeringen att omprövningsförfarandet slopas. Begäran om omprövning i första instans enligt 187 § i markanvändnings- och bygglagen hänför sig till de beslut i tillståndsärenden som delegerats till tjänsteinnehavare. Slopandet av omprövningsförfarandet motiveras med aspekter på en smidigare reglering. I stället för begäran om omprövning kan den som påbörjar projektet överklaga direkt hos förvaltningsdomstolen utan att invänta ett beslut med anledning av begäran om omprövning. Antagandet har varit att tjänsteinnehavarens beslut inte ändras med anledning av begäran om omprövning. Detta förkortar sammantaget den tid som är reserverad för sökande av ändring, så att beslut som inte överklagas vinner laga kraft snabbare.

Slopandet av omprövningsförfarandet har kritiserats dels på grund av de riksomfattande målen för utvecklandet av systemet för ändringssökande, dels på grund av praktiska aspekter. Enligt de yttranden som utskottet fått innebär det föreslagna kategoriska slopandet av omprövningsförfarandet en avvikelse från den långvariga systematiska utvecklingen och utvidgningen av systemet för omprövningsbegäran. På riksnivå har utgångspunkten varit att begäran om omprövning i första instans ska tillämpas i så stor utsträckning som möjligt. Detta innebär att bestämmelserna om begäran om omprövning ska utesluta endast sådana kategorier av ärenden som begäran om omprövning inte lämpar sig för. Sådana är till exempel förvaltningstvångsärenden där det av rättssäkerhetsskäl är nödvändigt att utan dröjsmål få tillträde till domstol eller ärenden som har utretts särskilt grundligt redan när det ursprungliga förvaltningsbeslutet fattades. I motiveringen till förslaget till bygglag framförs inga synpunkter som hänför sig till ovannämnda omständigheter och som motiverar ett slopande av begäran om omprövning. I stället för att slopa förfarandet bör man utveckla det genom informationsstyrning till de kommunala myndigheterna.

Också orsaker som hänför sig till förvaltningsdomstolarnas resurser och behandlingstiderna för överklaganden talar för att omprövningsförfarandet ska finnas kvar. Enligt utredning till utskottet har cirka 1 000 överklaganden som gäller byggande årligen varit anhängiga vid förvaltningsdomstolarna under de senaste åren. I slutet av 2021 pågick handläggningen av sammanlagt 1 080 överklaganden som gällde byggande. Den genomsnittliga handläggningstiden i förvaltningsdomstolarna var 9,6 månader 2021. Enligt statsrådets redogörelse för rättsvården (SRR 13/2022 rd) kan målet anses vara en behandlingstid på 7 månader. Behandlingstiderna varierar enligt kategorierna för huvudsak mellan 6,2 månader (social- och hälsovård) och 18,7 månader (miljöärenden).

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

den). Den genomsnittliga behandlingstiden i byggärenden var 10,9 månader 2021. Det finns också betydande skillnader i behandlingstiderna inom kategorierna för huvudsak.

För att den målsatta genomsnittliga behandlingstiden på 7 månader ska nås och bibehållas måste förvaltningsdomstolarnas nuvarande personalstyrka (560 årsverken) först ökas med cirka 70 årsverken för att avarbeta den nuvarande ärendebalansen och i fortsättningen permanent med cirka 40 årsverken till sammanlagt cirka 600 årsverken. Behovet av extra personalresurser baserar sig på den nuvarande situationen i förvaltningsdomstolarnas ärendestruktur och antal ärenden. Den ändring som föreslås i propositionen innebär ytterligare ett allt större tryck på personalen med beaktande särskilt av de nya ärendekategorierna enligt bygglagen. Hit hör till exempel beslut om konstaterande av en projekterares och arbetsledares behörighet, tillstånds- och tillsynsavgift, tillåtande av sakkunniggranskning, servitutsarrangemang, placering, ändring och avlägsnande av samhällstekniska anordningar, avbrytande av arbetet, förordnanden om samreglering och ändring och upphävande av sådan samt tillåtande av sakkunniggranskning. Antalet beslut som fattats med stöd av bygglagen och som förs till förvaltningsdomstolarna blir således betydligt större om ändringen genomförs. När överklagandena blir fler kan det antas försämra domstolarnas funktionsförmåga ytterligare. Om överklagandena mångdubblas, blir konsekvenserna för förvaltningsdomstolarna ytterst betydande.

Utskottet anser att den ovan beskrivna utredningen om konsekvenserna av att slopa omprövningsförfarandet är tillförlitlig. Samtidigt instämmer utskottet i återkopplingen att slopandet av omprövningsförfarandet inte motiveras med rättsliga aspekter, såsom brådskande behov av rättskydd eller en särskilt omsorgsfull beredning av det beslut som ändringssökandet gäller. Sammantaget har förslaget att slopa omprövningsförfarandet mycket ytligt motiverats med ändamålsenlighetsaspekter utan att avgörandets konsekvenser för andra myndigheter, såsom förvaltningsdomstolarna, har bedömts på ett heltäckande sätt. Utskottet ställer sig därför inte bakom förslaget att slopa omprövningsförfarandet. Utskottet återkommer nedan till de paragrafförslag som gäller detta.

### *Kommunens roll och ansvarsfördelningen mellan aktörerna*

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet ska utifrån det allmänna intresset övervaka att planläggningen följs. Planen genomförs genom byggande. Den kommunala byggnadstillsynsmyndigheten övervakar också att byggverksamheten är lagenlig med tanke på det allmänna intresset. Förväntningarna på denna roll är olika. Det har föreslagits för utskottet att byggnadstillsynens ansvar tydligare ska framgå av lagen. Enligt utredning till utskottet ingår de inspektioner som utförs av byggnadstillsynen i den proportionella byggnadstillsynen, och ansvaret för att byggåtgärden är korrekt överförs inte på myndigheten med anledning av inspektioner. Byggnadstillsynen har inte till uppgift att övervaka alla byggarbetsplatser. Utskottet anser att denna utgångspunkt i sig är motiverad och konstaterar att myndighetens ansvar sträcker sig till de uppgifter som föreskrivits för myndigheten i lag. Ansvaret för den operativa tillsynen över ett byggprojekt vilar i sista hand på den som påbörjar byggprojektet och som kan överföra ansvaret på den som bär det huvudsakliga ansvaret samt på den ansvarige arbetsledaren.

I enlighet med skrivningarna i regeringsprogrammet föreslås det i 95 § i förslaget till bygglag bestämmelser om den huvudansvariga aktörens ansvar för genomförandet. Om den som påbörjar ett

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

byggprojekt inte utser en huvudansvarig aktör, ansvarar han eller hon själv för uppgiften som huvudansvarig aktör. Enligt utredning till utskottet är det med tanke på ansvarsfördelningen i ett byggprojekt viktigt att uppfatta skillnaden mellan den huvudansvariga aktörens förhållande till myndighetstillsynen och avtalsförhållandet mellan den huvudansvariga aktören och den som påbörjar ett byggprojekt. Om den som påbörjar ett byggprojekt beslutar utse en huvudansvarig aktör, innebär 95 § inga begränsningar för parterna i avtalsförhållandet. I privaträttsliga avtal kan man fritt komma överens till exempel om ansvarstiden och ersättningsbeloppet eller avgränsa ansvaret till en viss fråga. Det är naturligtvis inte möjligt att utan avtal anmäla en huvudansvarig aktör till byggnadstillsynsmyndigheten.

I 95 § 2 mom. i förslaget till bygglag ingår uppgifterna för den huvudansvariga aktören i förhållande till myndighetstillsynen. Om den som påbörjar ett byggprojekt har meddelat byggnadstillsynsmyndigheten att det finns en huvudansvarig aktör, tar byggnadstillsynen kontakt med den huvudansvariga aktören om problem upptäcks vid den proportionella tillsynen. Byggnadstillsynen har till uppgift att övervaka om den huvudansvariga aktören iakttar sin lagstadgade uppgift i fråga om att uppfylla de väsentliga tekniska kraven. Byggnadstillsynen övervakar då byggarbetet med hänsyn till allmänt intresse. Om den som påbörjar ett byggprojekt har begränsat den huvudansvariga aktörens ansvar för genomförandet till att gälla endast en viss del av att de väsentliga tekniska kraven uppfylls och meddelat denna avgränsning till byggnadstillsynsmyndigheten, ansvarar den som påbörjar byggprojektet själv för allt som är undantaget från avtalet.

I yttranden till utskottet har det föreslagits att kommunen ska ge ett servicelöfte om bygglovsprocessen. Enligt utredning till utskottet har kommunernas representanter inte förordat att en separat bestämmelse om servicelöfte tas in i bygglagen. Enligt 23 § i förvaltningslagen är en myndighet skyldig att behandla ett ärende utan ogrundat dröjsmål. Dessutom ska myndigheten i de centrala ärendekategorierna inom sitt verksamhetsområde fastställa den förväntade behandlingstiden för sådana ärenden som ska avgöras genom förvaltningsbeslut och som endast kan väckas på initiativ av en part. I kommunerna utvecklas behandlingen av tillståndsärenden som gäller byggande, eftersom myndighetstjänsterna ses som en del av de centrala tjänsterna för invånarna och näringslivet. Behandlingen av tillståndsärenden förlängs ofta av att ansökan lämnas in med bristfälliga uppgifter. En bristfällig tillståndsansökan kan inte behandlas, utan ansökan ska som helhet vara komplett för att behandlingen av innehållet ska kunna inledas. Behandlingstiden för ett tillståndsärende kan inte förkortas hur mycket som helst utan att de centrala kraven på projektet i fråga om bland annat sundhet, säkerhet, planlighet eller lämplighet för miljön påverkas. Detsamma gäller kraven på förfarandet, såsom hörande av parter och andra myndigheter. Dessutom är byggprojekten olika. En höjning av tillståndströskeln utesluter merparten av de mindre projekten från tillståndprocessen. I projekt som överskrider tillståndströskeln behövs det samordning av olika intressen. En tidsfrist för tillståndsförfarandet till förmån för den som ansöker om tillstånd kan försvaga möjligheterna att utreda tillståndsärendet på det sätt som byggprojektets omfattning kräver.

Utskottet anser att de ovannämnda omständigheterna är väsentliga argument för att det inte ska införas någon tidsfrist för tillståndprocessens längd. Trots det är det bra att främja ibruktagandet av ett servicelöfte i kommunerna genom en rekommendation inom ramen för god förvaltning. Utskottet föreslår ett pilotprojekt för servicelöftet i samarbete med kommunerna. Utifrån erfaren-

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

heterna kan man dra slutsatser om en mer omfattande användning av servicelöftet. (*Utskottets förslag till uttalande 1*)

### Övrigt

Grundlagsutskottet har i positiv mening fäst uppmärksamhet vid 46 § i förslaget till bygglag, som gäller förutsättningarna för placering på områden i behov av planering. En förutsättning för placering ska inte längre vara att byggandet inte medför olägenhet för detaljplaneringen, generalplanläggningen eller annan reglering av områdesanvändningen. Enligt 46 § 1 mom. 1 punkten i förslaget till bygglag får byggande på ett område i behov av planering inte väsentligt försvåra utarbetandet av general- eller detaljplaner i enlighet med kommunens planlägningsöversikt. Här efter ska kommunen alltså fastställa vilka områden som den tänker planlägga, och i tillståndsförfarandet ska det bedömas om det planerade området behöver detaljplaneras. I planlägningsöversikten fastställs vad som ska planläggas och när. Om planläggning inte planeras för området på lång sikt, kan domstolen inte avslå ett av kommunen beviljat tillstånd med anledning av besvär på den grunden att det medför olägenhet för planläggningen.

Kritik har riktats mot lösningen där kommunens planlägningsöversikt kopplas till frågan om det är tillåtet att bygga. Kommunen kan inte längre bedöma ett enskilt projekt i förhållande till målen för kommunens planläggning överlag, utan endast i förhållande till de planer som nämns i planlägningsöversikten. Enligt kritiken blir det allt svårare för kommunen att hantera samhällsstrukturen och styra byggandet utanför detaljplaneområden. I synnerhet i de växande stadsregionerna leder detta till omfattande och slumpmässigt byggande. I närheten av växande stadsregioner är det ytterst viktigt att trygga förutsättningarna för en kontrollerad tillväxt i den framtida planläggningen och samhällsstrukturen. I nuläget har det å andra sidan uppstått situationer där till exempel byggandet av ett egnahemshus har förhindrats för en lång tid därför att ett beslut om planeringsbehov inte har ansetts möjligt, och kommunen inte heller har ansett det befogat att för området utarbeta en detaljplan som möjliggör byggande.

Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att den föreslagna regleringen är positiv och nödvändig med tanke på egendomsskyddet. Miljöutskottet instämmer i detta. Samtidigt konstaterar utskottet att även om vissa problem har lösts genom att olägenheter för planläggningen kopplas till kommunens planlägningsöversikt, har kommunen dock fortfarande rätt att tillåta eller förvägra byggande på ett område i behov av planering. Utskottet återkommer nedan till tolkningen av paragrafen och till de exakta ändringsförslagen.

Utskottet betonar behovet av att följa upp lagförslagets konsekvenser och genomförande samt ett kontrollerat genomförande av eventuella korrigerande lagstiftningsåtgärder. Grundlagsutskottet betonar i sitt utlåtande behovet av att noggrant följa konsekvenserna av den nu föreslagna regleringen särskilt med tanke på tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna. Liksom grundlagsutskottet anser miljöutskottet att det är nödvändigt att statsrådet utan dröjsmål vidtar åtgärder för att avhjälpa eventuella missförhållanden. Dessutom anser miljöutskottet i likhet med ekonomiutskottet att konsekvenserna av den föreslagna regleringen för tillståndprocessernas längd och smidighet bör följas upp. Utifrån erfarenheterna bör man avveckla eventuella överlappande utredningsskyldigheter som orsakar regleringsbörda i tillståndprocessen. (*Utskottets förslag till uttalande 2*)

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### *Lagmotionen*

I propositionen föreslås det till denna del inga ändringar jämfört med nuläget, så utskottet förkastar förslaget i lagmotion LM 49/2020 rd.

## DETALJMOTIVERING

### 1. Bygglagen

#### 2 kap. Byggande

**9§. Våningsyta.** I den sista meningen i 2 mom. föreslås bestämmelser om överskridande av den byggda våningsytan i vissa situationer. Paragrafen motsvarar 115 § i markanvändnings- och bygglagen, som vedertaget har tolkats så att den våningsyta som får byggas får överskridas i fråga om alla faktorer som nämns i 2 mom. i förslaget till bygglag. Den tillåtna våningsytan för en byggnad får överskridas i fråga om tjockleken på mellanväggar, schakt eller kanaler eller sådana tekniska utrymmen med ingång från allmänna utrymmen som krävs för skyddsrum eller installationstekniska system. Samma byggnad kan innefatta alla dessa typer av överskridningar av våningsytan. Utskottet föreslår att bestämmelsen preciseras så att det entydigt framgår att den tillåtna våningsytan får överskridas på den grund som nämns i momentet men att den också får överskridas med den yta som behövs för att bygga sådana schakt eller kanaler eller sådana tekniska utrymmen med ingång från allmänna utrymmen som krävs för skyddsrum eller installationstekniska system. Avsikten är att den tillåtna byggarealen i ett byggprojekt även i fortsättningen ska kunna överskridas i fråga om alla ovannämnda utrymmen, inte bara i fråga om något av dem.

#### 4 kap. Väsentliga krav

**30§. Reparation av byggnad.** I 2 mom. föreskrivs det om vilket byggnadssätt som ska iakttas när en konstruktion eller en del av en byggnad ska repareras. Enligt utredning till utskottet är det oklart om en konstruktion eller byggnadsdel kan repareras med iakttagande av det ursprungliga byggnadssättet, om den skada som repareras inte beror på en brist i det ursprungliga byggnadssättet. Utskottet föreslår att bestämmelsen preciseras så att det ursprungliga byggnadssättet kan användas vid reparation, om den skada som ska repareras inte beror på att konstruktionen eller byggnadsdelen inte fungerar tekniskt. Om konstruktionen eller byggnadsdelen inte fungerar tekniskt, ska de krav som gäller uppförande av en ny byggnad iakttas vid reparationen.

**35§. Tillgänglighet.** Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande konstaterat att bygglagens bestämmelser om tillgänglighet är av betydelse också med tanke på konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, särskilt artikel 9, och med tanke på de skyldigheter som avtalsparterna har. Grundlagsutskottet anser att bestämmelsen bör kompletteras med ett uttryckligt omnämnande av personer med funktionsnedsättning, eftersom uttrycket personer med nedsatt rörelse- och funktionsförmåga i momentet inte nödvändigtvis täcker alla personer med funktionsnedsättning på det sätt som avses i artikel 1.2 i konventionen. Utskottet föreslår att paragrafens 1 mom. kompletteras på det sätt som grundlagsutskottet avser.

**5 kap. Tillståndsplikt och förutsättningar för byggande**

**42§. Bygglov.** I paragrafen föreskrivs det om när ett byggprojekt kräver bygglov. Enligt utredning till utskottet förutsätter nybyggnad som avses i 1 mom. alltid bygglov. Här har kommunerna inte prövningsrätt. Däremot bibehåller kommunen möjligheten att genom byggnadsordningen ta ställning till sådana nybyggnadsprojekt som inte nämns i 1 mom. Avsikten är att denna prövning ska styras genom bestämmelserna i 2 mom. Utskottet föreslår att 2 mom. kompletteras så att bygglov inte behövs för byggprojekt som baserar sig på en järnvägsplan enligt banlagen eller en vägplan enligt lagen om trafiksystem och landsvägar. Detta motsvarar riktlinjerna i den gällande lagstiftningen.

**46§. Förutsättningar för placering på områden i behov av planering.** Enligt utredning till utskottet är den föreslagna förteckningen över förutsättningarna för placering av en byggnad på ett område i behov av planering avsedd att vara uttömmande. Grundlagsutskottet påpekade att om stamfastighetsprincipen ska tillämpas som tillståndsvillkor, bör bestämmelser om detta tas in i den föreslagna lagen. Enligt utredning till utskottet är bestämmelsen om förutsättningarna för placering avsedd att vara uttömmande. Vid beredningen av propositionen har man gjort ett medvetet val, och avsikten är inte att stamfastighetsprincipen ska utgöra ett tillståndsvillkor.

Paragrafens 2 mom. motsvarar 137 § 2 mom. i markanvändnings- och bygglagen, enligt vilket det trots 1 mom. får uppföras en ekonomibyggnad som hör till en redan befintlig bostad eller lantgård samt en byggnad som behövs för bedrivande av jord- och skogsbruk eller en binäring till det och som hör till ett redan befintligt landsbygdsföretag. Tillstånd kan också beviljas för renovering av en byggnad eller mindre utvidgning av ett bostadshus. Eftersom avsikten inte är att ändra rättsläget, föreslår utskottet att 46 § 2 mom. i lagförslaget preciseras så att det bättre motsvarar den gällande regleringen. Ordalydelsen i bestämmelsen anger tydligt att kommunen ska bevilja tillstånd för ett byggprojekt i den situation som nämns ovan.

**51§. Användning av generalplanen som grund för bygglov.** I paragrafen föreslås bestämmelser om en särskild grund för bygglov. Enligt utredning till utskottet är de två sista meningarna i 1 mom. riktade till planläggaren som rättsnorm. Utskottet föreslår att bestämmelserna placeras i 44 § i lagen om områdesanvändning.

**56§. Förutsättningar för rivningslov.** De förutsättningar som föreslås i 1 mom. motsvarar 139 § i markanvändnings- och bygglagen. Enligt markanvändnings- och bygglagen och bygglagen kan en byggnad i princip rivas och ersättas med en planenlig nybyggnad, om byggnaden inte är skyddad i planen och planen är uppdaterad. Problematiska fall av rivningslov hänför sig ofta till situationer där planen har föråldrats. Utskottet föreslår att 2 mom. preciseras så att sådan rivning av byggnadsobjekt som främjar målen för cirkulär ekonomi tillåts i områden på tillbakagång trots kommunens planläggningsintressen. Bestämmelsen tillämpas endast på rivning av enskilda objekt. Med stöd av bestämmelsen kan tillstånd till rivning av ett helt område inte beviljas. Syftet med 2 mom. är att främja cirkulär ekonomi i situationer där en byggnad ska rivas och när byggnaden är belägen på ett område där största delen av värdet på byggnaderna har gått förlorat. I sådana fall ska rivningen leda till betydande återanvändning av rivningsmaterialet.



## Betänkande MiUB 27/2022 rd

**57§. Undantagslov.** Enligt utredning till utskottet varierar åsikterna om ändringar i användningsändamålen stort. Att nyttja undantagslovsförfarandet är ett smidigare förfarande än att ändra planen. En nationellt definierad undantagsgrund skulle medge visshet när det gäller investeringar. Detta skulle också främja ett effektivare utnyttjande av utrymmena och en minskning av antalet tomma utrymmen. Utskottet föreslår att 3 mom. kompletteras så att det gör det möjligt att ändra användningsändamålet för en byggnad eller en del av den för boende eller annan användning som inte medför miljöstörningar. Ett särskilt skäl till avvikelse från detaljplanen är att stödja cirkulär ekonomi och koldioxidsnålhet.

### *6 kap. Tillståndsförfarande*

**62§. Ansökan om placeringstillstånd.** Utskottet föreslår att paragrafen preciseras så att där explicit nämns de bilagor till ansökan om bygglov som åtminstone ska lämnas till tillståndsmyndigheten i samband med ansökan om placeringstillstånd. Bland dokumentationen ska det finnas uppgifter om massa och fasad samt placeringen på byggplatsen, ordnandet av körförbindelser och, på områden där kommunalteknik finns eller är avsedd att genomföras, uppgifter om var anslutningen till kommunaltekniken ska finnas.

**63§. Hörande och information om bygglov.** Bestämmelser om myndigheternas skyldighet att höra en part finns i 34 § i förvaltningslagen. Enligt 2 mom. i den paragrafen får ett ärende avgöras utan att en part hörs bland annat om ett yrkande som inte rör någon annan part godkänns eller om hörandet av någon annan orsak är uppenbart onödigt. Den som ansöker om lov kan enligt 63 § 4 mom. i förslaget till bygglag till sin ansökan foga en tillförlitlig utredning om att grannarna eller en del av grannarna är medvetna om handlingar och uppgifter med relevans för projektet och en redogörelse för deras eventuella ställningstaganden till projektet. Kommunen behöver inte ordna ett hörande, om sökanden har lämnat in en utredning om att grannarna har hörts. Enligt utredning till utskottet kan den utredning som sökanden lägger fram inte ersätta hörandet. Utskottet föreslår därför att bestämmelsen ändras till den del den utredning som sökanden lägger fram undanröjer myndighetens skyldighet att höra grannen. Däremot kan myndigheten vid behandlingen av tillståndsärendet beakta sökandens tillförlitliga utredning om hörandet av grannen och dennes ståndpunkt till projektet. Utifrån inkommen utredning kan myndigheten inom ramen för sin prövningsrätt bedöma om det är uppenbart onödigt att höra grannen på det sätt som avses i 34 § 2 mom. i förvaltningslagen.

**64§. Hörande och information om undantagslov och tillstånd för miljöåtgärder samt om bygglov på en byggplats på ett område i behov av planering.** Utskottet föreslår att 3 mom. ändras på samma sätt som i 63 § ovan. Också i detta fall kan myndigheten ta emot en utredning av den som påbörjar byggprojektet om hörande av grannen. Därefter överväger myndigheten i ljuset av 34 § 2 mom. i förvaltningslagen om ärendet kan avgöras utan att grannarna hörs på grundval av den utredning som lagts fram. Utskottet anser att det också till denna del är nödvändigt att kräva att utredningen är tillförlitlig och föreslår att bestämmelsen kompletteras beträffande detta.

**65§. Hörande om rivningslov.** Utskottet föreslår samma ändring i 2 mom. som i 63 och 64 § ovan.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

**70§. Kungörelseförfarande.** Enligt den gällande markanvändnings- och bygglagen har tillståndsbeslutet meddelats genom anslag. Enligt 70 § i förslaget till bygglag slopas anslaget och tillståndsbeslutet delges i fortsättningen genom offentlig kungörelse. I 70 § 1 mom. i lagförslaget föreslås bestämmelser som kompletterar 62 a § 3 mom. i förvaltningslagen om att också besvärstiden för tillståndsbeslutet ska nämnas i kungörelsen. Enligt utredning till utskottet bör bestämmelsen strykas eftersom den överlappar den allmänna lagen och kan leda till kontradiktoriska slutsatser. Den föreslagna bestämmelsen i 70 § 1 mom. kan leda till att det i kungörelsen inte anges exempelvis var besvären ska lämnas in och vad de ska innehålla. Det kan leda till kontradiktoriska slutsatser och tolkningsproblem i anslutning till den övriga regleringen av kungörelser. Kungörelsen är ett delgivningsförfarande och får inte förväxlas med information. Utskottet föreslår att den egentliga delgivning som ingår i kungörelseförfarandet begränsas till vad som föreskrivs i 62 a § i förvaltningslagen.

Enligt 2 mom. ska beslutet sändas till bland annat dem som har begärt det i samband med behandlingen av ärendet. Om begäran har undertecknats av fler än en part, ska den första undertecknaren underrätta de övriga undertecknarna. Eftersom det inte är fråga om delgivning, föreslås det att bestämmelsen ändras så att de övriga undertecknarna ska underrättas om beslutet.

**72§. Lämnande av uppgifter om myndighetssyn av byggnader till datasystemet för den byggda miljön.** Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande om propositionen om datasystemet för den byggda miljön (GrUU 82/2022 rd — RP 140/2022 rd) påpekat att termen offentliggörande enligt propositionen avser lämnande av uppgifter. Grundlagsutskottet anser att det inte finns skäl att i lagen ge termen en innebörd som inte stämmer överens med allmänspråket. Således föreslås det att paragrafen ändras så att termen offentliggörande ersätts med ordet lämnande.

**73§. Lämnande av uppgifter om tillstånd för byggande till datasystemet för den byggda miljön.** Utskottet föreslår samma ändringar som i 72 § ovan.

**79§. Tillstånds- och tillsynsavgift.** Enligt utredning till utskottet leder en förhöjd tillsynsavgift till att det är fråga om en påföljd av straffkaraktär. Utskottet föreslår att 1 mom. ändras så att omnämnandet av att avgiften tas ut förhöjd stryks. Kommunens byggnadstillsynsmyndighet ska fortfarande kunna ta ut en avgift som motsvarar kostnaderna för tillsyns- och inspektionsuppgifterna.

### *7 kap. Behörighetsvillkor*

**85§. Konstaterande av behörighet som projekterare.** I paragrafen föreskrivs det om byggnadstillsynens skyldighet att kontrollera att projekteraren har genom intyg visad behörighet för uppgiften. Byggnadstillsynsmyndigheten kan dessutom av grundad anledning bedöma om den anmälda projekteraren har sådana faktiska tidsmässiga resurser som är tillräckliga för att utföra uppgiften eller om personen i en tidigare projekteringsuppgift under de två föregående åren har visat sig vara oförmögen att sköta en liknande uppgift. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att projekteraren faktiskt kan klara av uppgiften. Utan bestämmelse skulle byggnadstillsynen bli tvungen att alltid godkänna en person som påvisat sin behörighet oberoende av om personen själv sköter uppgiften eller om någon annan de facto sköter uppgiften. Byggnadstillsynen har också möjlighet att vägra godkänna en person som den enligt erfarenhet vet misslyckas med att sköta uppgiften.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Enligt utredning till utskottet hänvisas det i bestämmelsen till lagen om påvisande av kompetensen hos personer som utför projekterings- eller arbetsledningsuppgifter inom byggande. Propositionen (RP 249/2022 rd) behandlas för närvarande i riksdagen. Byggnadstillsynen ska dessutom beakta att projekterarens resurser är tillräckliga samt i tidigare uppgifter påvisad eventuell oförmåga att sköta uppgiften. Även om förutsättningarna för behörighet uppfylls, kan byggnadstillsynsmyndigheten inte godkänna projekteraren, om bedömningen av resursernas tillräcklighet och de färdigheter som avses ovan visar att projekteraren de facto inte klarar av uppgiften. Dessutom föreslås en teknisk ändring i paragrafen.

**89§. Konstaterande av behörighet som ansvariga arbetsledare eller arbetsledare för specialområden.** Utskottet föreslår samma ändringar som i 85 § ovan.

### *9 kap. Organiseringen av byggnadstillsyn*

**100§. Byggnadstillsynsmyndighetens uppgifter.** Enligt 1 mom. övervakar byggnadstillsynsmyndigheten byggandet med tanke på det allmänna intresset. Enligt utredning till utskottet finns det skäl att i bestämmelsen förtydliga till vilka delar bygglagen kan föreskriva om tillsynen över efterlevnaden av lagen om områdesanvändning. En plan enligt lagen om områdesanvändning genomförs genom byggande. Bestämmelsen innebär att byggnadstillsynen ska övervaka att byggandet genomförs med iakttagande av planläggningen och anknytande reglering. Byggnadstillsynsmyndighetens befogenheter hänför sig uttryckligen till genomförandet av planläggningen, inte till tillsynen över planlägningsförfarandet. Utskottet föreslår att paragrafen preciseras så att tillsynen över planläggningen och byggandet avskiljs till olika meningar och att det till första meningen i 1 mom., den del som gäller planläggningen, fogas en hänvisning till lagen om områdesanvändning.

### *10 kap. Utförande av byggnadsarbete*

**106§. Användning av grannens område.** På hörande av parter tillämpas förvaltningslagen. Det är fråga om ett väsentligt krav på förfarandet i anslutning till enskilda personers rättsskyddsgarantier. Grunden för avvikelse bör definieras entydigt. Hörande om användning av grannens område är sedvanlig förvaltningsverksamhet där förvaltningslagen iakttas och det inte behöver föreskrivas särskilt eller på ett avvikande sätt om hörande i förslaget till bygglag. Huvudprincipen i hela lagförslaget är att förvaltningslagen ska tillämpas som allmän lag och att det inte behöver hänvisas till den. Omnämmandet av hörande av grannar kan följaktligen strykas ur paragrafen. Utskottet föreslår att omnämmandet stryks och betonar samtidigt att myndigheten i enlighet med 34 § i förvaltningslagen ska se till att grannen blir hörd. Hörandet innebär att grannarna ges tillfälle att bli hörda. Dessutom föreslås en teknisk ändring i paragrafen.

**108 §. Påbörjande och avbrytande av byggnadsarbete.** Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den bättre motsvarar bestämmelsens innehåll. Enligt 3 mom. ska byggnadsarbetet avbrytas, om den ansvariga arbetsledaren saknas eller inte uppfyller behörighetsvillkoren. Bestämmelser om den ansvariga arbetsledarens behörighet finns i 89 § i lagförslaget. Utskottet föreslår att bestämmelsen preciseras så att byggnadsarbetet ska avbrytas om det saknas en arbetsledare eller om denna inte uppfyller förutsättningarna enligt 89 §.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

**112§. Myndighetssyn.** I paragrafen föreskrivs det om förrättande av syner. Enligt utredning till utskottet kan syner och inspektioner endast riktas till utrymmen där det utförs byggarbete som omfattas av bygglov. Tidpunkten för syn och inspektion avgränsas till granskning av ett visst arbetsmoment samt till slutsyn. Syner och inspektioner utförs vanligen av myndigheterna innan de som ska bo i huset har flyttat in, men ibland flyttar man in under pågående byggarbete eller bor i huset också under pågående reparations- eller ändringsarbete som kräver tillstånd. En byggnad ska vara sund och trygg. Därför är det i vissa situationer nödvändigt att kontrollera att de väsentliga tekniska kraven uppfylls för säkerhets skull. Utskottet föreslår att 2 mom. preciseras så att syner endast kan förrättas i utrymmen som omfattas av byggnadsarbete för vilket bygglov krävs.

**113§. Myndighetsinspektioner under byggnadsarbetet.** Det föreslås att hänvisningen i 3 mom. till förvaltningslagen korrigeras till en hänvisning till 39 § i förvaltningslagen, som gäller inspektioner.

**115§. Extern granskning.** Enligt utredning till utskottet kan en extern granskning under byggnadsarbetet i undantagsfall kräva tillträde till ett utrymme som omfattas av hemfriden, om den som påbörjar projektet har flyttat till byggplatsen eller om det är fråga om ett reparations- och ändringsarbete som kräver tillstånd och den som påbörjar projektet inte har flyttat någon annanstans för den tid reparationsåtgärderna pågår. Det är fråga om att lämna byggnadstillsynsmyndigheten tilläggsinformation, inte om skötseln av en offentlig förvaltningsuppgift. Tilläggsinformationen är till nytta för den som påbörjar byggprojektet.

Utskottet föreslår att paragrafen ändras så att bestämmelsen om att byggnadstillsynsmyndigheten ska ge den som påbörjar ett byggprojekt ett skriftligt beslut om extern granskning stryks. Bestämmelsen överlappar förvaltningslagen. På formkraven på beslutet tillämpas 43 § i förvaltningslagen.

**122§. Slutsyn.** I 2 mom. föreskrivs det när slutsynen ska förrättas. Enligt 6 punkten kan slutsyn förrättas när den som påbörjar ett byggprojekt har meddelat byggnadstillsynsmyndigheten att det tillstånd eller det beslut i ett anmälningsärende som avses i miljöskyddslagen, om ett sådant behövs för verksamhet i enlighet med byggnadens ändamål, har vunnit laga kraft. Enligt utredning till utskottet kan slutsyn förrättas också om tillståndsmyndigheten i enlighet med 199 § i miljöskyddslagen har godkänt att miljötillståndet verkställs med stöd av säkerhet. Då kan en byggnad godkännas för användning även om det miljötillståndsbeslut som behövs för verksamheten ännu inte har vunnit laga kraft. Utskottet föreslår att bestämmelsen preciseras så att slutsyn kan förrättas när tillståndet eller beslutet är verkställbart. Dessutom korrigeras hänvisningen i 4 punkten till 118 § i förslaget till bygglag, där det föreskrivs om inspektionsprotokollet för bygget.

**123§. Partiell slutsyn.** I paragrafen föreskrivs det om partiell slutsyn genom vilken byggnadstillsynsmyndigheten kan godkänna att en byggnad eller en del av den tas i bruk när byggnadsarbetet endast till ringa delar är ofullbordat. Som det framförts ovan i fråga om 112 § kan syner och inspektioner endast gälla utrymmen där det utförs byggnadsarbete för vilket bygglov krävs. Utskottet föreslår att 2 mom. preciseras så att det för att synen ska kunna utsträckas till utrymmen som används för boende av permanent natur krävs att detta är nödvändigt för att utreda det ärende som synen gäller.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### *11 kap. Arrangemang i anslutning till byggandet*

**135§. Samreglering av fastigheter.** Det föreslås att omnämmandet av hörande av andra fastighetsägare och fastighetsinnehavare stryks i 1 mom. på samma grunder som anges ovan i 106 §.

### *13 kap. Vård av den byggda miljön*

**144§. Oavslutat byggnadsarbete.** Utskottet föreslår vissa tekniska ändringar i paragrafen.

### *14 kap. Tvångsmedel och påföljder*

**148§. Inspektionsrätt.** Utskottet föreslår att 2 mom. preciseras så att det för att inspektionen ska kunna utsträckas till utrymmen som används för boende av permanent natur krävs att detta är nödvändigt för att utreda det ärende som inspektionen gäller.

**149§. Anlitande av en utomstående person för att assistera myndigheter.** Utskottet föreslår att paragrafrubriken ändras så att den bättre motsvarar bestämmelsens innehåll.

**152§. Straffbestämmelser.** I paragrafen föreslås vissa preciseringar som förbättrar språkdräkten.

### *15 kap. Marknadskontroll av byggprodukter*

**160§. Rätt att lämna ut sekretessbelagd information.** Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter förutsätter av hävd att uppgifterna är nödvändiga. Utskottet föreslår att bestämmelsen preciseras till denna del.

**170§. Avlägsnande av innehåll eller domännamn från onlinegränssnitt.** Utskottet föreslår att 4 mom. stryks. Bestämmelser om hörande av parter finns i 34 § i förvaltningslagen.

### *16 kap. Ändringssökande*

**176§. Sökande av ändring i beslut av Säkerhets- och kemikalieverket.** Det föreslås att 1 mom. preciseras så att det framgår vilka av Säkerhets- och kemikalieverkets beslut som får överklagas med stöd av bestämmelsen. Paragrafens 2 mom. ändras så att det framgår att bestämmelsen gäller Säkerhets- och kemikalieverket.

**178§. Sökande av ändring i andra beslut av en myndighet.** I samband med förslaget till bygglag har det föreslagits att begäran om omprövning slopas som rättsmedel. Enligt utredning till utskottet strider slopandet mot den allmänna linjen för utveckling av lagstiftningen om ändringssökande och ökar förvaltningsdomstolarnas arbetsbörda på ett okontrollerat sätt. Utskottet föreslår att paragrafen kompletteras med bestämmelser om begäran om omprövning som rättsmedel. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i 7 a kap. i förvaltningslagen och i 16 kap. i kommunallagen. I markanvändnings- och bygglagen föreskrivs tidsfristen för begäran om omprövning vara 14 dagar enligt kommunallagen i stället för 30 dagar enligt förvaltningslagen. I bestämmelsen föreslås en hänvisning till förvaltningslagen, varvid tidsfristen för begäran om om-

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

prövning förlängs till 30 dagar från delfäendet av beslutet. Begäran om omprövning enligt 187 § i den gällande markanvändnings- och bygglagen hänför sig till de beslut i tillståndsärenden som delegerats till tjänsteinnehavare. Med stöd av 103 § i bygglagen kan kommunen med stöd av ett avtal överföra byggnadstillsynsuppdraget på en tjänsteinnehavare i en annan kommun, varför det är nödvändigt att föreskriva var omprövningsbegäran då ska behandlas.

### *17 kap. Särskilda bestämmelser*

**185§. Delgivning av och information om vissa beslut.** Paragrafrubriken föreslås bli preciserad för att motsvara innehållet i paragrafen. Utskottet föreslår att en teknisk korrigerings görs i 1 mom. Paragrafens 2 mom. preciseras så att det framgår att det handlar om information och inte om delgivning av beslutet. Den egentliga delgivningen av beslutet sker enligt 1 mom. genom offentlig kungörelse.

**191§. Förhållande till annan lagstiftning.** Enligt utredning till utskottet är avsikten fortfarande att naturvårdslagen ska tillämpas när tillståndsärenden avgörs. Det föreslås således att det till paragrafen fogas en hänvisning till naturvårdslagen.

**192§. Ersättning på grund av begränsning enligt naturvårdslagen.** Det föreslås att hänvisningarna till naturvårdslagen ändras till hänvisningar till den nya naturvårdslagen. När det gäller statens ersättningsansvar föreslår utskottet att det preciseras att det är fråga om ersättningsansvar enligt 111 § i naturvårdslagen. I slutet av paragrafen finns en hänvisning till den byggnadslag som föregick markanvändnings- och bygglagen och, på grund av likabehandling av markägarna, ett omnämnande av fastighetsindelningen, vilket kan tolkas som att stamfastighetsprincipen tillämpas. Vid behandlingen av propositionen har man gått in för att inte tillämpa stamfastighetsprincipen. Därför föreslår utskottet att hänvisningen till byggnadslagen stryks.

### *18 kap. Ikraftträdande*

**193 §. Ikraftträdande.** I paragrafen föreslås bestämmelser om lagens ikraftträdande den 1 januari 2025. En motsvarande ändring föreslås i alla lagförslag i propositionen.

**195§. Övergångsbestämmelse om behörighet.** Det föreslås att paragrafens ordalydelse preciseras så att den motsvarar paragrafens syfte. Avsikten är enligt utredning till utskottet att en projekterare och arbetsledare som fått ett godkännande enligt den tidigare lagen ska vara behöriga i den kommun och på den kravnivå som byggnadstillsynen i kommunen har bedömt att de är behöriga för.

**197§. Övergångsbestämmelse om lämnande av uppgifter till datasystemet för den byggda miljön.** Utskottet föreslår samma ändringar som i 72 § ovan. I paragrafen föreslås bestämmelser om lagens ikraftträdande den 1 januari 2025.

## **2. Lagen om ändring av markanvändnings- och bygglagen**

**44§. Användning av generalplanen som grund för bygglov.** I paragrafen föreslås lagtekniska ändringar till följd av att bygglagen stiftas. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt 44 § i den gällande lagen.

**77 a §. Användning av generalplanen som grund för bygglov för vindkraft.** I paragrafen föreslås lagtekniska ändringar till följd av att bygglagen stiftas. Paragrafen motsvarar 77 a § i den gällande lagen.

## **3. Lagen om ändring av lagen om energicertifikat för byggnader**

**10 § Bestämning av energimängden.** Det föreslås en teknisk ändring i 1 mom. så att hänvisningarna till markanvändnings- och bygglagen ersätts med hänvisningar till bygglagen.

## **14. Lagen om ändring av 4 § i marktäktslagen**

**23§. Tillsynsavgift och statsbidrag.** Det föreslås att paragrafen ändras så att hänvisningarna i 1 och 3 mom. till 145 § i markanvändnings- och bygglagen ersätts med hänvisningar till motsvarande paragraf i bygglagen.

## **20. Lagen om ändring av lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden**

**11§. Delgivning av tillståndsansökningar.** Utskottet föreslår samma ändringar som i 70 § i förslaget till bygglag ovan.

## **21. Lagen om ändring av 6 kap. 40 § i lagen om bostadsaktiebolag**

### ***6 kap. Bolagsstämma***

**40§. Plan för rivning och nybygge.** Det föreslås att terminologin i 1 mom. 16 punkten ändras på finska så att hänvisningen till "rakennuslupa" ersätts med en hänvisning till "rakentamislupa" i enlighet med terminologin i den föreslagna bygglagen. I den svenska språkdräkten görs endast en liten språklig ändring.

## **22. Lagen om ändring av lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter**

**13§.** Det föreslås en teknisk ändring i paragrafen så att hänvisningarna till markanvändnings- och bygglagen ersätts med hänvisningar till den föreslagna lagen om områdesanvändning, som är den nya rubriken för markanvändnings- och bygglagen.

**23§.** Utskottet föreslår samma ändringar i 1 mom. som i 13 § ovan.

**49 a §.** Utskottet föreslår samma ändringar i 2 mom. som i 13 § ovan.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

**90§.** Det föreslås en teknisk ändring i paragrafen så att hänvisningen till byggnadslagen ersätts med en hänvisning till den föreslagna lagen om områdesanvändning, som är den nya rubriken för markanvändnings- och bygglagen.

**97§.** I den gällande markanvändnings- och bygglagen ingår flera hänvisningar till enskilda bestämmelser i inlösningslagen och i 103 § ingår en allmän hänvisning till inlösningslagen. I bygglagen föreslås det inte någon bestämmelse som motsvarar 103 § i den gällande markanvändnings- och bygglagen, vilket innebär att till exempel inlösnings- eller ersättningssituationer enligt 49, 50, 54 och 192 § i bygglagen, när en separat hänvisningsbestämmelse saknas, inte styrs till inlösningsförfarande utan 97 § i inlösningslagen. Utskottet föreslår ändringar gällande detta i 1 mom.

### **23. Lagen om ändring av 15 § i lagen angående vissa grannelagsförhållanden**

**15§.** Det föreslås en teknisk ändring i 4 mom. så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till lagen om områdesanvändning, som är den nya rubriken för markanvändnings- och bygglagen.

### **24. Lagen om ändring av vattenlagen**

#### ***1 kap. Allmänna bestämmelser***

**2§. Lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning.** Det föreslås en teknisk ändring i 2 mom. så att hänvisningen i momentet till markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till den föreslagna lagen om områdesanvändning, som är den nya rubriken för markanvändnings- och bygglagen, och till bygglagen.

#### ***3 kap. Tillståndspliktiga vattenhushållningsprojekt***

**5§. Förhållande till markanvändningsplaneringen.** Det föreslås en teknisk ändring i 1 mom. så att hänvisningen i momentet till markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till den föreslagna lagen om områdesanvändning, som är den nya rubriken för markanvändnings- och bygglagen.

#### ***4 kap. Uttag av vatten***

**8§. Placering av vattenledningar och anordningar.** Det föreslås att 2 mom. ändras så att hänvisningen till 161 a § i markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till 132 § i den nya bygglagen.

#### ***5 kap. Dikning***

**9§. Rätt till dikning på annans område.** Det föreslås en teknisk ändring i 3 mom. så att hänvisningen i momentet till markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till motsvarande paragraf i bygglagen.



## 25. Lagen om ändring av lagen om enskilda vägar

**5§. Bestämmande av vägområden och frisikts- och skyddsområden.** Det föreslås att 4 mom. ändras tekniskt så att hänvisningen till bestämmelserna i markanvändnings- och bygglagen, som gäller mindre undantag i samband med bygglov, ersätts med en hänvisning till motsvarande bestämmelser i den nya bygglagen.

**13§. Upphörande av enskild väg och ändring till gata.** Det föreslås en teknisk ändring i 1 mom. så att hänvisningen i momentet till markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till den föreslagna lagen om områdesanvändning, som är den nya rubriken för markanvändnings- och bygglagen.

**18§. Beslutsfattande om vägrätt och andra vägrelaterade rättigheter.** I 4 mom. föreslås hänvisningen till 145 § i markanvändnings- och bygglagen bli ersatt med en hänvisning till motsvarande paragraf i den nya bygglagen.

**30§. Placeringen av samhällstekniska anordningar på vägområde.** I 3 mom. föreslås hänvisningarna till 161 och 162 § i markanvändnings- och bygglagen bli ersatt med hänvisningar till motsvarande paragrafer i den nya bygglagen.

## 26. Lagen om ändring av 12 a § i lagen om förvaltningsdomstolarna

**12 a §. Sammansättning i vissa ärenden.** Det föreslås en teknisk ändring i 1 mom. 2 punkten så att hänvisningarna till 18 och 23 kap. i markanvändnings- och bygglagen ersätts med hänvisningar till 5 kap. i den föreslagna bygglagen, med undantag för 46 och 47 § i den lagen.

## 27. Lagen om ändring av lagen om gruppbyggande

**3§. Definitioner.** Det föreslås att 1 mom. 4 punkten ändras så att hänvisningen till 153 § i markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till 122 § i den nya bygglagen.

**17§. Förhandsinformation vid projekt för gruppbyggande som inte har formen av en bostadssammanslutning.** Paragrafen föreslås bli ändrad så att hänvisningarna till markanvändnings- och bygglagen ersätts med hänvisningar till bygglagen. Den finska termen "rakennushanke" ändras till "rakentamishanke" i enlighet med terminologin i den föreslagna bygglagen.

**21§. Förhandsinformation vid projekt för gruppbyggande som har formen av ett bostadsaktiebolag.** Det föreslås en teknisk ändring i paragraferna så att hänvisningarna till markanvändnings- och bygglagen ersätts med hänvisningar till den föreslagna byggnadslagen och en ändring av den finska termen "rakennushanke" till "rakentamishanke" i enlighet med terminologin i den föreslagna bygglagen.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### **28. Lagen om ändring av 2 § i lagen om överföring av små fristående områden från en kommun till en annan**

**2§. Förutsättningar för överföring av enklaver.** Det föreslås att paragrafen ändras så att den finska termen "rakennuslupa" ersätts med "rakentamislupa" i enlighet med terminologin i den föreslagna bygglagen. I den svenska språkdräkten görs endast en liten språklig ändring.

### **29. Lagen om ändring av 46 § i kommunstrukturlagen**

**46§. Förenhetligande av kommunindelningen och den kamerala indelningen vid fastighetsförrättning.** Det föreslås att paragrafen ändras så att den finska termen "rakennuslupa" ersätts med "rakentamislupa".

### **30. Lagen om ändring av 84 och 126 § i kommunallagen**

**84§. Redogörelse för bindningar.** Det föreslås en teknisk ändring i 2 mom. så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till lagen om områdesanvändning, som är den nya rubriken för markanvändnings- och bygglagen, och till bygglagen.

**126§. Kommunens verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden.** Utskottet föreslår samma ändringar i 2 mom. 6 punkten som i 84 § ovan.

### **31. Lagen om ändring av 7 § i lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet**

**7§. Förutsättningar för utarrendering.** Det föreslås att en teknisk ändring görs i 2 mom. så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till lagen om områdesanvändning.

### **32. Lagen om ändring av 12 a § i fastighetsskattelagen**

**12 a §. Skatteprocentsatsen för obebyggda byggplatser.** I 2 mom. 1 punkten hänvisas det för tydlighetens skull till lagen om områdesanvändning, som är den nya rubriken för markanvändnings- och bygglagen. I 2 mom. 3 och 4 punkten ersätts hänvisningarna till 108 och 135 § i markanvändnings- och bygglagen med hänvisningar till motsvarande paragrafer i bygglagen. Dessutom föreslås 6 punkten bli ändrad så att hänvisningarna till markanvändnings- och bygglagen ersätts med hänvisningar till bygglagen.

### **33. Lagen om ändring av 15 d § i lagen om beskattningsförfarande**

**15 d §. Skyldighet att lämna uppgifter när byggherren är en fysisk person.** Det föreslås en teknisk ändring i paragrafen så att hänvisningen i paragrafen till markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till bygglagen. Med anledning av bygglagen ändras dessutom termen "rakennuslupa" till "rakentamislupa" i den finska versionen.

**34. Lagen om ändring av 19 och 22 § i lagen om hantering av översvämningsrisker**

**19§. Riskhanteringsplaneringen för dagvattenöversvämnningar.** Det föreslås att en teknisk ändring görs i paragrafen så att hänvisningarna i 2 och 3 mom. till markanvändnings- och bygglagen ändras till hänvisningar till lagen om områdesanvändning.

**22§. Sökande av ändring.** Utskottet föreslår samma ändringar i 3 mom. som i 19 § ovan.

**35. Lagen om ändring av 19 § i skollagen**

**19§. Styrningen av byggandet och inspektioner.** Det föreslås en teknisk ändring i 2 mom. så att den finska termen "rakennuslupapäätös" ersätts med termen "rakentamislupapäätös" och den finska termen "rakennuslupa" med termen "rakentamislupa" i enlighet med terminologin i bygglagen. I den svenska språkdräkten görs endast en liten språklig ändring.

**36. Lagen om ändring av 13 och 17 a § i lagen om vattentjänster**

**13§. Planering, byggande, underhåll och drift av vatten- och avloppsanordningar.** Det föreslås att en teknisk ändring görs i 4 mom. så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till lagen om områdesanvändning.

**17 a §. Ordnande av avloppshantering av dagvatten.** Utskottet föreslår samma ändringar i 1 och 3 mom. som i 13 § ovan.

**37. Lagen om ändring av 19 § i lagen om strukturstöd till jordbruket**

**19§. Tiden för genomförande av åtgärder.** Det föreslås en teknisk ändring i 1 mom. så att hänvisningen i momentet till markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till bygglagen.

**38. Lag om ändring av skogslagen**

**2§. Tillämpningsområde.** Det föreslås en teknisk ändring i 1 mom. 2 punkten så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till lagen om områdesanvändning.

**8§. Att fullgöra förnyelseskyldigheten.** Det föreslås en teknisk ändring i 4 mom. så att hänvisningen i momentet till markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till bygglagen.

**25§. Finlands skogscentrals uppgifter.** Utskottet föreslår samma ändringar i 3 mom. som i 2 § 1 mom. ovan.

**39. Lagen om ändring av 10 d § i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen**

**10 d §. Höjning av referenskvantiteten för från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning.** Det föreslås att 1 mom. 1 punkten och 2—3 mom. ändras så att paragrafhänvisningarna till markanvändnings- och bygglagen ersätts med hänvisningar till motsvarande paragrafer i bygglagen.

**40. Lagen om ändring av 3 § i dammsäkerhetslagen**

**3 §. Förhållande till annan lagstiftning.** Det föreslås att en teknisk ändring görs i 4 mom. så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till bygglagen. Termen byggnadsobjekt ersätter termerna byggnad, konstruktion och åtgärd. Det föreslås att en teknisk ändring görs i 6 mom. så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till bygglagen och lagen om områdesanvändning.

**41. Lagen om ändring av 79 § i luftfartslagen**

**79 §. Byggnadstillstånd.** Det föreslås att 4 mom. ändras så att hänvisningen till åtgärdstillstånd enligt markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till bygglov enligt bygglagen. Dessutom ersätts hänvisningen till 128 § i markanvändnings- och bygglagen med en hänvisning till motsvarande paragraf i bygglagen.

**42. Lagen om ändring av 3 § i lagen om Finlands ekonomiska zon**

**3 §. Lagstiftning som ska tillämpas på miljöskydd, vattenbyggande och havsplanering.** Det föreslås att en teknisk ändring görs i 1 mom. så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till lagen om områdesanvändning.

**43. Lagen om ändring av 19 § i kärnenergilagen**

**19 §. Uppförande av annan kärnanläggning.** Det föreslås en teknisk ändring i 1 mom. 4 punkten så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till lagen om områdesanvändning.

**44. Lagen om ändring av 5 § i hiss säkerhetslagen**

**5 §. Förhållande till annan lagstiftning.** Det föreslås att en teknisk ändring görs i 9 mom. så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till bygglagen.

**45. Lagen om ändring av 29 d § i energieffektivitetslagen**

**29 d §. Upphandling av byggnader med hög energiprestanda.** Paragrafen föreslås bli ändrad så att hänvisningen till 117 g § i markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till motsvarande paragraf i bygglagen.

#### **46. Lag om ändring av gruvlagen**

**3§. Lagens förhållande till annan lagstiftning.** Det föreslås att en teknisk ändring görs så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till bygglagen och lagen om områdesanvändning.

**7§. Prospekteringsarbete.** Det föreslås att en teknisk ändring görs i 2 mom. 5 punkten så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till bygglagen.

**9§. Tillståndsplikt för malmletning.** Det föreslås att en teknisk ändring görs i 4 mom. så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till lagen om områdesanvändning.

**26§. Byggande på guldvaskningsområde.** I 3 mom. ersätts hänvisningen till 131 § i markanvändnings- och bygglagen med en hänvisning till motsvarande paragraf i bygglagen. I 4 mom. ersätts hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen med en hänvisning till lagen om områdesanvändning.

**47§. Förutsättningar för beviljande av gruvtillstånd.** Det föreslås att en teknisk ändring görs i 4 mom. så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till lagen om områdesanvändning.

#### **47. Lagen om ändring av 18 § i naturgasmarknadslagen**

**18§. Tillhandahållande av mätapparatur för slutförbrukare.** Det föreslås att 1 mom. 3 punkten ändras så att hänvisningen till åtgärdstillstånd och bygglov enligt markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till bygglov enligt den nya bygglagen. På finska ändras "rakennuslupa" till "rakentamislupa", men på svenska används "bygglov" i både den gamla och den nya lagen.

#### **48. Lagen om ändring av 5 och 20 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor**

**5§. Förhållande till annan lagstiftning.** Det föreslås att en teknisk ändring görs i 5 mom. så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till bygglagen och lagen om områdesanvändning.

**20§. Beaktandet av planläggningen.** Det föreslås att en teknisk ändring görs så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till lagen om områdesanvändning.

#### **49. Lagen om ändring av 1 § i lagen om tillståndsförfarandet för energiprojekt av gemensamt intresse inom Europeiska unionen**

**1§. Tillämpningsområde.** Det föreslås att 2 mom. 5 punkten ändras så att hänvisningen till bygglov och åtgärdstillstånd enligt markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

till bygglov enligt den nya bygglagen samt så att hänvisningen till 171 § i markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till motsvarande paragraf i bygglagen. På finska ändras "rakennuslupa" till "rakentamislupa", men på svenska används "bygglov" i både den gamla och den nya lagen.

### **50. Lagen om ändring av strålsäkerhetslagen**

**3§. Förhållande till annan lagstiftning.** Det föreslås att en teknisk ändring görs i 6 mom. så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till bygglagen.

**143§. Begränsning av tillämpningsområdet.** Det föreslås att 1 mom. ändras i enlighet med bygglagen så att den finska termen "rakennushankkeeseen ryhtyvä" ersätts med termen "rakentamishankkeeseen ryhtyvä". I den svenska språkdräkten görs endast en liten språklig ändring.

**157§. Begränsning av radonhalten i inomhusluft i byggprojekt.** Det föreslås att paragrafen ändras i enlighet med terminologin i bygglagen så att den finska termen "rakennushankkeeseen ryhtyvä" ersätts med termen "rakentamishankkeeseen ryhtyvä". I den svenska språkdräkten görs endast en liten språklig ändring.

### **51. Lagen om ändring av 3 § i hälsoskyddslagen**

**3§. Förhållande till vissa författningar.** Det föreslås en teknisk ändring i paragrafen så att hänvisningen i paragrafen till markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till bygglagen.

### **52. Lagen om ändring av 76 § i tobakslagen**

**76§. Rökrum.** Det föreslås en teknisk ändring i 1 mom. så att hänvisningen i momentet till markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till bygglagen.

### **53. Lagen om ändring av 2 och 14 § i lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden**

**2§.** Det föreslås att en teknisk ändring görs i 1 mom. så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till lagen om områdesanvändning.

**14§.** Det föreslås att en teknisk ändring görs i 2 mom. så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till bygglagen.

### **54. Lagen om ändring av 5 och 22 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning**

**5§. Miljökonsekvensbedömning genom förfaranden enligt någon annan lag.** Det föreslås att en teknisk ändring görs så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till lagen om områdesanvändning.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

**22§. Samordning av höranden vid planläggning och miljökonsekvensbedömning av ett projekt.** Utskottet föreslår samma ändringar i 1 mom. som i 5 § ovan.

### **55. Lagen om ändring av miljöskyddslagen**

#### **157§. Redogörelse för hushållsavloppsvattensystem och bruks- och underhållsanvisningar.**

Det föreslås en teknisk ändring i 3 mom. så att hänvisningarna till markanvändnings- och bygglagen ersätts med hänvisningar till bygglagen.

**157 a §. Plan för avloppsvattensystem.** Utskottet föreslår samma ändringar i 2 mom. som i 157 § 3 mom. ovan.

### **56. Lagen om ändring av 4 a § i lagen om Pallas-Yllästunturi nationalpark**

**4 a §. Byggande inom Pallastunturi turistcentrums område.** Det föreslås att en teknisk ändring görs i 2 mom. så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till lagen om områdesanvändning.

### **57. Lagen om ändring av 11 § i lagen om avskiljning och lagring av koldioxid**

**11§. Byggande av transportnät och mellanlager.** Det föreslås en teknisk ändring i paragrafen så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ersätts med en hänvisning till bygglagen.

### **58. Lagen om ändring av 22 § i förköpslagen**

**5§.** Det föreslås att en teknisk ändring görs i 5 mom. så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till lagen om områdesanvändning.

### **59. Lagen om ändring av 32 § i lagen om bostadsrättsbostäder**

**32§. Bruksvederlag.** På finska ersätts hänvisningen i 2 mom. till "rakennuslupa" med en hänvisning till "rakentamislupa" enligt den föreslagna bygglagen. I den svenska språkdräkten görs endast en liten språklig ändring.

### **60. Lagen om ändring av lagen om produktgodkännanden för vissa byggprodukter**

**1§. Lagens syfte.** Det föreslås att en teknisk ändring görs så att hänvisningen till markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till bygglagen.

**4§. Definitioner.** Utskottet föreslår samma ändringar i 1 punkten som i 1 § ovan.

**8§. Beslut om typgodkännande.** Utskottet föreslår samma ändringar i 2 mom. som i 1 § ovan.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

**16§. Innehållet i tillverkningskontrollen.** Utskottet föreslår samma ändringar i 1 mom. som i 1 § ovan.

**26§. Upphävande av kontrollintyg.** Utskottet föreslår samma ändringar i 1 mom. som i 1 § ovan.

### **61. Lagen om ändring av 2 och 7 § i lagen om datasystemet för den byggda miljön**

**2§. Syftet med och den allmänna uppbyggnaden av datasystemet för den byggda miljön.** I paragrafen föreslås en ändring som beror på bygglagen. Byggnadsinformationsresursen innehåller de uppgifter om byggande som anges i 72 och 73 § i bygglagen.

**7§. Uppgifter om byggande som publiceras i datasystemet för den byggda miljön.** I paragrafen föreslås en ändring där hänvisningen till bestämmelserna i markanvändnings- och bygglagen ändras till en hänvisning till 72 och 73 § i bygglagen.

## **FÖRSLAG TILL BESLUT**

Miljöutskottets förslag till beslut:

*Riksdagen godkänner lagförslag 4—13 och 15—19 i proposition RP 139/2022 rd utan ändringar.*

*Riksdagen godkänner lagförslag 1—3, 14 och 20 i proposition RP 139/2022 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)*

*Riksdagen godkänner nya lagförslag 21—61. (Utskottets nya lagförslag)*

*Riksdagen forkastar lagförslaget i lagmotion LM 49/2020 rd.*

*Riksdagen godkänner två uttalanden. (Utskottets förslag till uttalanden)*



*Utskottets ändringsförslag*

1.

## Bygglag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

### Allmänna bestämmelser

1 §

#### *Lagens tillämpningsområde*

Denna lag innehåller bestämmelser om projektering, uppförande och användning av byggnader och byggnadsobjekt.

Denna lag tillämpas inte på krav och ansvar som gäller utförande av elarbeten och driftsarbete som avses i elsäkerhetslagen (1135/2016) eller på elsäkerheten hos elektrisk utrustning och elanläggningar.

Bestämmelserna om tillstånd för byggande i denna lag tillämpas inte på Försvarmaktens byggnads- eller byggobjekt som har direkt samband med försvarsändamål och som räknas till statens fastighetsförmögenhet eller som annars är avsedda för statens bruk. Bestämmelserna om myndighetstillsyn över byggandet och registerföring tillämpas inte heller på byggande för försvarsändamål.

2 §

#### *Definitioner*

I denna lag avses med

- 1) *kulturarv* gemensamma materiella och immateriella kulturyttringar som bevarats från det förflutna,
- 2) *koldioxidfotavtryck* den totala mängd växthusgaser som uppstår under en byggnads livscykel, uttryckt i vikt och i koldioxidekvivalenter,
- 3) *koldioxidhandavtryck* faktorer som fördröjer klimatförändringen och som inte uppstår utan projekt, uttryckt i vikt och i koldioxidekvivalenter,
- 4) *byggnadsobjekt* en byggnad eller en konstruktion som kan inverka på användningen av omgivande områden och vid vars uppförande väsentliga tekniska krav ska beaktas samt ett område

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

som byggs för särskild verksamhet och som har konsekvenser för användningen av omgivande områden,

5) *byggnad* ett separat och fast objekt som uppförs på platsen och som är försett med en egen ingång och består av ett takförsett utrymme avskilt med väggar,

6) *en byggnads livscykel* på varandra följande och inbördes sammankopplade faser som omfattar anskaffning av råvaror för byggprodukter, tillverkning av byggprodukter, transporter, byggande, användning av en byggnad, utbyte av byggprodukter, rivning samt behandling och slutförvaring av bygg- och rivningsmaterial,

7) *extern granskning* en oberoende och kvalificerad sakkunnigs granskning av om den planerade lösningen eller byggandet uppfyller föreskrivna krav.

### 3 §

#### *Miljöministeriets uppgifter*

Miljöministeriet ansvarar för den allmänna utvecklingen och styrningen av byggnadsväsendet.

Miljöministeriet ska även uppfylla de förpliktelser som medlemsstaterna åläggs genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EG, nedan *byggproduktförordningen*. Miljöministeriet ska sköta samordningen av de tekniska krav som myndigheterna ställer upp.

### 4 §

#### *Närings-, trafik- och miljöcentralens uppgifter*

Närings-, trafik- och miljöcentralerna främjar ordnandet av byggnadsväsendet.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna ska övervaka att ärenden som har verkningar som är riksomfattande och betydande på landskapsnivå beaktas vid byggandet.

### 2 kap.

## **Byggande**

### 5 §

#### *Utgångspunkter för styrningen av byggandet*

Myndigheten ska vid rådgivning, styrning och den tillsyn som myndigheten ansvarar för samt de aktörer som ansvarar för projekteringen och genomförandet i den egna verksamheten beakta följande utgångspunkter för styrningen av byggandet:

1) ett byggnadsobjekt ska vara lämpligt för sitt ändamål och främja en hälsosam, trygg och trivsam, högklassig, socialt fungerande och estetiskt balanserad livsmiljö,

2) en byggnad ska passa in i den byggda miljön och landskapet samt vara vacker, arkitektoniskt högklassig eller harmonisk,

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

3) byggandet ska stävja klimatförändringen genom att det baserar sig på sådana lösningar med hållbara och ekonomiska livscykelegenskaper som är energieffektiva, fungerar socialt och ekologiskt och främjar cirkulär ekonomi,

4) byggandet ska basera sig på lösningar som skapar och bevarar kulturvärden så att historiskt eller arkitektoniskt värdefulla byggnader eller kulturmiljöer inte förstörs och så att även tillkomsten av nya värdefulla byggnader och nya kulturmiljöer möjliggörs vid byggandet,

5) byggnadsbeståndet och den omgivande byggda miljön ska vårdas och underhållas på ett planmässigt sätt.

### 6 §

#### *Finlands byggbestämmelsesamling*

Miljöministeriet ska förvalta Finlands byggbestämmelsesamling, som ska innehålla de byggbestämmelser och byggföreskrifter som utfärdas med stöd av denna lag och de bygganvisningar som ministeriet utfärdar med stöd av denna lag. I Finlands byggbestämmelsesamling får det också ingå andra byggbestämmelser och byggföreskrifter som hör till miljöministeriets förvaltningsområde samt byggbestämmelser och byggföreskrifter som utfärdats av andra statliga myndigheter.

### 7 §

#### *Byggrätt*

Byggande som tillåts på en tomt eller någon annan byggplats anges som byggrätt. Bestämmelser om utvisande av omfattningen av byggandet i en detaljplan finns i 55 § i lagen om områdesanvändning (132/1999) och i en generalplan i 44, 72 och 77 a § i den lagen. På andra områden kan byggrätten fastställas i byggnadsordningen.

Byggrätten kan uttryckas som våningsyta eller tredimensionellt antingen i kubikmeter eller som gräns för byggnadsarean och höjd till taknocken. Byggrätten kan ge rätt till byggande ovan eller under jord. Utöver den tredimensionellt uttryckta byggrätten kan det i en general- eller detaljplan eller i byggnadsordningen fastställas en maximal våningsyta för en byggnad som får uppföras på byggplatsen. Byggrätt kan beviljas för olika användningsändamål.

### 8 §

#### *Våning*

En våning i en byggnad finns i sin helhet eller huvudsakligen ovanför markytan, en källarvåning i sin helhet eller huvudsakligen under markytan och en vind ovanför en byggnads översta våning och i huvudsak högre än nivån för fasadens och yttertakets skärningslinje. I en detaljplan kan tillåtas att flera än en källarvåning byggs samt att lokaler avsedda för byggnadens huvudsakliga ändamål placeras under markytan eller på vindsnivå. En befintlig vind är inte en våning, även om det på den placeras lokaler avsedda för byggnadens huvudsakliga ändamål.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 9 §

#### *Våningsyta*

En tomts eller byggplats våningsyta omfattar den sammanlagda våningsytan i de byggnader som får uppföras där.

Till byggnadens våningsyta räknas våningarnas ytor beräknade enligt ytterväggarnas utsidor och sådan källarvåningsyta eller vindsyta där lokaler avsedda för byggnadens huvudsakliga ändamål placeras eller med avseende på dessa lokalers läge, förbindelser, storlek, ljus och andra egenskaper kan placeras. Om ytterväggen är tjockare än 250 millimeter eller den mellanvägg som avgränsar lägenheten tjockare än 200 millimeter, får byggnadens våningsyta överstiga den tillåtna våningsytan med den yta som följer av detta. Den tillåtna våningsytan för en byggnad får också överskridas med den yta som behövs för att bygga sådana schakt eller kanaler eller sådana tekniska utrymmen med ingång från allmänna utrymmen som krävs för skyddsrum och installations-tekniska system.

### 10 §

#### *Temporär byggnad*

En byggnad är temporär, om den med beaktande av konstruktion, värde och ändamål är avsedd att finnas på platsen i högst 10 år.

Uppförandet av en temporär byggnad kan avvika från vad som föreskrivs i denna lag och i förordningar som utfärdats med stöd av den. På prövningen av om en temporär byggnad kan tillåtas inverkar målen för planläggningen och naturvården, byggnadens ändamål, kraven på hållfasthet och sundhet samt de krav trafiken, brandskyddet och anpassningen till miljön ställer. En temporär byggnad får inte leda till betydande byggande.

### 11 §

#### *Nära-nollenergibyggnad*

Med nära-nollenergibyggnad avses en byggnad som har mycket hög energiprestanda, som bestäms i enlighet med bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda, sådan bilagan lyder delvis ändrad genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/844 om ändring av direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda och av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet. Nära nollmängden eller den mycket låga mängden energi som krävs ska i hög grad tillföras i form av energi från förnybara energikällor, inklusive energi från förnybara energikällor som produceras på plats, eller i närheten.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 12 §

#### *Värnande om arkitekturen och stadsbilden*

Vid byggande, reparationer och ändringar i byggnader samt när en byggnad eller en del av den rivs ska det ses till att historiskt eller arkitektoniskt värdefulla byggnader eller stadsbilden inte förstörs.

### 13 §

#### *Bedömning av uppvärmningssystem*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska bedöma ett alternativt uppvärmningssystems tekniska, miljömässiga och ekonomiska genomförbarhet, om det som uppvärmningssystem i en ny byggnad planeras ett byggnadsspecifikt uppvärmningssystem som baserar sig på ett fossilt bränsle.

### 14 §

#### *Minimiandel energi från förnybara energikällor*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att minst 38 procent av den beräknade inköpta energi som används vid energiberäkningen i en ny byggnad eller en byggnad som genomgår en större renovering är energi från förnybara energikällor, om detta är tekniskt, funktionellt och ekonomiskt genomförbart. Beräkningar ska användas för att visa att kravet på energi från förnybara energikällor blir uppfyllt.

Med *större renovering* avses en renovering där de på återuppbyggnadskostnaderna baserade totala kostnaderna för renoveringen av klimatskalet eller byggnadens installationssystem överstiger 25 procent av byggnadens värde, exklusive värdet av den mark där byggnaden är belägen.

Med *förnybar energi* avses förnybar energi enligt 3 § 4 punkten i lagen om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi (1145/2020). Andelen förnybar energi i en energiform bestäms i beräkningen utifrån varje energiforms genomsnittliga riksomfattande andel förnybar energi.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på byggnader som används av försvarsförvaltningen.

Närmare bestämmelser om de numeriska värdena för andelen förnybar energi i de olika energiformerna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om sättet att beräkna minimiandelen förnybar energi enligt 1 mom. får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

### 15 §

#### *Nationell utsläppsdatabas*

Finlands miljöcentral ska förvalta en nationell utsläppsdatabas som ska innehålla vid beräkningen av byggnaders och byggplatsers koldioxidsnålhet behövliga allmänna uppgifter om koldioxidfotavtrycket och koldioxidhandavtrycket i fråga om

- 1) tillverkning av byggprodukter,

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

- 2) transport av byggprodukter,
- 3) utbyte av byggprodukter,
- 4) avfallshantering och återvinning av byggprodukter,
- 5) byggandet och de arbetsmaskiner och bränslen som används vid byggandet,
- 6) utsläppen av energi under byggnadens brukstid och deras framtida utveckling,
- 7) kollager,
- 8) karbonatisering,
- 9) växtlighet.

Finlands miljöcentral svarar för att uppgifterna hålls uppdaterade.

Närmare bestämmelser om den nationella utsläppsdaten, om förvaltandet och utvecklandet av den samt om uppdateringen av uppgifterna får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

### 16 §

#### *Utredning om rivningsmaterial och byggavfall*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska när bygg- eller rivningslov söks eller när en rivningsanmälan görs lägga fram en sådan utredning om rivningsmaterial och byggavfall av vilken uppskattningar av mängden rivningsmaterial som uppkommer i bygg- eller rivningsprojektet ska framgå. Ingen utredning förutsätts dock i projekt där mängden rivningsmaterial är liten. I ett byggprojekt som gäller en ny byggnad och som inte inbegriper rivning ska det endast ges en uppskattning av mängden jord- och stenmaterial som transporteras bort från byggplatsen.

Utredningen om rivningsmaterial och byggavfall ska uppdateras när bygg- eller rivningsprojektet är slutfört så att det av utredningen framgår uppgifter om mängderna, leveransplatserna för och behandlingen av det bygg- och rivningsavfall som transporterats bort från byggplatsen. Även till utredningen om ett byggprojekt som gäller en ny byggnad ska det fogas uppgifter om det byggavfall som uppkommit. Bestämmelser om skyldigheten att separat samla in bygg- och rivningsavfall finns i 15 § i avfallslagen (646/2011) och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att de uppgifter som krävs för utredningen om rivningsmaterial och byggavfall anmäls till den databas som Finlands miljöcentral förvaltar.

Närmare bestämmelser om innehållet i och utarbetandet av utredningen om rivningsmaterial och byggavfall samt om anmälan av uppgifter får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

### 3 kap.

#### **Kommunens byggnadsordning**

### 17 §

#### *Byggnadsordning*

Kommunen ska ha en byggnadsordning. Föreskrifterna i byggnadsordningen kan variera för olika områden i kommunen.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

I byggnadsordningen kan det meddelas sådana föreskrifter som förutsätts av de lokala förhållandena och som behövs med tanke på ett planmässigt och lämpligt byggande och för att kultur- och naturvärden ska kunna beaktas samt för att en bra livsmiljö ska kunna skapas och bevaras. Föreskrifterna i byggnadsordningen får inte vara oskäligen för fastighetsägare och andra rättsinnehavare.

Föreskrifterna i byggnadsordningen kan gälla byggplatser och andra områden, byggnaders storlek och placering, anpassningen av byggnader till miljön, byggsättet, planteringar, inhägnader och andra byggnadsobjekt som är mindre än en byggnad, vården av den byggda miljön, ordnandet av vatten och avlopp samt andra lokala byggomständigheter som kan jämföras med dessa.

En föreskrift i byggnadsordningen får inte tillämpas om något annat bestäms om saken i en general- eller detaljplan eller i en föreskrift som publicerats i Finlands byggbestämmelsesamling.

### 18 §

#### *Föreskrifter i byggnadsordningen om ändring av en fritidsbostads användningsändamål*

Kommunen kan i byggnadsordningen ange de områden inom vilka och de förutsättningar under vilka det inte krävs undantagslov eller granskning av förutsättningarna för placering på ett område i behov av planering innan bygglov kan beviljas för att ändra en fritidsbostad så att den används för permanent boende. Om en fritidsbostad inte uppfyller de väsentliga tekniska krav som föreskrivits för ett bostadshus som används för permanent boende, kan byggnadstillsynsmyndigheten dock med avvikelse från vad som anges ovan kräva reparation av byggnaden eller undantagslov för att avvika från de väsentliga tekniska kraven.

En i 1 mom. avsedd föreskrift i byggnadsordningen kan endast gälla områden där en ändring av användningsändamålet inte har några betydande skadliga miljökonsekvenser eller andra betydande och skadliga konsekvenser.

### 19 §

#### *Godkännande av, hörande om och offentliggörande av byggnadsordning*

Byggnadsordningen godkänns av kommunfullmäktige.

Kommunen ska hålla förslaget till byggnadsordning offentligt framlagt under minst 30 dagar. Bestämmelser om offentliggörande av kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i kommunallagen (410/2015). Kommunmedlemmarna och intressenterna ska ges tillfälle att framställa en anmärkning mot förslaget. Anmärkningen ska ges in till kommunen före utgången av den tid under vilken förslaget är framlagt. Utlåtande om förslaget till byggnadsordning ska begäras av närings-, trafik- och miljöcentralen, landskapsförbundet och den kommun vars område kan påverkas av byggnadsordningen när det gäller områdesanvändningen eller bebyggandet av området. De som framställt en anmärkning och som uppgett sina kontaktuppgifter ska underrättas om kommunens motiverade ställningstagande till den framförda åsikten.

Om kommunen väsentligt har ändrat byggnadsordningen sedan den var offentligt framlagd, ska den läggas fram på nytt. Förslaget till byggnadsordning behöver dock inte läggas fram på nytt, om ändringarna gäller endast enskilt intresse och kommunen särskilt hör de intressenter som berörs av ändringarna.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 20 §

#### *Förordnande om utarbetande eller ändring av byggnadsordning*

Om en kommun inte i enlighet med denna lag ser till att en byggnadsordning utarbetas eller hålls aktuell, och om det är uppenbart att detta försvårar möjligheterna att uppnå de mål som ställs för styrningen av byggandet, kan miljöministeriet sätta ut en tid inom vilken kommunen ska godkänna byggnadsordningen eller en ändring av den.

Innan ett förordnande enligt 1 mom. utfärdas ska miljöministeriet samråda med kommunen och inhämta kommunens utlåtande om saken.

Om kommunen inte iakttar ett förordnande enligt 1 mom., kan förordnandet förenas med vite.

### 21 §

#### *Sökande av ändring i beslut om godkännande av byggnadsordning*

Beslut om godkännande av en byggnadsordning får överklagas genom besvär i förvaltningsdomstol med iakttagande av vad som i kommunallagen föreskrivs om sökande av ändring i förvaltningsdomstol.

### 22 §

#### *Besvärsrätt i fråga om beslut som gäller godkännande av byggnadsordning*

Utöver vad som i 137 § i kommunallagen föreskrivs om besvärsrätt, har myndigheterna i ärenden som hör till deras verksamhetsområde rätt att överklaga ett beslut som gäller godkännande av en byggnadsordning. Även landskapsförbund och kommuner för vars område byggnadsordningen har konsekvenser har besvärsrätt. Dessutom har en registrerad lokal eller regional sammanlutning besvärsrätt i ärenden som hör till dess verksamhetsområde och inom det geografiska område där den är verksam.

### 23 §

#### *Ikraftträdande av byggnadsordning*

En byggnadsordning träder i kraft när beslutet om godkännande har vunnit laga kraft. Information om ikraftträdandet ska ges i enlighet med 108 § i kommunallagen.

### 24 §

#### *Förordnande om verkställighet av byggnadsordning innan beslutet om godkännande har vunnit laga kraft*

I ett beslut om godkännande av en byggnadsordning kan det bestämmas att beslutet ska verkställas innan det har vunnit laga kraft.



## **Betänkande MiUB 27/2022 rd**

### 25 §

#### *Ändringar i en byggnadsordning i samband med ändringssökande*

Besvärsmyndigheten kan göra justerande rättelser i en byggnadsordning.

### 26 §

#### *Delgivning av beslut om godkännande av byggnadsordning*

På delgivning av ett beslut om godkännande av en byggnadsordning med kommunmedlemmarna, parterna och andra som har rätt att överklaga tillämpas 140 § i kommunallagen.

### 27 §

#### *Ändring och upphävande av byggnadsordning*

Vad som i denna lag föreskrivs om utarbetandet av en byggnadsordning tillämpas också när den ändras och upphävs.

### 28 §

#### *Översyn av byggnadsordning*

På en byggnadsordning som är i kraft när denna lag träder i kraft tillämpas i stället för 17 § de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet till dess byggnadsordningen har ändrats i enlighet med denna lag och ändringen har trätt i kraft, dock under högst två år från ikraftträdandet.

### 4 kap.

## **Väsentliga tekniska krav**

### 29 §

#### *Krav beträffande byggande*

En byggnad ska med beaktande av den allmänt förutsägbara belastningen och användningsändamålet uppfylla de väsentliga tekniska kraven. Även en konstruktion eller ett med tanke på säkerheten vid användning betydande objekt ska uppfylla de väsentliga tekniska krav som är relevanta med tanke på säkerheten, om en skada på dem kan medföra fara för personsäkerheten. Vid byggande ska dessutom god byggnadssed iakttas.

En byggnad ska motsvara sitt ändamål, kunna repareras, underhållas och varieras samt, i den mån byggnadens användning i enlighet med dess användningsändamål det förutsätter, lämpa sig även för sådana personers bruk vars rörelse- eller funktionsförmåga är begränsad.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 30 §

#### *Reparation av byggnad*

Vid reparationer och ändringar av en byggnad ska byggnadens egenskaper och särdrag beaktas. Dessa får inte utan vägande skäl försämrats vid reparationer eller ändringar. Byggnaden ska lämpa sig för dess tilltänkta användning. Reparationer och ändringar får inte leda till att säkerheten för dem som använder byggnaden äventyras eller till att deras hälsomässiga förhållanden försämrats.

Vid reparation och ändring av en byggnad kan byggnaden repareras med iakttagande av det ursprungliga byggsättet eller med iakttagande av ett nyare byggsätt, om den konstruktion eller byggnadsdel som reparationen gäller har varit tekniskt funktionsduglig och reparationen inte är förenad med ett sådant krav på förbättrad energiprestanda som inte kan tillgodoses med iakttagande av det gamla byggsättet. Om konstruktionen eller byggnadsdelen är skadad **därför att den inte har varit tekniskt fungerande**, ska de krav som gäller uppförande av en ny byggnad iakttas vid reparationen. Vid reparationer och ändringar kan de krav som gäller uppförande av en ny byggnad iakttas, om avsikten är att förbättra byggnadens funktion.

Vid ändring av en byggnads användningsändamål ska de väsentliga tekniska kraven enligt det nya användningsändamålet iakttas med iakttagande av vad som föreskrivs i 2 mom.

### 31 §

#### *Konstruktioners hållfasthet och stabilitet*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att byggnaden med beaktande av användningsändamålet projekteras och uppförs så att konstruktionerna är hållfasta och stabila, lämpar sig för förhållandena på byggplatsen och håller byggnadens hela planerade livslängd. Projekteringen och dimensioneringen av de bärande konstruktionerna ska bygga på reglerna för konstruktionernas mekanik och allmänt godtagna projekteringsgrunder eller på tillförlitliga provresultat eller andra tillgängliga uppgifter. Byggnader ska uppföras med lämpliga byggprodukter med avseende på konstruktionernas hållfasthet och stabilitet.

En byggnad ska projekteras och uppföras så att belastningen på byggnaden under byggtiden och vid användning inte orsakar ras eller formförändringar som skadar hållfastheten eller stabiliteten. Belastningarna får inte heller skada andra delar i byggnaden eller byggnadens installationer eller fasta utrustning. Dessutom ska en byggnad projekteras och uppföras så att skador på konstruktionerna till följd av en yttre omständighet inte är oproportionellt stora i förhållande till de händelser som orsakat skadorna.

Närmare bestämmelser om uppförande av nya byggnader, reparation och ändring av byggnader och ändring av byggnaders användningsändamål får utfärdas genom förordning av miljöministeriet i fråga om

- 1) vilka krav som ställs på konstruktionernas hållfasthet och stabilitet,
- 2) projektering och dimensionering av bärande konstruktioner,
- 3) den tillåtna belastningen på byggnaden under byggtiden och vid användning,
- 4) de byggprodukter som ska användas i byggnadens bärande konstruktioner.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 32 §

#### *Brandsäkerhet*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att byggnaden på det sätt som användningsändamålet förutsätter projekteras och uppförs så att den är säker vid brand. Risker för att brand uppkommer ska begränsas. Byggnadens bärande konstruktioner ska vara sådana att de vid eldsvåda behåller sin bärförmåga under den föreskrivna minimitid som fastställs med avseende på sammanstörtning, tryggad utrymning och räddningsinsatser samt på att branden ska fås under kontroll. Uppkomsten och spridningen av brand och rök i byggnaden och spridning av brand till närliggande byggnader ska kunna begränsas. Byggprodukter och tekniska anordningar som är lämpliga med avseende på brandsäkerheten ska användas när byggnaden uppförs.

En byggnad ska vara sådan att de som befinner sig där ska kunna rädda sig själva eller räddas vid händelse av brand. Även räddningspersonalens säkerhet ska beaktas vid byggande. Tillståndsmyndigheten får kräva att en säkerhetsutredning utarbetas för objekt som är särskilt krävande när det gäller utrymningssäkerheten.

Närmare bestämmelser om uppförande av nya byggnader, reparation och ändring av byggnader och ändring av byggnaders användningsändamål får utfärdas genom förordning av miljöministeriet i fråga om

- 1) begränsning av att brand uppkommer och sprids och i fråga om brandsäkerheten hos installationstekniska anordningar och uppvärmningsanordningar,
- 2) konstruktionernas bärförmåga vid brand och i fråga om vilka egenskaper byggprodukterna ska ha i det avseendet,
- 3) begränsning av att brand och rök uppkommer och sprids och i fråga om vilka egenskaper byggprodukterna och anordningarna ska ha i det avseendet,
- 4) utrymningssäkerhet och säkerhetsutredningar,
- 5) organisering av släcknings- och räddningsinsatser.

### 33 §

#### *Sunda byggnader*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att byggnaden på det sätt som användningsändamålet och miljöförhållandena förutsätter projekteras och uppförs så att den är sund och säker med avseende på inomhusluft, fukt-, temperatur- och ljusförhållanden samt vatten och avlopp. Byggnaden får inte vara sådan att hälsan äventyras på grund av föroreningar i inomhusluften, strålning, förorening av vatten eller mark, bristfällig hantering av rök, avloppsvatten eller avfall eller fukt i byggnadsdelar eller konstruktioner.

Byggandet ska utföras med användning av produkter som inte under deras planerade livslängd orsakar oacceptabla utsläpp i luften inomhus, hushållsvattnet eller miljön. Byggnadens system och anordningar ska vara anpassade till den avsedda användningen, och de ska upprätthålla sunda förhållanden.

Närmare bestämmelser om uppförande av nya byggnader, reparation och ändring av byggnader och ändring av byggnaders användningsändamål får utfärdas genom förordning av miljöministeriet i fråga om de fysikaliska, kemiska och mikrobiologiska förhållandena, installationstekniska system och anordningar och byggprodukter som anknyter till byggnadens sundhet.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 34 §

#### *Säkerhet vid användning*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att byggnaden på det sätt som användningsändamålet förutsätter projekteras och uppförs så att det är tryggt att använda och underhålla den. Byggnaden eller dess utomhusmiljö och förbindelsegångar får inte vara förknippade med oacceptabel risk för olycka eller skada.

Närmare bestämmelser om uppförande av nya byggnader, reparation och ändring av byggnader och ändring av byggnaders användningsändamål får utfärdas genom förordning av miljöministeriet i fråga om säkerhet vid användning av byggnader.

### 35 §

#### *Tillgänglighet*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att byggnaden och dess gårds- och vistelseområden på det sätt som användningsändamålet, antalet användare och antalet våningsplan förutsätter projekteras och uppförs så att tillgänglighet och användbarhet beaktas särskilt med tanke på barn, äldre, **personer med funktionsnedsättning** och personer med nedsatt rörelse- eller funktionsförmåga.

Närmare bestämmelser om uppförande av nya byggnader, reparation och ändring av byggnader och ändring av byggnaders användningsändamål får utfärdas genom förordning av statsrådet i fråga om

- 1) tillgängligheten till byggnaden samt till förbindelsegångar och utrymmen inom dess gårds- och vistelseområden,
- 2) nivåskillnader,
- 3) tillgängligheten till möteslokaler och inkvarteringslokaler.

### 36 §

#### *Bullerskydd och ljudförhållanden*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att byggnaden och dess gårds- och vistelseområden på det sätt som användningsändamålet förutsätter projekteras och uppförs så att bullerexponeringen och ljudförhållandena i byggnaden och på byggplatsens gårds- och vistelseområden inte äventyrar hälsan, vila eller arbete.

Konstruktionernas ljudisolering och de installationstekniska anordningarnas ljudnivå och inställningar ska vara sådana att de som befinner sig i byggnaden kan sova och vila ostört och att den verksamhet som byggnadens användningsändamål avser är möjlig med hänsyn till ljudförhållandena. Ljudförhållandena i en byggnad ska bestämmas utifrån ljudnivå och efterklang och på gårds- och vistelseområden utifrån ljudnivå.

Närmare bestämmelser om uppförande av nya byggnader, reparation och ändring av byggnader och ändring av byggnaders användningsändamål får utfärdas genom förordning av miljöministeriet i fråga om

- 1) vilken ljudisolering som krävs av konstruktioner och byggnadsdelar,

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

- 2) den tillåtna ljudnivån för installationstekniska anordningar,
- 3) vilka krav som ställs på ljudförhållandena i byggnader,
- 4) vilka krav som ställs på bullerskydd och ljudförhållanden på gårds- och vistelseområden.

### 37 §

#### *Energiprestanda*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att byggnaden på det sätt som användningsändamålet förutsätter projekteras och uppförs så att energi och naturresurser förbrukas sparsamt. Beräkningar ska användas för att visa att minimikraven på energiprestanda blir uppfyllda. När energiprestandan bestäms ska de olika energimängderna omvandlas till adderbar form med hjälp av koefficienter för energiformerna (*energiformsfaktorer*). Energiformsfaktorn för varje energiform ska bestämmas utifrån en bedömning av förbrukningen av primärenergi, främjandet av förnybar energi och uppvärmningssätt med avseende på den allmänna effektiviteten i energiproduktionen. De byggprodukter och installationstekniska system som används i byggnaden samt deras reglage och mätare ska vara sådana att energiförbrukningen och effektbehovet förblir låga när byggnaden och dess system används för avsett syfte och sådana att energiförbrukningen kan följas.

En ny byggnad för vilken energi används för att påverka inomhusklimatet ändamålsenligt, ska projekteras och uppföras som nära-nollenergibygnad. När en byggnad repareras eller ändras eller dess användningsändamål ändras på ett sätt som kräver bygglov, ska dess energiprestanda förbättras om det är tekniskt, funktionellt och ekonomiskt genomförbart. Kraven tillämpas dock inte på

- 1) byggnader med en våningsyta på mindre än 50 kvadratmeter,
- 2) bostadshus för fritidsboende som är avsedda för användning mindre än fyra månader per år,
- 3) temporära byggnader som ska användas högst två år,
- 4) industribyggnader eller verkstäder,
- 5) jordbruksbyggnader som inte är avsedda för boende och som har ett lågt energibehov eller används inom en sektor som omfattas av ett nationellt sektorsavtal om energiprestanda,
- 6) byggnader som används för andakt och religiös verksamhet,
- 7) byggnader som är skyddade med stöd av lagen om skyddande av byggnadsarvet (498/2010), en skyddsbestämmelse i en plan eller upptagande på världsarvslistan enligt konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv (FördrS 19/1987) som del av en utvald miljö, eller på grund av deras särskilda arkitektoniska eller historiska värde, i den mån överensstämmelse med vissa minimikrav avseende energiprestanda skulle medföra oacceptabla förändringar av deras särdrag eller utseende.

Närmare bestämmelser om de numeriska värdena på energiformsfaktorerna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om uppförande av nya byggnader, reparation och ändring av byggnader och ändring av byggnaders användningsändamål får utfärdas genom förordning av miljöministeriet i fråga om

- 1) minimikrav på byggnaders, byggnadsdelars och installationssystems energiprestanda och hur de ska räknas ut i fråga om en byggnad,
- 2) utgångspunkter och utredningar för energiberäkningar,
- 3) mätning av energiförbrukning och bidragande faktorer,

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

- 4) kravnivå på energiprestanda utifrån byggnaders användningsändamål och med hänsyn till sparsam förbrukning av naturresurser,
- 5) byggprodukter,
- 6) förbättrad energiprestanda när en byggnad repareras eller ändras eller dess användningsändamål ändras på ett sätt som är tekniskt, funktionellt och ekonomiskt genomförbart.

### 38 §

#### *Byggnaders koldioxidsnålhet*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att byggnaden på det sätt som användningsändamålet förutsätter projekteras och uppförs så att den är koldioxidsnål. Koldioxidfotavtrycket och koldioxidhandavtrycket från en ny byggnad eller en byggnad som genomgår en större renovering som kräver bygglov ska rapporteras i den klimatdeklaration som utarbetas för bygglovet. Någon klimatdeklaration behövs inte för nya byggnader som inte ska projekteras och uppföras som nära-nollenergibyggnader enligt 37 § eller för sådana fristående småhus som ska repareras eller sådana byggnader som genomgår en större renovering, vilkas energiprestanda enligt 37 § inte behöver förbättras i samband med reparationen.

Beräkningen av koldioxidfotavtrycket och koldioxidhandavtrycket ska omfatta byggnadens hela livscykel eller, i fråga om en byggnad som genomgår en större renovering, de faser i byggnadens livscykel som infaller under och efter renoveringen. Vid beräkningen ska en metod för beräkning av byggnaders koldioxidsnålhet samt uppgifterna i den nationella utsläppsdatenbanken eller andra uppgifter om miljöegenskaper enligt en beräkningsmetod användas.

Koldioxidfotavtrycket från en ny byggnad får inte överskrida det gränsvärde som anges enligt användningskategori. Detta gäller dock inte nya byggnader som inte ska projekteras och uppföras som nära-nollenergibyggnader enligt 37 §, fristående småhus eller byggnader som genomgår en större renovering. Gränsvärdena för koldioxidfotavtrycket från nya byggnader ska basera sig på förbrukningen av energi och material under byggnadernas hela livscykel.

Närmare bestämmelser om gränsvärdena för koldioxidfotavtrycket från nya byggnader får utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om metoden för beräkning av byggnaders koldioxidsnålhet och om de uppgifter som ska användas vid beräkningen samt om utarbetandet av en klimatdeklaration får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

### 39 §

#### *Byggnaders livscykelegenskaper*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att byggnaden på det sätt som användningsändamålet förutsätter projekteras och uppförs så att den är ekologisk i fråga om sina livscykelegenskaper och långlivad med avseende på den målsatta tekniska livslängden. Särskild vikt ska fästas vid geokonstruktioners och bärande konstruktioners hållbarhet, vid livslängden för och möjligheterna att använda, underhålla, variera och reparera byggnaden och dess utrymmen, byggnadsdelarna och installationssystemen samt vid möjligheterna att riva och återanvända byggnadsdelar.

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att det för en ny byggnad eller en byggnad som genomgår en större renovering som kräver bygglov upprättas en materialspecifikation som i maskinläsbart format innehåller uppgifter om de material och produkter som använts vid byggandet.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Någon materialspecifikation behövs inte för nya byggnader som inte ska projekteras och uppföras som nära-nollenergibyggnader enligt 37 § eller för sådana fristående småhus som ska repareras eller sådana byggnader som genomgår en större renovering, vilkas energiprestanda enligt 37 § inte behöver förbättras i samband med reparationen. Material och produkter som används vid byggandet ska förtecknas när en byggnad uppförs eller repareras.

Genom förordning av miljöministeriet får det utfärdas närmare bestämmelser om

1) en byggnads målsatta tekniska livslängd, möjligheterna att variera, underhålla och reparera en byggnad samt möjligheterna att riva byggnadsdelar,

2) upprättande av en materialspecifikation för en byggnad och innehållet i materialspecifikationen och bevarande av den samt om en förteckning över byggmaterial och byggprodukter och bevarande av den.

### 40 §

#### *Bostadsutrymmen, inkvarteringslokaler och arbetsutrymmen*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att bostadsutrymmen, inkvarteringslokaler och arbetsutrymmen planeras och byggs så att de är säkra, fungerande, trivsamma och lämpliga för användningsändamålet.

En byggnad där det finns bostadsutrymmen, inkvarteringslokaler eller arbetsutrymmen ska placeras och utrymmena i byggnaden disponeras så att miljöfaktorer och naturförhållanden beaktas. I bostadsutrymmena, inkvarteringslokalerna och arbetsutrymmen ska det för tillgången till dagsljus finnas fönster. Belysningen i ett arbetsutrymme kan även ordnas med indirekt dagsljus via ett annat utrymme. Om arbetets karaktär kräver det, kan belysningen i ett arbetsutrymme ordnas helt eller delvis med artificiell belysning. Vid planeringen av arbetsutrymmet ska det i det sistnämnda fallet fästas särskild vikt vid tillräcklig ventilation, utgångarnas säkerhet och belysning, de behövliga reservsystemens ändamålsenlighet och arbetsutrymmets trivsamhet. En byggnad där det finns bostadsutrymmen, inkvarteringslokaler eller arbetsutrymmen ska ha sådana tekniska lösningar som med hänsyn till kostnadseffektiviteten möjliggör mobilteleapparaters täckning inomhus, om det inte är fråga om en byggnad där täckningen inomhus ska dämpas.

Närmare bestämmelser om uppförande av i denna paragraf avsedda nya byggnader, reparation och ändring av byggnader och ändring av byggnaders användningsändamål får utfärdas genom förordning av miljöministeriet i fråga om

1) förhållandet mellan byggnaden och dess omgivning,

2) ett bostadsutrymmes, en inkvarteringslokals eller ett arbetsutrymmes storlek, utrymmen, utrustning och belysning,

3) ett bostadsutrymmes, en inkvarteringslokals eller ett arbetsutrymmes dörrar, passager och förbindelseleder,

4) tekniska lösningar som skapar förutsättningar för inomhustäckning för mobilteleapparater.

### 41 §

#### *Möteslokaler*

I en möteslokal får det samtidigt vistas endast det antal personer som tryggt kan avlägsna sig från platsen.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet ska i bygglovet eller i ett separat beslut som behövs för brandsäkerheten fastställa maximiantalet personer som samtidigt får vistas i möteslokalen. Ett meddelande om detta ska fästas på en synlig plats i möteslokalen.

Möteslokalen ska vara tillgänglig också för personer med begränsad rörelse- eller funktionsförmåga.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om möteslokaler tillämpas också på läktare vid mötesplatser samt mötes-, utställnings- och publiktält och andra motsvarande konstruktioner.

Närmare bestämmelser om uppförande av nya byggnader, reparation och ändring av byggnader och ändring av byggnaders användningsändamål får utfärdas genom förordning av miljöministeriet i fråga om säkerheten vid användning och utrymning av möteslokaler.

### 5 kap.

## Tillståndsplikt och förutsättningar för byggande

### 42 §

#### *Bygglov*

Uppförande av ett nytt byggnadsobjekt kräver bygglov, om objektet är

- 1) ett bostadshus,
- 2) en byggnad på minst 30 kvadratmeter eller 120 kubikmeter,
- 3) ett skyddstak på minst 50 kvadratmeter,
- 4) en konstruktion för allmänheten som kan användas av minst fem fysiska personer samtidigt,
- 5) en minst 30 meter hög mast eller skorstenspipa,
- 6) en lysande reklamanordning på minst 2 kvadratmeter,
- 7) en energibrunn,
- 8) ett område som byggs för särskild verksamhet och som har konsekvenser för användningen av omgivande områden.

Uppförande av ett nytt byggnadsobjekt förutsätter bygglov även om byggandet har mer än obetydliga konsekvenser för områdesanvändningen, stadsbilden, landskapet, kulturarvet eller miljöaspekterna, om byggandet förutsätter myndighetstillsyn för säkerställande av att de väsentliga tekniska kraven uppfylls eller om byggnadstillsynen behöver övervaka uppförandet av byggnadsobjektet med tanke på det allmänna intresset. Bygglov behövs dock inte om åtgärden baserar sig på en gatuplan enligt lagen om områdesanvändning, en godkänd vägplan enligt landsvägslagen (503/2005) eller en godkänd järnvägsplan enligt banlagen (110/2007). Kommunen får i byggnadsordningen dock bestämma att det i kommunen eller en del av den inte behövs bygglov för sådana byggprojekt som avses i detta moment, om byggprojektet kan betraktas som ringa.

Bygglov behövs också för sådana reparationer och ändringar som kan jämföras med uppförandet av en byggnad samt för utvidgning av en byggnad eller utökning av det utrymme som räknas till byggnadens våningsyta. Vid reparation av ett byggnadsobjekt behövs bygglov, om reparationen i större utsträckning än ringa gäller avhjälpande av en sanitär olägenhet som konstaterats inom åtgärdsområdet, om den bärande konstruktionen inom åtgärdsområdet är skadad, om reparationsåtgärderna kan äventyra byggnadsobjektets sundhet eller säkerhet eller om reparationen har betydande konsekvenser för stadsbilden, landskapet eller kulturarvet. Bygglov behövs också



## Betänkande MiUB 27/2022 rd

för reparation som gäller ett byggnadsobjekts väsentliga särdrag. För reparationer behövs alltid bygglov, om

1) en byggnad som skyddats med stöd av en plan eller lag eller en historiskt eller arkitektoniskt värdefull byggnad repareras eller ändras på ett sätt som har betydande konsekvenser för det värde som ska skyddas eller det arkitektoniska värdet,

2) reparationer eller ändringar av byggnadens klimatskal eller installationssystem kan ha stor inverkan på byggnadens energiprestanda eller på energi- och miljökonsekvenserna under byggnadens hela livscykel,

3) ändamålet med byggnaden eller en del av den ändras väsentligt.

### 43 §

#### *Beviljande av bygglov*

I bygglovet ingår en granskning av förutsättningarna inom områdesanvändningen (*förutsättningar för placering*) och en granskning av de väsentliga tekniska kraven (*förutsättningar för genomförande*). Bygglov beviljas av kommunens byggnadstillsynsmyndighet. Om den som ansöker om bygglov begär det, kan kommunen avgöra om förutsättningarna för placering föreligger genom ett separat beslut (*placeringstillstånd*).

Byggnadstillsynsmyndigheten beviljar bygglov utan bedömning av förutsättningarna för placering enbart på basis av förutsättningarna för genomförande, om det är fråga om reparationer och ändringar som inte påverkar uppfyllandet av förutsättningarna för placering.

### 44 §

#### *Förutsättningar för placering på detaljplaneområden*

För placering på ett detaljplaneområde förutsätts det att

- 1) byggprojektet överensstämmer med den gällande detaljplanen,
- 2) byggnadsobjektet passar in i den byggda miljön och landskapet samt uppfyller kraven på skönhet, högklassig arkitektur eller harmoni,
- 3) det till byggplatsen finns en användbar infartsväg eller att det är möjligt att ordna en sådan,
- 4) vattentillgången och avloppsvattnet kan skötas utan olägenheter för miljön,
- 5) byggandet inte medför olägenheter för grannarna och inte försvårar bebyggandet av grannfastigheterna,
- 6) beviljandet av tillstånd inte försvårar användningen av en annan del av kvarteret för det syfte som planen utvisar,
- 7) den som ansöker om tillstånd har hela byggplatsen i sin besittning.

Om byggande i enlighet med bygglovet kräver att en byggnad rivs, är ett villkor för att bygglov ska beviljas dessutom det som föreskrivs om förutsättningarna för beviljande av rivningslov.

### 45 §

#### *Förutsättningar för placering utanför detaljplaneområden*

För placering på ett område som saknar detaljplan förutsätts det att

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

- 1) byggplatsen är minst 1 000 kvadratmeter,
- 2) det inte finns risk för översvämning, ras eller jordskred på byggplatsen,
- 3) byggnaderna kan placeras på minst 4 meters avstånd från fastighetsgränsen med beaktande dessutom av ett skyddsområde enligt 44 § i lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005) och ett frisiktsområde enligt 45 § i den lagen, ett skyddsområde enligt 37 § i banlagen (110/2007) och ett frisiktsområde enligt 38 § i den lagen samt behovet av ett flyghindertillstånd enligt 158 § i luftfartslagen (864/2014),
- 4) byggnadsobjektet passar in i den byggda miljön och landskapet samt uppfyller kraven på skönhet, högklassig arkitektur eller harmoni,
- 5) det till byggplatsen finns en användbar infartsväg eller att det är möjligt att ordna en sådan,
- 6) vattentillgången, avloppsvattnet och dagvattnet kan skötas utan olägenheter för miljön,
- 7) ordnandet av vägar, vattentillgång eller avlopp inte orsakar kommunen eller staten särskilda kostnader,
- 8) byggandet inte medför olägenheter för grannarna och inte försvårar bebyggandet av grannfastigheterna,
- 9) byggandet är lämpligt med tanke på landskapet och inte försvårar bevarandet av särskilda natur- eller kulturmiljövärden eller tillgodoseendet av rekreationsbehoven,
- 10) byggandet inte medför olägenheter med tanke på bestämmelserna i landskapsplanen eller generalplanen eller föreskrifterna i byggnadsordningen.

### 46 §

#### *Förutsättningar för placering på områden i behov av planering*

För placering på ett i 16 § i lagen om områdesanvändning avsett område i behov av planering förutsätts utöver vad som föreskrivs i 45 § att byggandet

- 1) inte väsentligt försvårar utarbetandet av general- eller detaljplaner i enlighet med kommunens planläggningsöversikt,
- 2) inte leder till sådant byggande med betydande konsekvenser eller medför sådana betydande skadliga miljökonsekvenser eller andra betydande och skadliga konsekvenser som förutsätter att en detaljplan utarbetas,
- 3) är lämpligt med tanke på skapande av samhällstekniska nät och trafikleder samt trafiksäkerheten och tillgängligheten till tjänster.

Trots de förutsättningar som anges i 1 mom. ska en kommun dock bevilja bygglov för

- 1) uppförande av en ekonomibyggnad som hör till en redan befintlig bostad eller lantgård,
- 2) uppförande av en byggnad som behövs för bedrivande av jord- och skogsbruk eller en binäring till det och som hör till ett redan befintligt landsbygdsföretag,
- 3) reparationer och ändringar av en byggnad,
- 4) mindre utvidgning av ett bostadshus.

### 47 §

#### *Områdesvisa beslut om förutsättningar för placering på områden i behov av planering*

Om det för ett byområde eller något annat landsbygdsområde finns en generalplan som är i kraft, kan kommunen fatta ett områdesvist beslut om huruvida det finns sådana förutsättningar för

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

placering som anges i 46 § för fler än en byggplats. Ett sådant beslut kan fattas för ett område som i en generalplan har anvisats som byområde eller område som annars är lämpligt för byggande. Beslutet kan gälla i högst tio år.

Områdesvisa beslut får inte leda till byggande med betydande konsekvenser eller medföra betydande skadliga miljökonsekvenser eller andra betydande och skadliga konsekvenser.

När ett områdesvist beslut fattas ska bestämmelserna i 64 och 185 § om förfarandet vid undantag iakttas vid hörandet av dem som saken gäller och av myndigheterna samt i beslutet och vid meddelande om beslutet.

### 48 §

#### *Förutsättningar för genomförande av byggprojekt*

Genomförande av ett byggprojekt förutsätter att byggprojektet uppfyller de väsentliga tekniska krav som anges i 29—41 § och i bestämmelser som utfärdats med stöd av dem med beaktande av byggprojektets svårighetsgrad samt dem som deltar i projekteringen och genomförandet av byggprojektet.

### 49 §

#### *Bygginstränkning i landskapsplanen*

På ett område där en bygginstränkning enligt lagen om områdesanvändning gäller får bygglov för uppförande ett byggnadsobjekt inte beviljas så att genomförandet av landskapsplanen försvåras. Bygglov ska dock beviljas, om förvägrande av lov på grund av landskapsplanen skulle orsaka sökanden betydande olägenhet och kommunen eller, när området måste anses vara avsatt för något annat offentligt samfund, samfundet inte löser in området eller betalar skälig ersättning för olägenheten (*villkorlig bygginstränkning*). När olägenheten bedöms beaktas inte ändringar som inträffat i ägandeförhållandena efter det att landskapsplanen godkänts, om de inte har gjorts för genomförande av landskapsplanen. Om en områdesreservering i landskapsplanen i huvudsak motsvarar områdesreserveringen i en regionplan enligt byggnadslagen (370/1958), beaktas på motsvarande sätt inte heller ändringar som inträffat i ägandeförhållandena efter godkännandet av regionplanen.

### 50 §

#### *Bygginstränkning i generalplanen*

Bygglov för uppförande av ett byggnadsobjekt får inte beviljas så att genomförandet av generalplanen försvåras. Bygglov ska dock beviljas, om förvägrande av lov på grund av generalplanen skulle orsaka sökanden betydande olägenhet och kommunen eller, när området måste anses vara avsatt för något annat offentligt samfund, samfundet inte löser in området eller betalar skälig ersättning för olägenheten (*villkorlig bygginstränkning*). När olägenheten bedöms beaktas inte ändringar som inträffat i ägandeförhållandena efter det att generalplanen godkänts, om de inte har gjorts för genomförande av generalplanen.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 51 §

#### *Användning av generalplanen som grund för bygglov*

Bygglov kan trots 46 § 1 mom. beviljas, om det i en generalplan med rättsverkningar särskilt bestäms att planen eller en del av den får användas som grund för beviljande av bygglov. ~~En sådan bestämmelse kan inte gälla ett område där behovet av att styra markanvändningen kräver att en detaljplan utarbetas. En ytterligare förutsättning är att byggande och annan markanvändning på området styrs i tillräcklig omfattning genom generalplanen.~~

Bestämmelser om användning av generalplanen som grund för bygglov på strandområden finns i 72 § i lagen om områdesanvändning.

### 52 §

#### *Användning av generalplanen som grund för bygglov för vindkraftverk*

Trots vad som föreskrivs i 46 § 1 mom. får bygglov beviljas för uppförande av vindkraftverk, om det i en generalplan med rättsverkningar särskilt bestäms att planen eller en del av den får användas som grund för beviljande av bygglov.

### 53 §

#### *Tillstånd för miljöåtgärder*

Sådant jordbyggnadsarbete och sådan trädfällning eller någon annan härmed jämförbar åtgärd som förändrar landskapet får inte vidtas utan tillstånd av kommunen (*åtgärdsbegränsning*)

- 1) på ett detaljplaneområde,
- 2) på ett stranddetaljplaneområde, om så bestäms i stranddetaljplanen,
- 3) på ett generalplaneområde, om så bestäms i generalplanen, med undantag för trädfällning på ett område som har anvisats som jord- och skogsbruksdominerat område i generalplanen,
- 4) på ett område på vilket ett i 53 § i lagen om områdesanvändning avsett byggförbud för utarbetande av en detaljplan gäller eller beträffande vilket så har bestämts för utarbetande av en generalplan eller ändring av generalplanen.

Tillstånd behövs inte för arbeten som behövs för att genomföra general- eller detaljplanen eller som överensstämmer med ett beviljat bygglov och inte för åtgärder med ringa verkningar. Tillstånd behövs inte heller för sådana nödvändiga åtgärder inför ett byggprojekt som hänför sig till genomförandet av en lagakraftvunnen plan.

Tillstånd behövs inte heller, om åtgärden baserar sig på en godkänd vägplan enligt lagen om trafiksystem och landsvägar eller en godkänd järnvägsplan enligt banlagen.

Bestämmelserna om tillstånd för miljöåtgärder tillämpas inte på tagande av marksubstanser enligt marktäktslagen (555/1981).

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 54 §

#### *Förutsättningar för tillstånd för miljöåtgärder*

På ett område med en gällande detaljplan eller generalplan ska kommunen bevilja tillstånd för miljöåtgärder, om inte åtgärden försvårar användningen av området för det ändamål för vilket området har reserverats i planen eller förstör stads- eller landskapsbilden.

På ett område där kommunen har utfärdat byggförbud för att utarbeta en detaljplan eller ändra planen eller där åtgärdsbegränsning har utfärdats för utarbetande av en generalplan kan kommunen bevilja tillstånd för miljöåtgärder, om inte åtgärden medför betydande olägenheter med tanke på utarbetandet av planen eller förstör stads- eller landskapsbilden.

Om tillstånd till grävning eller sprängning förvägras med stöd av en särskild bestämmelse i generalplanen eller på ett detaljplaneområde i fråga om vilket beslut om att ändra planen inte fattats, tillämpas i fråga om inlösningskyldigheten 8 § i marktäcktslagen. Om tillstånd till någon annan åtgärd än grävning eller sprängning förvägras på nämnda områden och fastighetsägaren därför inte kan använda sitt område för verksamhet som medför skäligen ekonomisk vinning, ska kommunen, eller om området har avsatts för något annat offentligt samfund, samfundet lösa in området eller betala ersättning för olägenheten.

### 55 §

#### *Rivningslov för byggnader*

En byggnad eller en del av en byggnad får inte utan tillstånd rivas på ett detaljplaneområde, på ett område där så bestäms i en generalplan eller på ett område på vilket ett i 53 § i lagen om områdesanvändning avsett byggförbud för utarbetande av en detaljplan gäller.

Tillstånd behövs inte, om ett giltigt bygglov, en gatuplan enligt lagen om områdesanvändning, en godkänd vägplan enligt lagen om trafiksystem och landsvägar eller en godkänd järnvägsplan enligt banlagen förutsätter att byggnaden rivs. Tillstånd behövs inte heller för rivning av en ekonomibyggnad eller någon annan därmed jämförbar mindre byggnad, om inte byggnaden ska betraktas som historiskt betydande eller arkitektoniskt värdefull eller som en del av en sådan helhet.

Om rivningen inte kräver tillstånd, ska den som påbörjar ett byggprojekt skriftligen underrätta kommunens byggnadstillsynsmyndighet om rivningen av en byggnad eller en del av en byggnad 30 dagar innan rivningsarbetet inleds (*rivningsanmälan*). Byggnadstillsynsmyndigheten kan inom nämnda tid av grundad anledning kräva att tillstånd ska sökas.

### 56 §

#### *Förutsättningar för rivningslov*

Kommunen beviljar tillstånd att riva en byggnad. För att rivningslov ska beviljas förutsätts det att

- 1) rivningen inte medför olägenheter med tanke på planläggningen, genomförandet av en plan eller annan reglering av områdesanvändningen,
- 2) rivningen inte försvårar uppnående av målen för skyddet av den byggda miljön.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

1 mom. 1 punkten tillämpas inte om det byggnadsobjekt som ska rivas finns på ett område där byggnaderna har förlorat största delen av sitt värde. Förutsättningen för rivning är då att rivningen leder till betydande återanvändning eller återvinning av rivningsmaterialet.

Den som ansöker om rivningslov ska redogöra för hur rivningsarbetet ordnas och vilka möjligheter det finns att sköta behandlingen av det byggavfall som uppstår och att återanvända användbara byggnadsdelar.

### 57 §

#### *Undantagslov*

Kommunen kan av särskilda skäl bevilja undantagslov från en bestämmelse, en föreskrift, ett förbud eller en annan begränsning som har utfärdats i lagen om områdesanvändning eller med stöd av den eller i denna lag eller med stöd av den. Vad som föreskrivs ovan gäller dock inte behörighetsvillkor, tomtindelning och behovet av och förutsättningarna för tillstånd för miljöåtgärder och inte heller sådana i 46 § 1 mom. 2 punkten avsedda förutsättningar för placering på områden i behov av planering som gäller utarbetande av en detaljplan. Undantagslov från andra förutsättningar för placering får beviljas på ett område i behov av planering.

Ett undantagslov som avses i 1 mom. får dock inte beviljas om det

- 1) medför olägenheter med tanke på planläggningen, genomförande av planen eller annan reglering av områdesanvändningen,
- 2) försvårar uppnående av målen för naturvården,
- 3) försvårar uppnående av målen för skyddet av den byggda miljön,
- 4) leder till byggande med betydande konsekvenser eller annars har betydande skadliga miljökonsekvenser eller andra betydande och skadliga konsekvenser.

Som byggande med betydande konsekvenser enligt 2 mom. 4 punkten betraktas inte byggande av vindkraftverk på ett område som i detaljplanen anges som industri- eller hamnområde och som redan är bebyggt. Med avvikelse från detaljplanen ska en ändring av ändamålet för byggnaden eller en del av den för boende eller annan användning som inte orsakar miljöstörning inte anses orsaka olägenheter med tanke på planläggningen, genomförandet av planen eller annan reglering av områdesanvändningen på det sätt som avses i 2 mom. 1 punkten och ändringen ska inte betraktas som byggande med betydande konsekvenser enligt 2 mom. 4 punkten. Det kan anses finnas särskilda skäl att ändra ändamålet för byggnaden eller en del av den, om ändringen av ändamålet kan stödja cirkulär ekonomi och koldioxidsnålhet i den byggda miljön.

Närmare bestämmelser om det undantagslov som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 58 §

#### *Områdesvist undantag*

Kommunen kan av särskilda skäl besluta att det från en bestämmelse, en föreskrift, ett förbud eller en annan begränsning som gäller byggande eller andra åtgärder och som har utfärdats i lagen om områdesanvändning eller med stöd av den eller i denna lag eller med stöd av den får beviljas undantag som avser ett större område än en byggplats, om det är fråga om att ändra utrymmen i ett befintligt bostadshus eller en befintlig affärs- eller kontorsbyggnad på ett detaljplaneområde så att

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

de tas i bruk för boende eller för något annat ändamål som inte medför miljöstörningar. Förutsättningarna för undantag enligt 57 § gäller även förutsättningarna för undantag enligt denna paragraf. En förutsättning för undantagslov enligt denna paragraf är dessutom att undantaget främjar användningen, utvecklandet och underhållet av befintliga byggnader.

### 59 §

#### *Tillstånd till mindre undantag i samband med bygglov*

Kommunen kan med iakttagande av vad som i 57 § föreskrivs om undantag bevilja rätt till mindre undantag från en föreskrift, ett förbud eller en annan begränsning som gäller byggande. En förutsättning för ett mindre undantag som gäller en byggnads tekniska och motsvarande egenskaper är dessutom att undantaget inte äventyrar uppfyllandet av de centrala krav som ställs på byggandet.

### 6 kap.

#### **Tillståndsförfarande**

### 60 §

#### *Beskrivningar i form av byggnadsinformationsmodeller*

Med en *beskrivning i form av en byggnadsinformationsmodell* avses samlad information om en byggnad i en maskinläsbar och interoperabel informationsstruktur, inbegripet byggnadens läge, geometri och form som en tredimensionell modell samt uppgifter om byggnaden. Uppgifterna om ett byggnadsobjekt i beskrivningen av en byggnad (*projektinformationsmodell*) innehåller de huvudsakliga uppgifterna om byggnaden och byggnadsdelarna och deras egenskaper.

Uppgifterna om ett byggnadsobjekt i en beskrivning som motsvarar uppförandet av byggnaden (*as built-modell*) innehåller uppgifter om den uppförda byggnaden inklusive uppgifter som avviker från projektinformationsmodellen samt de huvudsakliga uppgifterna om byggprodukterna och deras egenskaper.

Byggprojekteraren och specialprojekterarna ska till byggnadstillsynsmyndigheten lämna projektbeskrivningar och specialbeskrivningar för uppförande av en byggnad i form av informationsmodeller eller annars i maskinläsbart format. Projektbeskrivningar och specialbeskrivningar som gäller reparation och ändring av en byggnad ska lämnas till byggnadstillsynsmyndigheten i form av informationsmodeller eller annars i maskinläsbart format i fråga om de uppgifter som gäller reparations- och ändringsarbetena.

Närmare bestämmelser om beskrivningar i form av byggnadsinformationsmodeller, inbegripet beskrivningar av byggnaden, och om uppgifterna i maskinläsbart format får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 61 §

#### *Ansökan om bygglov*

Den som påbörjar ett byggprojekt och äger eller innehar en byggplats ska skriftligen ansöka om bygglov hos kommunen. Till ansökan om bygglov ska beroende på byggnadsobjektet och dess omfattning fogas

1) de huvudritningar som ingår i projektbeskrivningen och vars riktighet byggprojekteraren intygar med sin underskrift,

2) en projektinformationsmodell som motsvarar byggnadens projektbeskrivningar eller uppgifter i maskinläsbart format, eller i fråga om andra objekt än byggnader, en utredning om byggnadsobjektet och dess verkningar på det omgivande området,

3) en utredning om byggplatsens grundläggnings- och grundbottenförhållanden samt det grundläggningssätt som dessa förutsätter och om andra behövliga åtgärder,

4) en energiutredning,

5) en klimatdeklaration,

6) en materialspecifikation,

7) en utredning om byggplatsens hygieniska förhållanden och höjdläge,

8) en utredning om byggnadens skick i fråga om åtgärdsområdet, om det är fråga om ett reparationsprojekt,

9) en utredning om att sökanden har besittningsrätt till byggplatsen,

10) annan än i 1—9 punkten avsedd väsentlig utredning som behövs för avgörandet av ansökan om bygglov.

Närmare bestämmelser om innehållet i och utformningen av huvudritningar och utredningar samt om beskrivningar i form av informationsmodeller får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

### 62 §

#### *Ansökan om placeringstillstånd*

Om den som påbörjar ett byggprojekt ansöker om ett separat beslut om placeringstillstånd, ska till tillståndsansökan fogas utredningar på basis av vilka kommunen kan bedöma om förutsättningarna enligt 44—46 § uppfylls. I utredningarna ska det ingå uppgifter om massa och fasad samt placeringen på byggplatsen, ordnandet av körförbindelser och, på områden där kommunalteknik finns eller är avsedd att genomföras, uppgifter om var byggnaden ska anslutas till kommunaltekniken.

### 63 §

#### *Hörande och information om bygglov*

Kommunen ska underrätta grannarna om att en ansökan om bygglov anhängiggjorts och höra grannarna, om detta inte med beaktande av byggprojektets ringa betydelse eller läge eller planens innehåll är uppenbart onödigt med tanke på grannarnas intresse.



## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Kommunen ska dessutom ge kommunmedlemmar och intressenter tillfälle att framföra sina åsikter om en tillståndsansökan, om ansökan gäller en byggnad i ett projekt på vilket lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) tillämpas.

Om den som ansöker om bygglov har begärt ett placeringstillstånd, ska kommunen höra grannarna och ge dem tillfälle att framföra åsikter i samband med ansökan om placeringstillstånd. Kommunen ska höra grannarna på nytt i samband med ansökan om bygglov endast om den planeringslösning som föreslås i bygglovet avviker från den som presenterades i ansökan om placeringstillstånd på ett sätt som inverkar på grannarnas möjligheter att använda sina egna byggplatser eller om det har lagts fram sådan information om byggnadens form, dimensionering, fasader eller de konsekvenser som användningen av byggnaden medför för grannarna som inte stod till buds vid hörandet om ansökan om placeringstillstånd.

Sökanden kan till sin ansökan foga en utredning om att grannarna eller en del av grannarna är medvetna om handlingar och uppgifter med relevans för projektet och en redogörelse för deras eventuella ställningstaganden till projektet. ~~Kommunen behöver inte ordna ett hörande, om sökanden har lämnat in en tillförlitlig utredning om att grannarna har hörts.~~

Med granne avses ägaren eller innehavaren av en fastighet eller ett annat område som ligger invid eller mittemot. Om byggplatsen finns i ett kvarter med en gällande tredimensionell tomtindelning, avses med granne även ägaren eller innehavaren av fastigheten ovanför, under eller parallellt i samma kvarter och vars bebyggande eller användning i annat syfte i väsentlig mån kan påverkas av beslutet.

Sökanden ska på byggplatsen tillkännage att en tillståndsansökan är anhängig.

Närmare bestämmelser om hörande och lämnande av information får utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 64 §

#### *Hörande och information om undantagslov och tillstånd för miljöåtgärder samt om bygglov på en byggplats på ett område i behov av planering*

Kommunen ska innan den fattar beslut om undantagslov, tillstånd för miljöåtgärder eller bygglov på ett område i behov av planering höra grannarna och dem vars boende, arbete eller övriga förhållanden kan påverkas betydligt av byggprojektet.

Om den som ansöker om tillstånd har begärt ett placeringstillstånd, ska kommunen höra grannarna på nytt i samband med ansökan om bygglov endast om den planeringslösning som föreslås i bygglovet avviker från den som presenterades i samband med ansökan om placeringstillstånd på ett sätt som inverkar på grannarnas möjligheter att använda sina egna byggplatser eller om det har lagts fram sådan information om byggnadens form, dimensionering, fasader eller de konsekvenser som användningen av byggnaden medför för grannarna som inte stod till buds vid hörandet om ansökan om placeringstillstånd.

Sökanden kan till sin ansökan foga en **tillförlitlig** utredning om att grannarna eller en del av grannarna är medvetna om handlingar och uppgifter med relevans för projektet och en redogörelse för deras eventuella ställningstaganden till projektet. ~~Kommunen behöver inte ordna ett hörande, om sökanden har lämnat in en utredning om att grannarna har hörts.~~

Sökanden ska på byggplatsen tillkännage att en ansökan om bygglov är anhängig.

Närmare bestämmelser om hörande och lämnande av information får utfärdas genom förordning av statsrådet.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 65 §

#### *Hörande om rivningslov*

Kommunen ska höra grannarna innan den fattar beslut om rivningslov.

Den som ansöker om rivningslov kan till sin ansökan foga en tillförlitlig utredning om att grannarna eller en del av grannarna är medvetna om handlingar och uppgifter med relevans för projektet och en redogörelse för deras eventuella ställningstaganden till projektet. ~~Kommunen behöver inte ordna ett hörande, om sökanden har lämnat in en utredning om att grannarna har hörts.~~

Närmare bestämmelser om hörande och lämnande av information får utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 66 §

#### *Utlåtande om rivningslov och tillstånd för miljöåtgärder samt om bygglov*

Kommunen ska begära utlåtande av närings-, trafik- och miljöcentralen om en ansökan om rivningslov och tillstånd för miljöåtgärder samt om en sådan ansökan om bygglov eller placerings-tillstånd på vilken bestämmelserna om områden i behov av planering inte tillämpas, om tillstånd söks för ett område som hör till

- 1) ett naturvårdsprogram som statsrådet godkänt,
- 2) ett område av en naturtyp som skyddats med stöd av naturvårdslagen (9/2023) eller en förekomstplats för en art som kräver särskilt skydd och på vilken ett sådant förbud som avses i 29 § 1 mom. eller 47 § 2 mom. i den lagen gäller,
- 3) ett landskapsvårdsområde enligt naturvårdslagen, eller
- 4) ett rekreations- eller skyddsområde som angetts i en landskapsplan.

Utlåtande behöver inte begäras, om byggandet eller rivningen grundar sig på ett undantagslov som närings-, trafik- och miljöcentralen har gett utlåtande om. Utlåtande behöver inte heller begäras med stöd av 1 mom. 4 punkten, om det för området finns en detaljplan eller generalplan eller en generalplan med rättsverkningar enligt tidigare lagstiftning som gäller byggande.

Kommunen ska begära utlåtande av en museimyndighet, om tillstånd söks för ett objekt eller område som

- 1) omfattas av byggnadsskydd med stöd av en plan eller lag,
- 2) upptagits på världsarvslistan som kulturarvsobjekt eller kan inverka på bevarandet av ett sådant objekts särskilt stora universella värden,
- 3) omfattas av fredning enligt 1 § i lagen om fornminnen (295/1963), eller
- 4) hör till ett nationellt värdefullt landskapsvårdsområde, till en nationellt betydande byggd kulturmiljö eller till ett nationellt betydelsefullt arkeologiskt objekt.

Utlåtande behöver inte begäras med stöd av 3 mom. 4 punkten, om det för området finns en detaljplan eller en sådan generalplan som kan användas direkt som grund för bygglovet och i planen har beaktats de värden som hänför sig till landskapsvårdsområdet, den byggda kulturmiljön eller det arkeologiska objektet.

Kommunen ska begära utlåtande av grannkommunen, om tillståndet inverkar avsevärt på grannkommunens områdesanvändning och det för området inte finns en detaljplan eller en sådan generalplan som kan användas som grund för bygglovet.

Utlåtandet ska ges inom en månad från det att begäran om utlåtande har tagits emot.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 67 §

#### *Utlåtande om undantagslov samt om bygglov på en byggsplats på ett område i behov av planering*

Kommunen ska begära utlåtande av närings-, trafik- och miljöcentralen om en ansökan om undantagslov och om en sådan ansökan om bygglov eller placeringstillstånd på vilken bestämmelserna om områden i behov av planering tillämpas, om tillståndsansökan sannolikt gäller

- 1) ett med tanke på miljöskyddet eller naturvården betydande område,
- 2) ett med tanke på skyddet av kulturarvet eller rekreationsbehoven betydande objekt eller område, eller
- 3) statens transportnät.

Kommunen ska begära utlåtande av en museimyndighet, om tillstånd enligt 1 mom. söks för ett objekt eller område som

- 1) omfattas av byggnadsskydd med stöd av en plan eller lag,
- 2) upptagits på världsarvslistan som kulturarvsobjekt eller kan inverka på bevarandet av ett sådant objekts särskilt stora universella värden,
- 3) omfattas av fredning enligt 1 § i lagen om fornminnen, eller
- 4) hör till ett nationellt värdefullt landskapsvårdsområde, till en nationellt betydande byggd kulturmiljö eller till ett nationellt betydelsefullt arkeologiskt objekt.

Kommunen ska begära utlåtande av en annan statlig myndighet och landskapsförbundet, om tillståndsansökan i avsevärd mån gäller deras verksamhetsområde.

Utlåtandet ska ges inom en månad från det att begäran om utlåtande har tagits emot.

### 68 §

#### *Behandling av ansökan om bygglov*

I samband med beviljande av bygglov godkänner kommunens byggnadstillsynsmyndighet de huvudritningar och en motsvarande projektinformationsmodell för byggnadsobjektet eller uppgifter i maskinläsbart format enligt vilka byggandet ska ske.

I samband med bygglovet fastställs utredningarna till den del förutsättningarna för placering har bedömts på basis av dem. Ritningarna för den aktuella genomförandefasen och motsvarande projektinformationsmodell eller uppgifter i maskinläsbart format ska lämnas till byggnadstillsynsmyndigheten för godkännande innan arbetet i fasen i fråga påbörjas.

Om ett i miljöskyddslagen (527/2014) avsett miljötillstånd eller beslut med anledning av anmälan behövs för den verksamhet som byggandet avser, får avgörandet av bygglov uppskjutas till dess miljötillståndet är avgjort, om det är motiverat med beaktande av byggnadens användningsmöjligheter eller den planerade verksamhetens miljökonsekvenser.

### 69 §

#### *Lämnande av specialbeskrivningar*

Den som påbörjar ett byggprojekt eller huvudprojekteraren ska se till att en specialbeskrivning som gäller byggnadsobjektet och en motsvarande projektinformationsmodell eller uppgifter i ma-

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

skinläsbart format lämnas till byggnadstillsynsmyndigheten innan det arbetsmoment som beskrivningen gäller påbörjas.

På basis av projektbeskrivningarnas innehåll samt byggprojektets art och omfattning kan byggnadstillsynsmyndigheten konstatera att någon specialbeskrivning inte behöver lämnas in.

Närmare bestämmelser om innehållet i och utformningen av specialbeskrivningen och den motsvarande projektinformationsmodellen och uppgifterna i maskinläsbart format får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

### 70 §

#### *Kungörelseförfarande*

Tillståndsmyndigheten ska delge ett tillståndsbeslut genom offentlig kungörelse. ~~Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i 62 a § i förvaltningslagen (434/2003). Utöver det som föreskrivs om kungörelsens innehåll i den paragrafen ska i kungörelsen om tillståndsbeslutet också nämnas besvärstiden.~~

Beslutet ska sändas till den som ansökt om tillstånd, och myndigheterna och de som i samband med ärendets behandling har anhållit om att bli informerade om att tillstånd beviljats ska utan dröjsmål informeras om detta. Om samma begäran har flera undertecknare, kan beslutet eller en kopia av det sändas till den första undertecknaren. Mottagaren ska underrätta övriga undertecknare ~~om delgivningen.~~

### 71 §

#### *As built-modell för byggnader*

Den huvudansvariga aktören ska underrätta projekterarna om hur byggnadsarbetena framskrider och om ändringar som gjorts under byggnadsarbetet, så att projekterarna kan uppdatera de projektbeskrivningar och specialbeskrivningar som har formen av projektinformationsmodeller för byggnaden eller som annars är i maskinläsbart format till en as built-modell i takt med att byggnadsarbetet framskrider så att de motsvarar den uppförda byggnaden. Specialprojekteraren ska lämna uppdaterade specialbeskrivningar till huvudprojekteraren och byggprojekteraren. Ägaren till en byggnad ska se till att as built-modellen för byggnaden eller uppgifterna i maskinläsbart format hålls uppdaterade i samband med ändringar av byggnaden.

### 72 §

**Lämnande** av uppgifter om myndighetssyn av byggnader **till** datasystemet för den byggda miljön

Kommunen ska **lämna** uppgifter om anmälan om påbörjande av byggnadsarbete eller det inledande mötet, grundbottensynen, lägessynen, den partiella slutsynen och slutsynen **till** datasystemet för den byggda miljön i interoperabelt och maskinläsbart format så att uppgifterna via gränssnitt finns tillgängliga för andra myndigheter.

Närmare bestämmelser om innehållet i de uppgifter som ska lämnas om anmälan om påbörjande av byggnadsarbete, det inledande mötet, grundbottensynen, lägessynen, den partiella slutsy-

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

nen och slutsynen och om uppgifternas maskinläsbara format får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

### 73 §

**Lämnande** av uppgifter om tillstånd för byggande **till** datasystemet för den byggda miljön

Kommunen ska i fråga om en byggnad eller ett annat byggnadsobjekt **lämna** beslutet om bygglov, inklusive bilagor, beslutet om tillstånd för miljöåtgärder, beslutet om rivningslov, beslutet om undantagslov, projektinformationsmodellen för byggnaden, as built-modellen för byggnaden och övriga uppgifter **till** datasystemet för den byggda miljön i interoperabelt och maskinläsbart format så att uppgifterna via gränssnitt finns tillgängliga för andra myndigheter.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska lämnas om en byggnad samt om de uppgifter om tillståndsbeslut och de projektinformationsmodeller, as built-modeller och uppgifter som ska finnas och lämnas i interoperabelt och maskinläsbart format får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

### 74 §

*Energiprojekt av gemensamt intresse inom Europeiska unionen*

Om ett energiprojekt av gemensamt intresse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 om riktlinjer för transeuropeiska energiinfrastrukturer och om upphävande av beslut nr 1364/2006/EG och om ändring av förordningarna (EG) nr 713/2009, (EG) nr 714/2009 och (EG) nr 715/2009 förutsätter bygglov eller ett i 57 § avsett undantagslov, ska på behandlingen av ärendet utöver denna lag tillämpas nämnda förordning samt lagen om tillståndsförfarandet för energiprojekt av gemensamt intresse inom Europeiska unionen (684/2014).

### 75 §

*Miljökonsekvensbedömning*

Om en miljökonsekvensbedömning enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska utarbetas för byggandet eller för en annan åtgärd som enligt denna lag förutsätter tillstånd eller myndigheternas godkännande ska det, utöver vad som anges i 63 §, informeras i det allmänna datanätet om att behandlingen av ansökan har inletts. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska ges tillfälle att ge ett utlåtande om ansökan. Ett sammandrag av alla anmärkningar och utlåtanden som lämnats in i fråga om ansökan ska göras, och sammandraget ska vara allmänt tillgängligt samtidigt som beslutet meddelas.

Bestämmelser om skyldigheten att beakta miljökonsekvensbedömningen i tillståndsförfarandet finns i 4 kap. i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

Bestämmelser om tillståndsmyndighetens skyldighet att sända tillståndsansökan och tillståndsbeslutet samt översättningar av de väsentliga delarna av dem till miljöministeriet för sändande till en annan stat i projekt som har gränsöverskridande miljökonsekvenser finns i 29 a § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Närmare bestämmelser om informationen och förfarandet för framförande av åsikter utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 76 §

#### *Tillståndsbestämmelser*

Kommunen kan i tillståndsbeslutet ge bestämmelser om byggnadsobjektet, byggnadsarbetet eller en åtgärd samt om begränsning av eventuella olägenheter till följd av dem.

### 77 §

#### *Tillståndets giltighetstid*

Om byggnadsarbetet inte har påbörjats inom tre år eller slutförts inom fem år från det att ett tillstånd vunnit laga kraft, har tillståndet förfallit. När giltighetstiden för ett rivningslov beräknas beaktas inte den tid då förbud mot äventyrande av byggnadsarbetet enligt 6 § i lagen om skyddande av byggnadsarbetet råder på området.

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet kan förlänga tillståndets eller godkännandets giltighetstid för påbörjande av arbetet med högst två år, om de rättsliga förutsättningarna för byggandet eller för en annan åtgärd fortfarande föreligger. För slutförande av arbetet kan tiderna förlängas med högst tre år åt gången.

Kommunen kan trots 1 mom. bevilja tillstånd för miljöåtgärder för trädfällning för högst tio år för planmässig skogsvård.

### 78 §

#### *Rätt att påbörja arbeten*

Tillståndsmyndigheten kan av grundad anledning bevilja rätt att utföra ett byggnadsarbete eller vidta en annan åtgärd helt eller delvis innan bygglov eller tillstånd för miljöåtgärder eller ett beslut som gäller placering, ändring eller avlägsnande av en anordning enligt 131—134 § har vunnit laga kraft, under förutsättning att verkställigheten av beslutet inte gör ändringssökandet onödigt (*rätt att påbörja arbeten*). I fråga om denna rätt fattas beslut i samband med ett ovan avsett beslut. Fullföljdsdomstolen kan med anledning av besvär upphäva förordnandet eller ändra det eller även i övrigt förbjuda verkställigheten av tillståndsbeslutet. Över ett beslut av förvaltningsdomstolen i ett ärende som avses i detta moment får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen endast i samband med att besvär anföras över avgörandet i huvudsaken.

Den som ansöker om tillstånd ska ställa godtagbar säkerhet för ersättande av de olägenheter, skador och kostnader som upphävandet av beslutet eller en ändring av tillståndet kan förorsaka. Skyldigheten att ställa säkerhet gäller inte staten, kommuner, samkommuner eller församlingar.

Rätt att påbörja arbeten kan under samma förutsättningar beviljas också på separat ansökan som görs under besvärstidens gång eller inom 14 dagar från besvärstidens utgång. Beslutet ska fattas utan onödigt dröjsmål. På meddelande av beslut tillämpas 70 §. Förvaltningsdomstolen och de som sökt ändring ska omedelbart underrättas om att rätt att påbörja arbeten beviljats. Den som anfört besvär över ett beslut i huvudsaken får hos förvaltningsdomstolen yrka på upphävande el-

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

ler ändring av ett avgörande som avses i detta moment utan att särskilt anföra besvär över det. I fråga om sökandet av ändring gäller i övrigt vad som föreskrivs i 1 mom.

### 79 §

#### *Tillstånds- och tillsynsavgift*

Den som ansöker om tillstånd eller vidtar en åtgärd är skyldig att för inspektions- och tillsynsuppgifter samt för andra uppgifter som ankommer på myndigheterna betala en avgift till kommunen. Om åtgärden helt eller delvis inte blir vidtagen, ska avgiften betalas tillbaka på ansökan i den mån den saknar grund. Om inspektions- eller tillsynsuppgifterna föranleds av byggande utan tillstånd eller i strid med tillstånd eller av att tillståndssökanden eller den som är skyldig att vidta en åtgärd har försummat en uppgift som hör till denne, kan ~~en förhöjd avgift tas ut med beaktande av~~ de kostnader som orsakats kommunen av de vidtagna åtgärderna **tas ut**.

På en avgift som förfallit till betalning ska betalas ränta enligt räntelagen (633/1982). Inspektions- och tillsynsavgifter för tillstånd som fastställts med stöd av 1 mom. är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivningen av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

### 80 §

#### *Statistik över byggandet*

När tillstånd söks för byggande eller för reparation, ändring eller rivning av en byggnad ska sökanden till ansökan foga de uppgifter som kommunen med stöd av lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009) ska anmäla till befolkningsdatasystemet.

### 81 §

#### *Tillämpning av lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden*

Om lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden (764/2019) tillämpas på behandlingen av en ansökan om bygglov, rivningslov för byggnader eller tillstånd för miljöåtgärder, ska 14 och 15 § i den lagen tillämpas i stället för 70 § i denna lag.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 7 kap.

#### Behörighetsvillkor

##### 82 §

###### *Projekteringsuppgifters svårighetsklasser*

Projekteringsuppgifterna vid byggande är uppdelade i svårighetsklasserna mycket krävande projekteringsuppgift, krävande projekteringsuppgift, sedvanlig projekteringsuppgift och ringa projekteringsuppgift. Inom samma byggprojekt kan det finnas projekteringsuppgifter som hör till olika svårighetsklasser.

Svårighetsklassen bestäms utifrån projekteringsuppgiftens arkitektoniska, funktionella och tekniska krav, byggnadens och utrymmenas användningsändamål, de egenskaper som hänför sig till byggnadens sundhet och energiprestanda samt de byggnadsfysikaliska egenskaperna, byggnadens storlek, byggnadsskyddet samt belastningarna och brandbelastningarna, planerings-, kalkylerings- och dimensioneringsmetoderna, komplexiteten hos de bärande konstruktionerna och de krav som miljön och byggplatsen samt byggmaterialens livscykel och koldioxidfotavtryck ställer. En projekteringsuppgifts svårighetsklass kan vara exceptionellt krävande om något av kraven eller någon av egenskaperna ovan är exceptionella.

Närmare bestämmelser om bestämmande av svårighetsklassen för projekteringsuppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

##### 83 §

###### *Behörighetsvillkor för projekterare*

Projekterarna ska vara fysiska personer. Huvudparten av den erfarenhet som krävs vid projektering ska vara erfarenhet av projekteringsuppgifter inom projekteringsområdet i fråga. Den som planerar reparationer eller ändringsarbeten ska ha erfarenhet av projekteringsuppgifter som avser reparationer eller ändringar. Huvudprojekteraren ska utöver den utbildning och erfarenhet inom projekteringsområdet som uppgiften i övrigt förutsätter ha den sakkunskap och den yrkesskicklighet som behövs för att leda samordningen av beskrivningarna.

Behörighetsvillkoren för byggprojekterare och specialprojekterare är

1) i exceptionellt krävande projekteringsuppgifter för projekteringsuppgiften lämplig högre högskoleexamen inom byggbranschen eller det tekniska området samt minst sex års erfarenhet av krävande projekteringsuppgifter,

2) i mycket krävande projekteringsuppgifter för uppgiften lämplig högskoleexamen inom byggbranschen eller det tekniska området, tidigare examen inom yrkesutbildning på högre nivå eller motsvarande examen samt minst två års erfarenhet som ansvarig i krävande projekteringsuppgifter,

3) i krävande projekteringsuppgifter för projekteringsuppgiften lämplig högskoleexamen inom byggbranschen eller det tekniska området, tidigare examen inom yrkesutbildning på högre nivå eller motsvarande examen samt minst fyra års erfarenhet av sedvanliga projekteringsuppgifter och minst två års erfarenhet av att biträda i krävande projekteringsuppgifter,



## Betänkande MiUB 27/2022 rd

4) i sedvanliga projekteringsuppgifter för projekteringsuppgiften lämplig examen inom byggbranschen eller det tekniska området, som åtminstone motsvarar nivån för den tidigare teknikerexamen eller motsvarande examen,

5) i ringa projekteringsuppgifter tillräckliga kunskaper med hänsyn till byggnadsobjektets och projekteringsuppgiftens art och omfattning.

Huvudparten av den erfarenhet som krävs enligt 2 och 3 mom. ska vara erfarenhet av projekteringsuppgifter inom projekteringsområdet i fråga. Den som planerar reparationer eller ändringsarbeten ska ha erfarenhet av projekteringsuppgifter som avser reparationer eller ändringar. Projekterarna ska visa sin behörighet för sedvanliga, krävande, mycket krävande och exceptionellt krävande projekteringsuppgifter med ett intyg utfärdat av en aktör som miljöministeriet beordrat.

### 84 §

#### *Anmälan om projekterare och huvudansvarig aktör till byggnadstillsynsmyndigheten*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska i samband med ansökan om bygglov skriftligen anmäla den valda huvudprojekteraren och byggprojekteraren till byggnadstillsynsmyndigheten. Samtidigt ska också med tanke på bedömningen av projektet väsentliga specialprojekterare anmälas. Övriga specialprojekterare ska anmälas innan specialbeskrivningen lämnas in till byggnadstillsynsmyndigheten. Anmälan ska innehålla projekterarens samtycke till uppgiften. Om den som påbörjar ett byggprojekt har utsett en huvudansvarig aktör, ska den som påbörjar byggprojektet skriftligen anmäla den person eller aktör som utsetts till huvudansvarig aktör till byggnadstillsynsmyndigheten. Anmälan ska innehålla den huvudansvariga aktörens samtycke till uppgiften.

Den som påbörjar ett byggprojekt ska göra en skriftlig anmälan till byggnadstillsynsmyndigheten också om en projekterare eller huvudansvarig aktör byts under ett pågående byggprojekt. På anmälan tillämpas vad som i 1 mom. föreskrivs om innehållet i anmälan.

Närmare bestämmelser om innehållet i de anmälningar som avses i 1 och 2 mom. får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

### 85 §

#### *Konstaterande av behörighet som projekterare*

Byggnadstillsynsmyndigheten ska kontrollera att en projekterare som anmälts till den har genom intyg visat behörighet enligt 82 och 83 § för den sedvanliga, krävande, mycket krävande eller exceptionellt krävande uppgiften i fråga. Det föreskrivs särskilt om behörighet för personer som utför projekteringsuppgifter inom byggande. I krävande, mycket krävande och exceptionellt krävande uppgifter kan byggnadstillsynsmyndigheten dessutom beakta projektets särdrag vid bedömningen av om projekteraren har behörighet för uppgiften. Utöver konstaterandet av behörigheten kan byggnadstillsynsmyndigheten av grundad anledning bedöma om den anmälda projekteraren har sådana faktiska tidsmässiga resurser som är tillräckliga för att utföra uppgiften eller om personen i en tidigare projekteringsuppgift under de två föregående åren har visat sig vara oförmögen att sköta en liknande uppgift. ~~I krävande, mycket krävande och exceptionellt krävande uppgifter kan byggnadstillsynsmyndigheten dessutom beakta projektets särdrag vid bedömningen av om projekteraren har behörighet för uppgiften.~~

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 86 §

#### *Arbetsledningsuppgifters svårighetsklasser*

Arbetsledningsuppgifterna inom ett byggnadsarbete är uppdelade i svårighetsklasser på basis av byggnadens och utrymmenas användningsändamål, byggnadsskyddet, byggnadens storlek, de byggnadsfysikaliska egenskaperna och de egenskaper som hänför sig till byggnadens sundhet, belastningarna och brandbelastningarna, planeringsmetoderna, komplexiteten hos de bärande konstruktionerna, de krav som miljön och byggplatsen ställer, byggnadsförhållandena och de metoder som används i arbetet samt koldioxidneutraliteten vid genomförandet.

Svårighetsklasserna är mycket krävande arbetsledningsuppgift, krävande arbetsledningsuppgift, sedvanlig arbetsledningsuppgift och ringa arbetsledningsuppgift. En arbetsledningsuppgifts svårighetsklass kan vara exceptionellt krävande om något av kraven eller någon av egenskaperna i 1 mom. är exceptionella. Inom samma byggprojekt kan det finnas arbetsledningsuppgifter som hör till olika svårighetsklasser.

Närmare bestämmelser om bestämmande av svårighetsklassen för arbetsledningsuppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 87 §

#### *Behörighetsvillkor för ansvariga arbetsledare och arbetsledare för specialområden*

Behörighetsvillkoren för ansvariga arbetsledare och arbetsledare för specialområden är

1) i exceptionellt krävande arbetsledningsuppgifter för uppgiften lämplig högskoleexamen inom byggbranschen eller det tekniska området eller tidigare motsvarande examen samt dessutom minst fyra års erfarenhet av och förtrogenhet med krävande arbetsledningsuppgifter inom området i fråga,

2) i mycket krävande arbetsledningsuppgifter för uppgiften lämplig högskoleexamen inom byggbranschen eller det tekniska området, tidigare examen inom yrkesutbildning på högre nivå eller motsvarande examen eller tidigare teknikerexamen eller motsvarande examen samt minst två års erfarenhet som ansvarig i krävande arbetsledningsuppgifter,

3) i krävande arbetsledningsuppgifter för uppgiften lämplig högskoleexamen inom byggbranschen eller det tekniska området, tidigare examen inom yrkesutbildning på högre nivå eller motsvarande examen eller tidigare teknikerexamen eller motsvarande examen eller, i fråga om en arbetsledare för ett specialområde, motsvarande kunskaper som visats på annat sätt; dessutom ska arbetsledaren med beaktande av byggnadsobjektets art och uppgiftens svårighetsgrad ha minst fyra års erfarenhet, varav minst två år efter avlagd examen,

4) i sedvanliga arbetsledningsuppgifter för uppgiften lämplig yrkeshögskoleexamen inom byggbranschen eller det tekniska området eller tidigare examen inom yrkesutbildning på högre nivå eller motsvarande examen eller tidigare teknikerexamen eller motsvarande examen eller motsvarande kunskaper som visats på annat sätt,

5) i ringa arbetsledningsuppgifter ingen ovan avsedd examen, förutsatt att personen i övrigt kan anses ha de förutsättningar som behövs för uppgiften.

De ansvariga arbetsledarna och arbetsledarna för specialområden ska visa sin behörighet för sedvanliga, krävande, mycket krävande och exceptionellt krävande arbetsledningsuppgifter med ett intyg utfärdat av en aktör som miljöministeriet bemyndigat.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 88 §

#### *Anmälan om ansvariga arbetsledare och arbetsledare för specialområden till byggnadstillsynsmyndigheten*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska innan byggnadsarbetet påbörjas göra en skriftlig anmälan till byggnadstillsynsmyndigheten om den ansvariga arbetsledaren och innan byggnadsarbetet inom ett specialområde påbörjas en anmälan om arbetsledaren för specialområdet. Till anmälan ska det fogas ett skriftligt samtycke i vilket den ansvariga arbetsledaren eller arbetsledaren för specialområdet förbinder sig att som ansvarig leda byggnadsarbetet.

Den som påbörjar ett byggprojekt ska göra en skriftlig anmälan till byggnadstillsynsmyndigheten om den ansvariga arbetsledaren eller arbetsledaren för ett specialområde byts under ett pågående byggprojekt.

Närmare bestämmelser om innehållet i de anmälningar och de samtycken som avses i 1 och 2 mom. får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

### 89 §

#### *Konstaterande av behörighet som ansvariga arbetsledare eller arbetsledare för specialområden*

Byggnadstillsynsmyndigheten ska kontrollera att en ansvarig arbetsledare och en arbetsledare för ett specialområde som anmälts till den har genom intyg visad behörighet enligt 86 och 87 § för den sedvanliga, krävande, mycket krävande eller exceptionellt krävande uppgiften i fråga. **Det föreskrivs särskilt om behörighet för personer som utför arbetsledningsuppgifter inom byggande. I krävande, mycket krävande och exceptionellt krävande uppgifter kan byggnadstillsynsmyndigheten dessutom beakta arbetsledningsuppgiftens särdrag vid bedömningen av om den ansvariga arbetsledaren och arbetsledaren för ett specialområde har behörighet för uppgiften. Utöver konstaterandet av behörigheten kan byggnadstillsynsmyndigheten** av grundad anledning bedöma om den anmälda ansvariga arbetsledaren och arbetsledaren för ett specialområde har sådana faktiska tidsmässiga resurser som är tillräckliga för att utföra uppgiften eller om personen i en tidigare arbetsledningsuppgift under de föregående två åren har visat sig vara oförmögen att sköta en liknande uppgift. ~~I krävande, mycket krävande och exceptionellt krävande uppgifter kan byggnadstillsynsmyndigheten dessutom beakta arbetsledningsuppgiftens särdrag vid bedömningen av om den ansvariga arbetsledaren och arbetsledaren för ett specialområde har behörighet för uppgiften.~~

### 90 §

#### *När uppgifterna för ansvariga arbetsledare och arbetsledare för specialområden börjar och upphör*

Uppgifterna och ansvaret för den ansvariga arbetsledaren och en arbetsledare för ett specialområde börjar när anmälan om arbetsledaren har gjorts till byggnadstillsynsmyndigheten, och upphör i och med slutsynen. Den ansvariga arbetsledaren eller en arbetsledare för ett specialområde får före slutsynen befrielse från uppgifterna genom en skriftlig anmälan till byggnadstillsynsmyndigheten om att uppgifterna upphör eller genom en anmälan till byggnadstillsynsmyndigheten om att en annan person träder i arbetsledarens ställe.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Om byggnadstillsynsmyndigheten konstaterar att den ansvariga arbetsledaren eller en arbetsledare för ett specialområde som anmälts till den inte är behörig att sköta sina uppgifter, ska den som påbörjar byggprojektet i arbetsledarens ställe utse en arbetsledare som är behörig och uppfyller villkoren.

8 kap.

### Ansvar

91 §

#### *Omsorgsplikt för den som påbörjar ett byggprojekt*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att byggnaden projekteras och uppförs i enlighet med de bestämmelser och föreskrifter som gäller byggande samt i enlighet med det beviljade tillståndet. Den som påbörjar ett byggprojekt ska ha förutsättningar att genomföra projektet med hänsyn till dess svårighetsgrad.

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att det för byggprojektets del finns projekterare som uppfyller behörighetsvillkoren och att även andra aktörer inom byggprojektet har den sakkunskap och yrkesskicklighet som uppgifternas svårighetsgrad förutsätter.

92 §

#### *Huvudprojekterare*

I ett byggprojekt som kräver bygglov ska det finnas en huvudprojekterare. Huvudprojekteraren ska ha hand om projekteringen som helhet och projekterings kvaliteten samt se till att projektbeskrivningen och specialbeskrivningarna utgör en helhet så att de bestämmelser och föreskrifter som gäller byggande följs och kraven på god byggnadssed blir uppfyllda. Huvudprojekteraren kan bistå den som påbörjar ett byggprojekt vid valet av bygg- och specialprojekterare. Huvudprojekteraren ska se till att den som påbörjar ett byggprojekt får information om de omständigheter vid projekteringen som är relevanta med tanke på omsorgsplikten.

Närmare bestämmelser om huvudprojekterarens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

93 §

#### *Byggprojekterare*

I ett byggprojekt ska det finnas en eller flera byggprojekterare. Byggprojekteraren ska se till att denne har tillgång till de utgångsuppgifter som behövs vid projekteringen och att projektbeskrivningen uppfyller kraven i de bestämmelser och föreskrifter som gäller byggande och kraven på god byggnadssed. Byggprojekteraren ska uppdatera de projektbeskrivningar som har formen av projektinformationsmodeller för byggnadsobjektet eller som annars är i maskinläsbart format till en as built-modell så att de motsvarar det genomförda byggnadsobjektet i enlighet med den an-

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

mälan som gjorts av den huvudansvariga aktören. Dessutom ska byggprojekteraren med avseende på projektbeskrivningens innehåll utarbeta byggnadens bruks- och underhållsanvisningar enligt 139 §.

### 94 §

#### *Specialprojekterare*

Specialprojekteraren ska se till att denne har tillgång till de utgångsuppgifter som behövs vid projekteringen och att specialbeskrivningen uppfyller kraven i de bestämmelser och föreskrifter som gäller byggande och kraven på god byggnadssed.

Specialprojekteraren ska uppdatera de specialbeskrivningar som har formen av projektinformationsmodeller för byggnadsobjektet eller som annars är i maskinläsbart format till en as built-modell så att de motsvarar det genomförda byggnadsobjektet i enlighet med den anmälan som gjorts av den huvudansvariga aktören. Dessutom ska specialprojekteraren för sitt eget specialområdes del utarbeta byggnadens bruks- och underhållsanvisningar enligt 139 §.

Om fler än en specialprojekterare har deltagit i utarbetandet av en specialbeskrivning, ska den som påbörjar byggprojektet utse en av dem till ansvarig specialprojekterare för den helhet som detta specialområde utgör. Den ansvariga specialprojekteraren ska se till att separat uppgjorda delar av en beskrivning bildar en fungerande helhet.

### 95 §

#### *Den huvudansvariga aktörens ansvar för genomförandet*

Den som påbörjar ett byggprojekt kan utse en huvudansvarig aktör för genomförandet av byggnadsobjektet. Om någon huvudansvarig aktör inte utses, svarar den som påbörjar byggprojektet själv för den huvudansvariga aktörens uppgifter. I ett byggprojekt kan den huvudansvariga aktören successivt bytas ut.

Den huvudansvariga aktören ska se till att ett byggnadsobjekt som kräver bygglov genomförs i enlighet med beskrivningarna, bestämmelserna om genomförande av ett byggnadsobjekt, bygglovet och god byggnadssed. Den huvudansvariga aktören ska sörja för genomförandet som helhet och kvaliteten.

### 96 §

#### *Ansvarig arbetsledare*

Vid byggnadsarbete som kräver bygglov ska det finnas en ansvarig arbetsledare som leder byggnadsarbetet.

Den ansvariga arbetsledaren ska sörja för byggnadsarbetet som helhet och dess kvalitet och se till att byggnadsarbetet utförs i enlighet med bygglovet, beskrivningarna, de bestämmelser och föreskrifter som gäller byggande samt god byggnadssed. Den ansvariga arbetsledaren ska också se till att en anmälan om påbörjande av byggnadsarbete görs till byggnadstillsynsmyndigheten och att inspektionsprotokollet för bygget hålls uppdaterat på byggplatsen.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Närmare bestämmelser om den ansvariga arbetsledarens arbetsledningsuppgifter och innehållet i anmälningsskyldigheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 97 §

#### *Arbetsledare för specialområden*

Vid byggnadsarbete som kräver bygglov ska det utöver en ansvarig arbetsledare finnas arbetsledare som ansvarar för byggandet av en fastighets vatten- och avloppsanordningar samt ventilationsanordningar, om svårighetsgraden för byggandet av anordningarna förutsätter detta. Om det byggnadsarbete som kräver bygglov eller en del av det är krävande, kan byggnadstillsynsmyndigheten i bygglovet, vid det inledande mötet eller av särskilda skäl under byggnadsarbetet bestämma att det vid byggnadsarbetet också ska finnas arbetsledare för andra specialområden.

Arbetsledaren för ett specialområde ska se till att byggnadsarbetet inom specialområdet i fråga utförs i enlighet med bygglovet, beskrivningarna, de bestämmelser och föreskrifter som gäller byggande samt god byggnadssed.

Närmare bestämmelser om arbetsledningsuppgifterna för arbetsledarna för de olika specialområdena får utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 98 §

#### *Skyldighet att samverka*

Parterna i ett byggprojekt ska samarbeta i syfte att förbättra kvaliteten på byggandet och skapa förutsättningar för att genomföra byggprojektet på ett högklassigt sätt.

### 9 kap.

## **Organiseringen av byggnadstillsynen**

### 99 §

#### *Kommunens byggnadstillsynsmyndighet*

De myndighetsuppgifter som gäller byggnadstillsynen sköts av en nämnd eller något annat kollegialt organ som kommunen utser, dock inte av kommunstyrelsen. Bestämmelser om överföring av en myndighets behörighet som en del av samarbetet mellan kommunerna finns i kommunallagen. Ärenden som gäller förvaltningstvång får dock inte överföras för att avgöras av en tjänsteinnehavare.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 100 §

#### *Byggnadstillsynsmyndighetens uppgifter*

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet ska med tanke på det allmänna intresset övervaka iakttagandet av planläggningen ~~och byggande som avses i denna lag~~ samt för sin del se till att det som föreskrivs i lagen om områdesanvändning eller föreskrivs eller bestäms med stöd av den iakttas i samband med byggandet. Dessutom ska byggnadstillsynsmyndigheten med tanke på det allmänna intresset övervaka byggnadsverksamheten enligt denna lag samt för sin del se till att det som föreskrivs i denna lag eller föreskrivs eller bestäms med stöd av den iakttas i samband med byggandet. Byggnadstillsynsmyndigheten ska sörja för behandlingen av tillstånd för byggande och andra åtgärder samt för sin del övervaka underhållet och skötseln av den byggda miljön och byggnaderna enligt vad som föreskrivs om saken. Kommunens byggnadstillsynsmyndighet ska också sköta den allmänna styrning och rådgivning i fråga om byggandet som behövs i kommunen.

Genom förvaltningsstadgan kan det bestämmas om övriga kommunala myndigheters deltagande i myndigheternas tillsyn över byggandet samt om ordnande av granskningen av projektbeskrivningar i fråga om stadsbilden och i tekniskt hänseende.

### 101 §

#### *Byggprojekts svårighetsgrad*

Ett byggprojekts svårighetsgrad bestäms utifrån följande faktorer:

- 1) projektets omfattning, projektets storlek och användningsändamål, förhållandena på byggplatsen samt byggnadshistoriska aspekter,
- 2) olägenheter för säkerheten eller hälsan till följd av användningen av, slitaget på och eventuella byggfel i ett färdigt projekt,
- 3) tidigare erfarenheter av hur de lösningar för projektering och genomförande som ska användas i projektet fungerar.

Närmare bestämmelser om ett byggprojekts svårighetsgrad får utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 102 §

#### *Myndighetstillsynens omfattning*

Vid bedömningen av tillsynsuppgiftens omfattning ska ett byggprojekts svårighetsgrad enligt 101 § beaktas. Byggnadstillsynsmyndigheten har till uppgift att genom slumpmässiga inspektioner övervaka att de ansvariga aktörerna fullgör sina skyldigheter. Myndigheten ska till denna del ingripa i de försummelser som den observerat.

Byggnadstillsynsmyndigheten ansvarar inte för kvaliteten på byggandet. Myndigheten ska dock se till att extern granskning och särskilt förfarande används i ett projekt när projektets eller uppgiftens svårighetsgrad förutsätter det.

## **Betänkande MiUB 27/2022 rd**

### **103 §**

#### *Byggnadsinspektör*

För byggnadsrådgivning och byggnadstillsyn ska kommunen ha en byggnadsinspektör som avlagt en examen inom byggbranschen och som upprätthåller sin kompetens om bestämmelser och föreskrifter som påverkar skötseln av byggnadstillsynsuppdrag samt om tekniska lösningar vid byggande. Byggnadsinspektören kan vara gemensam för två eller flera kommuner. Kommunen kan också med stöd av ett avtal låta en annan kommuns tjänsteinnehavare sköta byggnadstillsynen.

Byggnadsinspektören ska ha för uppgiften lämplig högskoleexamen inom byggnadsbranschen. Dessutom ska byggnadsinspektören ha erfarenhet av uppgifter i anslutning till projektering av byggnader och utförande av byggnadsarbete.

Närmare bestämmelser om behörighetsvillkoren för byggnadsinspektörer och om upprätthållandet av behörigheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

### **104 §**

#### *Byggnadsinspektörens ställning*

Byggnadsinspektören lyder i sina uppgifter enligt denna lag under kommunens byggnadstillsynsmyndighet och sköter sin uppgift självständigt på det sätt som förutsätts i denna lag och i de bestämmelser som allmänt gäller myndighetsverksamhet.

Byggnadsinspektören och andra tjänsteinnehavare som utför byggnadstillsynsuppdrag samt marknadskontrollmyndigheten ska på begäran styrka sin identitet och tjänsteställning när de utför uppdrag i anslutning till verkställigheten av denna lag.

### **10 kap.**

## **Utförande av byggnadsarbete**

### **105 §**

#### *Byggnadsarbetet och tillsynen*

Byggnadsarbete ska utföras så att det uppfyller kraven i de bestämmelser och föreskrifter som gäller byggande och kraven på god byggnadssed.

Myndigheternas tillsyn över ett byggnadsarbete börjar när det tillståndspliktiga byggnadsarbetet påbörjas och upphör i och med slutsynen. Tillsynen gäller, i de arbetsmoment och i den omfattning som myndigheten bestämmer, omständigheter som är av betydelse för ett gott slutresultat av byggandet.



## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 106 §

#### *Användning av grannens område*

Byggnadstillsynsmyndigheten kan på ansökan ~~och efter att ha hört sökandens granne~~ meddela tillstånd för att använda grannens område för utförande av byggnadsarbete eller andra åtgärder **som anknyter till byggandet och** som är nödvändiga för sökanden, om inte detta orsakar grannen olägenhet eller störning som inte är tillfällig eller ringa. Sökanden ska efter åtgärden iståndsätta och återställa grannens område i det skick i vilket det var före åtgärden.

### 107 §

#### *Utmärkning av byggnadens plats*

Kommunen kan i bygglovet bestämma att den behöriga myndigheten i kommunen innan byggandet påbörjas ska se till att byggnadens plats och höjdläge märks ut i terrängen i enlighet med de godkända ritningarna.

### 108 §

#### *Påbörjande **och avbrytande** av byggnadsarbete*

Innan byggnadsarbete som kräver bygglov påbörjas ska den som påbörjar ett byggprojekt göra en anmälan om påbörjande av byggnadsarbete till kommunens byggnadstillsynsmyndighet. Någon anmälan om påbörjande av byggnadsarbete behöver dock inte göras om det har hållits ett inledande möte innan byggnadsarbetet påbörjas.

Byggnadsarbetet har påbörjats när arbetena med gjutningen av grunden till en byggnad eller monteringen av byggnadsdelar som hör till grunden har påbörjats. Vid reparationer och ändringar av en byggnad har byggnadsarbetet påbörjats när rivningen eller byggandet av konstruktioner eller byggnadsdelar har påbörjats. Om det med tanke på projekteringen är nödvändigt att riva konstruktioner, kan rivningen utföras innan reparations- och ändringsarbetet påbörjas.

Byggnadsarbetet får inte påbörjas förrän en anmälan om ansvarig arbetsledare och, om projektet kräver det, en anmälan om en arbetsledare för ett specialområde har lämnats till byggnadstillsynsmyndigheten. **Om byggprojektet inte längre har en arbetsledare eller arbetsledaren inte uppfyller kraven i 89 § ska byggnadstillsynsmyndigheten** avbryta byggnadsarbetet tills den som påbörjar projektet har meddelat en ny arbetsledare, ~~om den anmälda arbetsledaren inte uppfyller de villkor eller förutsättningar som anges ovan eller om arbetsledaren avgår.~~

### 109 §

#### *Åtgärder som får utföras innan byggnadsarbetet påbörjas*

Tillåtna åtgärder innan byggnadsarbetet påbörjas är grävning, sprängning, trädfällning eller andra jämförbara förberedande åtgärder med iakttagande av vad som föreskrivs om tillstånd för miljöåtgärder. Den huvudansvariga aktören ska anmäla sådana förberedande åtgärder till byggnadstillsynsmyndigheten innan de påbörjas.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Pålningsarbete för grunden till en byggnad får i enlighet med en pålningsplan som lämnats till byggnadstillsynsmyndigheten utföras innan byggnadsarbetet påbörjas. Den huvudansvariga aktören ska göra en anmälan om pålningsarbete till byggnadstillsynsmyndigheten innan det påbörjas. För pålningsarbete som utförs innan byggnadsarbetet påbörjas ska det finnas en av byggnadstillsynsmyndigheten godkänd ansvarig arbetsledare eller arbetsledare för specialområdet.

### 110 §

#### *Inledande möte*

Byggnadstillsynsmyndigheten kan i bygglovet bestämma att det ska ordnas ett inledande möte inför ett byggnadsarbete. Vid bedömningen av om ett inledande möte behövs beaktas byggprojektets svårighetsgrad och sakkunskapen och yrkesskickligheten hos dem som genomför projektet samt andra faktorer som medverkar till ett gott slutresultat av byggandet. Ett inledande möte kan även ordnas i samband med projekt som kräver tillstånd för miljöåtgärder.

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att det inledande mötet hålls innan byggnadsarbetet påbörjas. Vid det inledande mötet ska åtminstone byggnadstillsynsmyndighetens representant, den som påbörjar byggprojektet eller en representant för denne, huvudprojekteraren för byggnaden samt den ansvariga arbetsledaren vara närvarande.

Vid det inledande mötet konstateras och protokollförs de skyldigheter som gäller den huvudansvariga aktören, de centrala aktörerna i projekteringen och byggnadsarbetet och deras granskningsuppgifter, myndighetssyn och myndighetsinspektioner samt övriga utredningar och åtgärder som behövs med tanke på kvaliteten på byggandet. De förfaranden som avtalats vid det inledande mötet ska iakttas i byggnadsarbetet.

### 111 §

#### *Kvalitetssäkringsutredning*

Byggnadstillsynsmyndigheten kan i bygglovet eller på basis av det inledande mötet kräva att den som påbörjar ett byggprojekt lämnar en separat kvalitetssäkringsutredning om åtgärderna för att säkra kvaliteten på byggandet. En kvalitetssäkringsutredning ska krävas om ett byggprojekt eller en del av det är exceptionellt eller mycket krävande eller om det på basis av de förfaranden som avtalats vid det inledande mötet inte är motiverat att anta att ett slutresultat i enlighet med de bestämmelser och föreskrifter som gäller byggande uppnås vid byggandet. Om endast en del av byggprojektet är exceptionellt eller mycket krävande, ska en kvalitetssäkringsutredning krävas endast till denna del.

Kvalitetssäkringsutredningen ska innehålla väsentliga uppgifter om de åtgärder med vilka det säkerställs att ett slutresultat i enlighet med de bestämmelser och föreskrifter som gäller byggande uppnås. De förfaranden som anges i kvalitetssäkringsutredningen ska iakttas i byggnadsarbetet. Den som påbörjar byggprojektet ska foga kvalitetssäkringsutredningen till det inspektionsprotokoll för bygget som avses i 118 §.

Närmare bestämmelser om kvalitetssäkringsutredningens innehåll får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 112 §

#### *Myndighetssyn*

Byggnadstillsynsmyndigheten kan i tillståndet för byggandet bestämma att det för att övervaka byggnadsarbetet ska förrättas en grundbottenssyn, lägessyn, konstruktionssyn samt värme-, vatten- och ventilationssyn.

Den tjänsteinnehavare som förrättar synen ska utreda om de åtgärder, inspektioner och utredningar som hör till ett visst arbetsmoment vid byggandet har utförts och om åtgärder som förutsatts med anledning av uppdagade missförhållanden eller brister har vidtagits. Den huvudansvariga aktören och den ansvariga arbetsledaren ska vara närvarande vid synen. Projekterare och arbetsledare för ett specialområde ska vara närvarande vid synen om deras sakkunskap behövs för utredning av en sak som synen gäller. Om en syn ger anledning till en anmärkning, ska den tjänsteinnehavare som förrättat synen skriftligen förordna om behövliga åtgärder och om den tid inom vilken ett missförhållande eller fel ska avhjälpas eller korrigeras. Syn får förrättas i utrymmen som används för boende av permanent natur endast om det är nödvändigt för att utreda den sak som synen gäller. **Synen får endast gälla utrymmen som omfattas av byggnadsarbete som utförs med stöd av bygglov.** I övrigt iakttas 38 § i förvaltningslagen.

Närmare bestämmelser om förrättande av syn får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

### 113 §

#### *Myndighetsinspektioner under byggnadsarbetet*

Byggnadstillsynsmyndigheten kan bestämma att det utöver syn även ska förrättas andra inspektioner för att övervaka att tillståndsbestämmelserna, beskrivningarna eller de bestämmelser och föreskrifter som gäller byggande iakttas. Byggnadstillsynsmyndigheten kan bestämma om inspektionerna i tillståndet för byggandet, vid det inledande mötet eller av särskilda skäl under byggnadsarbetet.

Om en inspektion ger anledning till anmärkningar, ska tjänsteinnehavaren skriftligen förordna om behövliga åtgärder och om den tid inom vilken ett missförhållande eller fel ska avhjälpas eller korrigeras. En inspektion får förrättas i utrymmen som används för boende av permanent natur endast om det är nödvändigt för att utreda den sak som inspektionen gäller. **Inspektionen får endast gälla utrymmen som omfattas av byggnadsarbete som utförs med stöd av bygglov.**

I övrigt iakttas 39 § i förvaltningslagen.

### 114 §

#### *Sakkunniggranskning*

Byggnadstillsynsmyndigheten kan på ansökan tillåta att den som påbörjar ett byggprojekt eller en sakkunnig som är anställd hos denne granskar att byggnadsarbetet överensstämmer med beskrivningarna.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Den som utför sakkunniggranskningen ska ha den utbildning och erfarenhet som behövs för granskningen, och denne ska skriftligen ge sitt samtycke till granskningsuppgiften. Granskningen ska antecknas i inspektionsprotokollet för bygget.

Sakkunniggranskning som är godkänd av byggnadstillsynsmyndigheten kompletterar myndighetstillsynen under byggtiden.

### 115 §

#### *Extern granskning*

När tillståndsansökan behandlas eller under byggnadsarbetet kan byggnadstillsynsmyndigheten kräva att den som påbörjar ett byggprojekt lägger fram en oberoende och kvalificerad sakkunnigs utlåtande om huruvida den planerade lösningen eller byggandet uppfyller föreskrivna krav.

Byggnadstillsynsmyndigheten kan kräva utlåtandet om det vid byggandet används sådana metoder för projektering och genomförande eller sådana produkter som har betydande inverkan på byggnadens säkerhet, sundhet eller långtidshållbarhet, men tillräcklig säkerhet eller tidigare erfarenhet om deras funktionsduglighet saknas. Extern granskning ska krävas om

1) det observeras eller misstänks att ett fel har uppstått eller en försummelse har inträffat vid byggandet, och verkningarna eller korrigeringen eller avhjälpandet av felet eller försummelsen inte tillförlitligt kan bedömas eller genomföras utan en extern granskning,

2) det vid reparationer eller ändringar upptäcks skador och konstruktioner som inte har beaktats i beskrivningarna.

~~Ett skriftligt beslut om kravet ska ges till den som påbörjar byggprojektet. Av beslutet ska kravets motivering och innehåll framgå.~~ Den som påbörjar ett byggprojekt ska svara för kostnaderna för den externa granskningen.

### 116 §

#### *Särskilt förfarande*

Byggnadstillsynsmyndigheten kan kräva att det i ett krävande, mycket krävande eller exceptionellt krävande byggprojekt görs en kvalitetssäkringsutredning enligt 111 §, en sakkunniggranskning enligt 114 § eller en extern granskning enligt 115 §.

Det särskilda förfarande som avses i 1 mom. ska krävas om objektet är förknippat med en särskild risk för att de krav som ställs på strukturell säkerhet, brandsäkerhet, sundhet eller byggnadsfysikalisk funktion inte kan uppfyllas eller att kulturhistoriska värden går förlorade. Om en särskild risk är förknippad med endast en del av objektet, får ett särskilt förfarande förutsättas endast till denna del.

Ett särskilt förfarande kan krävas vid uppförandet av en ny byggnad samt i samband med reparations- eller ändringsarbeten. Byggnadstillsynsmyndigheten ska i beslutet om särskilt förfarande specificera de objekt om vilka den som påbörjar ett byggprojekt ska lägga fram en utredning i den omfattning som förutsätts i beslutet. Dessutom kan byggnadstillsynsmyndigheten i beslutet om särskilt förfarande förordna att den som påbörjar ett byggprojekt och ägaren till byggnaden under byggnadens användningstid ska bevaka att de väsentliga tekniska kraven i 29—41 § uppfylls i fråga om de konstruktioner eller byggnadsegenskaper som omfattas av särskilt förfarande. Byggnadstillsynsmyndigheten kan bestämma om det särskilda förfarandet i bygglovet, vid

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

det inledande mötet eller av särskilda skäl under byggnadsarbetet. Byggnadstillsynsmyndigheten ska motivera sitt krav på särskilt förfarande.

### 117 §

#### *Avvikelse från en beskrivning under byggnadsarbetet*

Byggnadsinspektören eller en annan tjänsteinnehavare som kommunen utsett att sköta byggnadsinspektörens uppgifter kan under byggnadsarbetet ge samtycke till avvikelser från de beskrivningar som godkänts i tillståndsbeslutet, om inte avvikelsen med hänsyn till dess art och de bestämmelser och föreskrifter som gäller tillståndsprövning innebär en väsentlig ändring av tillståndet eller påverkar grannarnas ställning. Ändringens innehåll och namnet på den tjänsteinnehavare som gett sitt samtycke till den ska antecknas i de godkända beskrivningarna. Den ändrade beskrivningen ska på begäran lämnas till byggnadstillsynsmyndigheten.

Om avvikelsen från de beskrivningar som godkänts i tillståndsbeslutet med hänsyn till dess art och bestämmelserna om tillståndsprövning innebär en väsentlig ändring av tillståndet eller påverkar grannarnas ställning, ska för avvikelsen från beskrivningen ansökas om bygglov hos byggnadstillsynsmyndigheten.

Betydande ändringar i specialbeskrivningar under byggnadsarbetet ska, försedda med specialprojekterarens underskrift, lämnas till byggnadstillsynsmyndigheten innan arbetsmomenten i fråga inleds.

### 118 §

#### *Inspektionsprotokoll för bygget*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att det på byggplatsen förs ett inspektionsprotokoll för bygget.

De ansvariga för olika byggfaser som det avtalats om i bygglovets eller vid det inledande mötet samt de som inspekterat arbetsmomenten ska verifiera inspektionerna i inspektionsprotokollet för bygget. I inspektionsprotokollet ska det även antecknas en motiverad anmärkning, om byggnadsarbetet avviker från bestämmelserna om byggande. Byggnadstillsynsmyndigheten ska underrätta den som påbörjar ett byggprojekt om felaktiga anteckningar i inspektionsprotokollet, förutom när felet enligt myndigheten saknar betydelse med tanke på byggnadens säkerhet eller sundhet.

Närmare bestämmelser om inspektionsprotokollets innehåll och de anteckningar som ska göras i det får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

### 119 §

#### *Byggherreövervakning*

Byggnadstillsynsmyndigheten kan på ansökan bevilja den som påbörjar ett byggprojekt tillstånd att helt eller delvis själv övervaka byggnadsarbete som gäller andra byggnader än bostadshus enligt den övervakningsplan som den som påbörjar byggprojektet lägger fram. Övervakningsplanen ska innehålla uppgifter om byggprojektet och genomförandet av byggherreövervakningen. Tillstånd kan beviljas om det på basis av övervakningsplanen och den utbildning och er-

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

farenhet som den som påbörjar byggprojektet och andra som deltar i byggprojektet har kan antas att byggandet genomförs i enlighet med bygglovet och de bestämmelser och föreskrifter som gäller byggande, utan någon myndighetstillsyn.

Byggnadstillsynsmyndigheten kan återkalla tillståndet för byggherreövervakning om det efter beviljandet framkommer att de i 1 mom. angivna förutsättningarna för byggherreövervakning inte uppfylls. Byggherreövervakningen begränsar inte byggnadstillsynsmyndighetens behörighet enligt denna lag. Slutsyn ska oberoende av byggherreövervakningen förrättas i enlighet med 122 §.

Närmare bestämmelser om innehållet i och genomförandet av övervakningsplanen får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

### 120 §

#### *Skyldigheter vid byggherreövervakning för den som påbörjar ett byggprojekt*

Den som påbörjar ett byggprojekt ansvarar i samband med sin övervakning av byggnadsarbetet för att övervakningsplanen följs.

Den som påbörjar ett byggprojekt ska göra en anmälan till byggnadstillsynsmyndigheten när

- 1) det i förutsättningarna för godkännande av byggherreövervakningen sker en förändring som kräver en eventuell ny prövning från byggnadstillsynsmyndighetens sida,
- 2) övervakningsplanen kompletteras,
- 3) det i byggnadsarbetet används byggprodukter om vilkas lämplighet man inte har tillräcklig säkerhet,
- 4) det i byggnadsarbetet används nya arbetsmetoder som man inte har tidigare allmän erfarenhet av,
- 5) det vid byggandet observeras ett sådant fel att en bedömning av reparationsåtgärderna kan förutsätta utomstående sakkunskap.

### 121 §

#### *Byggprodukters egenskaper*

En byggprodukt som är avsedd att ingå i en byggnad ska vara säker och sund och ha sådana egenskaper att byggnadsobjektet under en ekonomiskt motiverad livstid uppfyller de väsentliga tekniska krav som anges i denna lag, om det är projekterat och byggt på behörigt sätt och ges sedvanligt underhåll.

Tillverkaren av en byggprodukt ska på det sätt som avses i 9 § i avfallslagen se till att byggprodukten planeras och tillverkas så att den till sina egenskaper är hållbar och kan repareras samt så att den, efter demontering från ett byggnadsobjekt, kan återanvändas vid byggande eller som material till sina återvinningsbara delar.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 122 §

#### *Slutsyn*

En byggnad eller en del av den får inte tas i bruk förrän byggnadstillsynsmyndigheten vid slutsynen har godkänt den för ibruktagande.

Slutsyn kan förrättas när den som påbörjat byggprojektet har meddelat byggnadstillsynsmyndigheten att

1) byggnadsarbetet har slutförts i enlighet med bygglovet och de bestämmelser och föreskrifter som gäller byggande,

2) de syner och inspektioner som byggnadstillsynsmyndigheten beslutat om har förrättats och de åtgärder som dessa kräver har vidtagits,

3) inspektioner som baserar sig på annan lag och som väsentligt påverkar byggnadens användningssäkerhet har utförts och de åtgärder som dessa kräver har vidtagits,

4) de anteckningar som följer av ~~106~~118 § har gjorts i inspektionsprotokollet för bygget och ett sammandrag av inspektionsprotokollet har lämnats till byggnadstillsynsmyndigheten,

5) byggnadens bruks- och underhållsanvisningar, om det har bestämts att sådana ska utarbetas, är klara och kan överlämnas till byggnadens ägare,

6) det tillstånd eller det beslut i ett anmälningssärende som avses i miljöskyddslagen, om ett sådant behövs för verksamhet i enlighet med byggnadens ändamål, **är verkställbart** ~~har vunnit laga kraft~~,

7) de projektbeskrivningar och specialbeskrivningar som motsvarar genomförandet av byggnadsobjektet har lämnats in till kommunen i form av en as built-modell eller annars i maskinläsbart format,

8) kommunens tillstånd eller godkännande har erhållits för avvikelser under genomförandet.

Byggnadstillsynsmyndigheten ska upprätta ett protokoll över slutsynen. På slutsynen tillämpas dessutom bestämmelserna i 112 § om vem som ska vara närvarande vid synen. Syn får förrättas i utrymmen som används för boende av permanent natur endast om det är nödvändigt för att utreda den sak som synen gäller. Den som påbörjar ett byggprojekt ska ansöka om förrättande av slutsyn under den tid det beviljade tillståndet är i kraft.

### 123 §

#### *Partiell slutsyn*

Byggnadstillsynsmyndigheten kan godkänna en byggnad eller en del av den för ibruktagande även vid en partiell slutsyn. En förutsättning för godkännandet är att byggnadsarbetet endast till ringa delar är ofullbordat och att byggnaden eller en del av den uppfyller förutsättningarna enligt 122 § 2 mom. 2—8 punkten och är säker, sund och användbar.

Byggnadstillsynsmyndigheten ska upprätta ett protokoll över den partiella slutsynen. På partiell slutsyn tillämpas dessutom bestämmelserna i 112 § 2 mom. om myndighetssyn. Den som påbörjat byggprojektet ska ansöka om förrättande av slutsyn under den tid det beviljade tillståndet är i kraft också när en byggnad eller en del av den godkänns för ibruktagande vid en partiell slutsyn. **Syn får förrättas i utrymmen som används för boende av permanent natur endast om det är nödvändigt för att utreda den sak som synen gäller.**

## **Betänkande MiUB 27/2022 rd**

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för ibruktagande av en byggnad eller en del av den vid en partiell slutsyn får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

### **124 §**

#### *Konstaterande av insolvenssäkerhet*

Byggnadstillsynsmyndigheten ska, i samband med den slutsyn som behövs för godkännande av ett bostadshus för ibruktagande, konstatera om myndigheten fått ett intyg över insolvenssäkerhet enligt 2 kap. 19 § eller 4 kap. 3 a § i lagen om bostadsköp (843/1994).

Om något intyg inte har lämnats in ska byggnadstillsynsmyndigheten utan dröjsmål efter att slutsyn förrättats underrätta Konkurrens- och konsumentverket om saken.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas också när ett bostadshus eller en del av det godkänns för ibruktagande vid en partiell slutsyn.

### **11 kap.**

#### **Arrangemang i anslutning till byggandet**

### **125 §**

#### *Lekplatser och vistelseområden*

I samband med ett bostadshus ska det finnas sådan plats utomhus för lekplatser och vistelseområden som på ett tryggt sätt är avskild från det område som är reserverat för trafik, om inte motsvarande platser eller områden ingår i fastigheternas gemensamma arrangemang eller finns i den närmaste omgivningen.

Undantag från skyldigheten att anordna lekplatser och vistelseområden kan tillåtas i fråga om mindre tillbyggnader, om detta är motiverat på grund av fastighetens storlek eller terrängen eller av någon annan motsvarande orsak, samt i fråga om reparationer och ändringar av en byggnad, om detta inte medför behov av ändringar i fråga om lekplatser och vistelseområden.

### **126 §**

#### *Anordnande av fordonsplatser*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att de fordonsplatser som angetts för en fastighet i detaljplanen och bygglovet anordnas i samband med byggandet.

Om så bestäms i detaljplanen, kan kommunen anvisa och för fastighetens bruk upplåta behövliga bilplatser på skäligt avstånd. I detta fall kan det av fastighetsägaren tas ut en ersättning som motsvarar befrielsen från skyldigheten att anordna bilplatser enligt de grunder för avgifter som kommunen godkänt.

Skyldigheten att anordna bilplatser gäller inte mindre tillbyggnader och inte reparationer och ändringar av en byggnad. När ändamålet med byggnaden eller en del av den ändras, ska dock behovet av bilplatser till följd av detta beaktas.



## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 127 §

#### *Avfallshantering*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att de utrymmen och konstruktioner som fastighets avfallshantering förutsätter ordnas i samband med byggandet. Avfallshanteringen får inte medföra olägenheter för hälsan, säkerheten eller miljön.

Närmare bestämmelser om de utrymmen och konstruktioner som avfallshanteringen förutsätter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 128 §

#### *Byggnadsservitut*

De som saken gäller kan skriftligen komma överens om att det för en tomt eller en fastighet som är byggplats stiftas en bestående rätt som belastar en annan fastighet och som ger rätt att använda en byggnad eller en konstruktion eller att vidta en därmed jämförbar åtgärd (*byggnadsservitut*). Ett byggnadsservitut kan stiftas för kommunens eller en kommunal inrättnings behov eller för behov i anslutning till byggande av samhällsteknik också i sådana fall där servitutsrätten inte hänförs till en tomt eller en fastighet som är byggplats.

Byggnadsservitut är grundläggningsservitut, konstruktionsservitut, anordningsservitut, nyttjandeservitut, underhållsservitut, gemensamt servitut, väggsservitut, toleransservitut och servitut för tredimensionell fastighet. Kommunens byggnadstillsynsmyndighet kan stifta ett byggnadsservitut, om de som saken gäller kommer överens om saken och servitutet främjar byggandet eller användningen av fastigheten, om innehavaren av servitutsrätten inte kan använda fastigheten på planerat sätt utan servitut och om servitutet inte medför betydande olägenhet för den belastade fastigheten. Ett byggnadsservitut kan av särskilda skäl stiftas för viss tid.

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet beslutar förutom om stiftande av ett byggnadsservitut även om ändring och upphävande av ett byggnadsservitut.

Fastighetsregisterföraren ska anteckna stiftande och upphävande av byggnadsservitut i fastighetsregistret.

Närmare bestämmelser om olika typer av servitut och om registreringen av servitut får utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 129 §

#### *Byggnadsservitut som förutsätts i detaljplanen*

Byggnadstillsynsmyndigheten kan stifta ett byggnadsservitut som förutsätts i detaljplanen utan samtycke av dem som saken gäller

- 1) för att ordna utrymmen för skyddsrum, bilparkering eller avfallshantering i byggnaden,
- 2) för att ordna trafikförbindelse till byggnaden för en annan fastighet eller för allmän gångtrafik, om inte detaljplanen eller tomtindelningen annars kan genomföras,
- 3) för att stödja byggnadsdelar som är belägna på gränsen mellan fastigheterna vid grannfastigheten eller för att uppföra en gemensam vägg,
- 4) för en tredimensionell fastighet, dock med iakttagande av bestämmelserna i 128 § 2 mom.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Ett servitut som förutsätts i detaljplanen kan stiftas, om stiftandet inte på grund av att förhållandena ändrats efter att planen har trätt i kraft är uppenbart onödigt eller oskäligt för den belastade fastigheten.

Byggnadstillsynsmyndigheten kan också stifta ett servitut som förutsätts i detaljplanen för kommunen eller en inrättning som innehas av kommunen.

### 130 §

#### *Servitutsreglering*

Byggnadstillsynsmyndigheten kan ändra eller upphäva ett byggnadsservitut, om de som saken gäller kommer överens om det och åtgärden inte försvårar byggandet, användningen eller skötseln av fastigheten eller genomförandet av detaljplanen.

Byggnadstillsynsmyndigheten kan ändra eller upphäva ett byggnadsservitut utan samtycke av innehavaren av servitutsrätten, om

- 1) förhållandena har förändrats efter stiftandet av servitutet och servitutet därför har blivit onödigt eller förlorat en stor del av sin betydelse,
- 2) den olägenhet som servitutet orsakar den belastade fastigheten har blivit oskälig och ändringen eller upphävandet av servitutet inte orsakar innehavaren av servitutsrätten betydande olägenhet,
- 3) servitutet medför betydande olägenhet för genomförandet av detaljplanen.

Om de som saken gäller inte kommer överens om ersättning för skada eller olägenhet som orsakas av att ett byggnadsservitut stiftas, ändras eller upphävs, avgörs ärendet vid en inlösningsförrättning med iakttagande av vad som i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977) föreskrivs om bestämmande av inlösningsersättning.

### 131 §

#### *Placering av samhällstekniska anordningar*

Ägaren och innehavaren av en fastighet är skyldiga att tillåta att en ledning som betjänar samhället eller en fastighet placeras på det ägda eller innehavda området, om inte placeringen kan ordnas på något annat tillfredsställande sätt och till skäliga kostnader. Detsamma gäller mindre anordningar och konstruktioner som hör till ledningarna. En ledning och en annan anordning får inte anläggas så att planläggningen av området eller genomförandet av en plan försvåras. Har en överenskommelse om placeringen inte ingåtts med fastighetens ägare och innehavare, fattas beslutet om placeringen av kommunens byggnadstillsynsmyndighet. När beslutet om placeringen fattas ska vikt fästas vid att placeringen inte medför betydande olägenhet för användningen av fastigheten. Ett avtal om placering av en ledning eller annan anordning binder också fastighetens nya ägare och innehavare.

Fastighetens ägare och innehavare har rätt att få ersättning för den olägenhet och skada som förorsakas av placeringen av en ledning eller annan anordning. Om de som saken gäller inte kan komma överens om ersättningen, avgörs ärendet med iakttagande av vad som i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter föreskrivs om bestämmande av inlösningsersättning.

Bestämmelser om placeringen av telekablar, basstationer och radiomaster på en fastighet som ägs eller innehas av någon annan finns i 28 kap. i lagen om tjänster inom elektronisk kommuni-

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

kation (917/2014). Bestämmelser om placeringen av telekablar på vägområde finns i 42 a § i lagen om trafiksystem och landsvägar.

### 132 §

#### *Avledning av vatten samt dikning*

På placeringen i ett markområde av en vattenledning och mindre anordningar och konstruktioner som hör till ledningen tillämpas 131 §, om placeringen inte bestäms i ett i vattenlagen (587/2011) avsett beslut om tillstånd att ta vatten.

På dikning på ett detaljplaneområde eller på en skyddsvall eller pumpstation som placeras på annans område för dikning tillämpas 131 §. Ärendet avgörs av den myndighet som kommunen bestämmer.

Ett ärende som avses i 2 mom. avgörs dock i enlighet med 5 kap. i vattenlagen, om

- 1) ärendet gäller ett stranddetaljplaneområde,
- 2) dikningen tjänar torrläggning av jord- och skogsbruksområden som finns anvisade i en detaljplan,
- 3) dikningen till största delen sker utanför detaljplaneområde,
- 4) dikningen medför olägenheter eller behov att avleda vatten för en fastighet som ägs av tredje man,
- 5) dikningen kräver tillstånd av regionförvaltningsverket eller beslut vid en dikningsförrättning.

### 133 §

#### *Ändring och avlägsnande av samhällstekniska anordningar*

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet kan bestämma att en ledning eller anordning som avses i 131 § ska flyttas till en annan plats med iakttagande av vad som i 160 § i fastighetsbildningslagen (554/1995) föreskrivs om flyttning av ett servitut som stiftats vid en fastighetsförrättning.

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet kan även när förhållandena förändras besluta att en ledning eller anordning ska avlägsnas, med iakttagande av 161 § 1 mom. i fastighetsbildningslagen, dock med beaktande av 131 § § i denna lag i stället för 156 och 157 § i nämnda lag.

Bestämmelser om flyttning av ledningar, anordningar och konstruktioner på allmänna områden finns i 89 § i lagen om områdesanvändning.

### 134 §

#### *Placering av mindre anordningar*

Vad som föreskrivs i 131 och 133 § gäller också en fastighets och en byggnads ägares och innehavares skyldighet att tillåta att fästen för belysnings-, trafik- eller teleledningar, trafikmärken, trafikanordningar och orienteringstavlor samt smärre delar av gatukonstruktionen fästs eller placeras på fastigheten, området eller byggnaden.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 135 §

#### *Samreglering av fastigheter*

Om genomförandet av detaljplanen förutsätter regleringar som är gemensamma för flera fastigheter, kan kommunens byggnadstillsynsmyndighet på en fastighetsägares initiativ ~~och efter att ha hört de andra fastighetsägarna eller fastighetsinnehavarna~~ i samband med byggande eller annars bestämma att ett kvartersområde eller en del av det eller en lägenhet som ansluter sig till fastigheten ska användas gemensamt.

Ett beslut om samreglering ska innehålla en regleringsplan, i vilken det bestäms hur området eller lägenheten ska användas, istandsättas och underhållas samt hur kostnaderna för regleringen ska fördelas och betalas.

Byggnadstillsynsmyndigheten får utfärda ett förordnande om samreglering, om regleringen på ett bestående sätt främjar användningen av flera fastigheter och den inte orsakar någon fastighet oskälig belastning. Om de som saken gäller inte kommer överens om de ersättningar som ansluter sig till regleringen, avgörs saken i enlighet med lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter.

Närmare bestämmelser om registreringen av rättigheter som stiftats genom ett beslut om samreglering får utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 136 §

#### *Samreglering som behövs på grund av en tredimensionell fastighet*

Om samreglering för flera fastigheter behövs på grund av en tredimensionell fastighet, kan kommunens byggnadstillsynsmyndighet i samband med byggande eller annars med stöd av ett avtal mellan samtliga fastighetsägare eller på en fastighetsägares initiativ och efter att ha hört de andra fastighetsägarna och fastighetsinnehavarna bestämma att ett kvartersområde eller en del av det eller en lägenhet som ansluter sig till fastigheten ska användas gemensamt. Vid samreglering- en iakttas vad som föreskrivs i 135 § 2—4 mom.

### 137 §

#### *Ändring och upphävande av samreglering*

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet beslutar om ändring och upphävande av samreglering med iakttagande av vad som i 130 § föreskrivs om ändring och upphävande av servitut.

Närmare bestämmelser om registrering av ändring och upphävande av samreglering får utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 138 §

#### *Ändring av det naturliga vattenflödet*

Om den naturliga höjden på markytan på en fastighet som utgör byggplats ändras eller det vidtas andra åtgärder som ändrar det naturliga vattenflödet på en fastighet, är fastighetens ägare eller

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

innehavare skyldig att se till att åtgärderna inte medför betydande olägenhet för grannarna. Om fastighetens ägare eller innehavare försummar sin skyldighet, ska kommunens byggnadstillsynsmyndighet på ansökan bestämma att olägenheten ska rättas till eller undanröjas.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller också den som äger en gata, ett trafikområde och annat allmänt område.

### 12 kap.

#### Användning och underhåll av byggnader

### 139 §

#### *Bruks- och underhållsanvisningar för byggnader*

Huvudprojekteraren ska se till att det för en ny byggnad utarbetas maskinläsbara bruks- och underhållsanvisningar som baserar sig på byggnadens informationsmodeller eller uppgifter i maskinläsbart format. Bruks- och underhållsanvisningar ska utarbetas för det åtgärdsområde som är föremål för reparation också när en byggnad repareras eller ändras eller i samband med ändring av en byggnads användningsändamål, om åtgärden kräver bygglov.

Bruks- och underhållsanvisningarna för en byggnad ska innehålla uppgifter som med beaktande av byggnadens egenskaper samt byggnadens och dess byggnadsdelars och anordningars planerade användningstid behövs för att byggnaden och byggplatsen ska kunna användas i enlighet med användningsändamålet och för fullgörande av underhållsskyldigheten. Bruks- och underhållsanvisningarna för en byggnad ska innehålla

- 1) basuppgifter och uppgifter om fastighetens och byggnadens storlek,
- 2) uppgifter om uppförandet av byggnaden,
- 3) uppgifter om byggnadens historia,
- 4) uppföljningsuppgifter om underhållet av byggnaden,
- 5) uppgifter som behövs för utredningen av behovet av underhåll och underhållsplanen.

I bruks- och underhållsanvisningarna ska antecknas de åtgärder som vidtagits vid underhåll, reparation och ändring av en byggnad eller i samband med ändring av användningsändamålet. Ägaren till en byggnad ansvarar för att bruks- och underhållsanvisningarna är uppdaterade.

På skyldigheten att utarbeta bruks- och underhållsanvisningar för vissa byggnader med stor spännvidd samt på de särskilda krav som ställs på innehållet i anvisningarna tillämpas lagen om bedömning av den strukturella säkerheten hos byggnader med stor spännvidd (300/2015).

Närmare bestämmelser om innehållet i bruks- och underhållsanvisningarna för en byggnad och om uppgifterna i maskinläsbart format får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

### 140 §

#### *Underhåll av byggnader*

Ägaren till en byggnad ska

- 1) hålla byggnaden och dess omgivning i sådant skick att den hela tiden uppfyller kraven på sundhet, säkerhet och användbarhet och inte medför miljöolägenheter eller förfular omgivningen,

## **Betänkande MiUB 27/2022 rd**

2) hålla byggnaden och systemen inom dess energiförsörjning i sådant skick att de med hänsyn till byggnadssättet uppfyller kraven på energiprestanda,

3) övervaka i vilket skick de konstruktioner som är viktiga med tanke på byggnadens bärförmåga är.

Den som äger en byggnad som enligt en plan eller med stöd av lag är skyddad ska vid användningen och underhållet av byggnaden dessutom beakta de krav som följer av byggnadsskyddet, utan att underhållet i anslutning till byggnadens säkerhet eller sundhet försämras.

### 141 §

#### *Försummelse av underhåll av byggnader*

Om ägaren till en byggnad försummar sin underhållsskyldighet, kan kommunens byggnadstillsynsmyndighet bestämma att byggnaden eller en del av den ska repareras eller att byggnadens omgivning ska snyggas upp. Om byggnaden eller en del av den utgör en uppenbar fara för hälsan eller säkerheten, ska byggnadstillsynsmyndigheten förbjuda användningen av byggnaden eller en del av den eller bestämma att byggnaden eller en del av den ska rivas.

Innan en reparationsuppmaning ges kan byggnadstillsynsmyndigheten bestämma att byggnadens ägare ska lägga fram en undersökning om byggnadens skick för att utreda vilka reparationer som är uppenbart nödvändiga med tanke på hälsan eller säkerheten.

### 13 kap.

#### **Vård av den byggda miljön**

### 142 §

#### *Miljövård*

Innehavaren av en byggnad ska använda byggnadens omgivning i överensstämmelse med bygglovet och hålla den i snyggt skick. Innehavaren av en byggnad får inte använda en tomt eller byggplats så att de områden som i bygglovet anvisats för planteringar, lekplatser eller vistelseområden eller andra områden som inverkar på boendetrivseln inskränks. Ägaren till en fastighet ska se till att de trafikförbindelser som har anvisats i bygglovet och som är avsedda för utryckningsfordon eller servicekörning hålls i körbart skick.

Staten och kommunen ska för sin del se till att gång- och cykelleder hålls fria från hinder och säkra.

En av kommunen förordnad myndighet övervakar för sin del att trafikleder, gator, torg och öppna platser samt parker och ställen utomhus avsedda för vistelse uppfyller kraven på en bra stadsbild samt trivsel.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 143 §

#### *Lagring utomhus*

Ägaren till och innehavaren av en byggnad ska för sin del ordna lagring utomhus så att den inte fördärvar det landskap som syns från en väg eller en annan allmän led eller något annat område eller stör den omgivande bosättningen.

Ett detaljplaneområde får inte användas för lagring som förorsakar störningar eller förfular omgivningen eller för långvarig eller omfattande utomhusförvaring av varor, om inte något annat följer av detaljplanen.

### 144 §

#### *Oavslutat byggnadsarbete*

Om den som påbörjat ett byggprojekt inte har slutfört det påbörjade byggnadsarbetet eller en annan åtgärd inom tio år från det att tillståndet beviljades, ska kommunens byggnadstillsynsmyndighet ålägga den som påbörjat byggprojektet att inom en utsatt tid slutföra arbetet eller vidta andra åtgärder som behövs med tanke på hälsan, säkerheten eller den olägenhet eller störning som orsakas miljön.

### 145 §

#### *Övergivna byggnader*

Om en byggnad delvis eller helt har förstörts, byggnadsarbetet inte slutförts eller användningen av byggnaden upphört, ska fastighetsägaren försätta byggplatsen och dess omgivning i ett sådant skick att den inte äventyrar hälsan eller säkerheten eller förfular omgivningen. Byggnaden ska skyddas mot väder och vind och eventuell skadegörelse.

### 14 kap.

## **Tvångsmedel och påföljder**

### 146 §

#### *Avbrytande av byggnadsarbete*

Om ett byggnadsarbete påbörjas eller genomförs eller en annan åtgärd vidtas eller slutförs i strid med bestämmelser i denna lag eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller i strid med ett beviljat tillstånd eller godkännande av en myndighet, har byggnadsinspektören eller någon annan kommunal tjänsteinnehavare som sköter byggnadstillsynen rätt att avbryta arbetet.

Den kommunala byggnadstillsynsmyndigheten ska utan dröjsmål underrättas om ett avbrutet byggnadsarbete. Byggnadstillsynsmyndigheten beslutar huruvida förordnandet om att avbryta ar-

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

betet förblir i kraft. Beslutet ska iakttas trots ändringssökande, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

### 147 §

#### *Vite och hot om tvångsutförande*

Om någon vidtar åtgärder i strid med denna lag eller med bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller försummar en skyldighet som baserar sig på dem, får kommunens byggnadstillsynsmyndighet i ärenden enligt 6, 8, 10, 12 och 13 kap. ålägga den som tredskas att inom en utsatt tid rätta till det som gjorts eller försummats.

Ett förbud eller förordnande som myndigheten utfärdat kan förenas med vite eller hot om att den åtgärd som inte vidtagits utförs på den försumliges bekostnad.

Bestämmelser om vite och hot om tvångsutförande finns i viteslagen (1113/1990).

### 148 §

#### *Inspektionsrätt*

För att sköta en tillsynsuppgift enligt denna lag har kommunens byggnadstillsynsmyndighet rätt att få tillträde till byggnadsobjekt och där utföra inspektioner och undersökningar.

Om det finns grundad anledning att misstänka att bestämmelser eller förbud som gäller byggnade eller byggnaders underhåll har överträtts, har byggnadstillsynsmyndigheten rätt att få tillträde även till byggnaden eller lokalerna. Tillsynsmyndigheten får vidta i 1 mom. avsedda åtgärder i utrymmen som används för boende av permanent natur bara om det är nödvändigt för att skydda liv, hälsa, egendom eller miljön eller tillsynsmyndigheten har grundad anledning att misstänka en försummelse som avses i 140—145 §. **Inspektionen får göras i utrymmen som används för boende av permanent natur bara om det är nödvändigt för att utreda den sak som synen gäller.** Byggnadens eller lokalernas ägare och innehavare ska underrättas om inspektionen minst ett dygn i förväg.

På inspektionen tillämpas 39 § i förvaltningslagen.

### 149 §

#### *Anlitande av ~~assistent~~ en utomstående person för att assistera myndigheter*

Vid utförandet av en uppgift enligt 148 § får en myndighet, tjänsteman eller tjänsteinnehavare även anlita en person som inte är tjänsteman eller tjänsteinnehavare. Den assisterande personen ska ha tillräcklig kompetens med tanke på uppgiftens natur.

Den assisterande personen får gå in i utrymmen som används för boende av permanent natur endast tillsammans med en myndighet, en tjänsteinnehavare eller en tjänsteman.

På assisterande personer tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppdrag som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).



## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 150 §

#### *Handräckning*

Polisen är skyldig att ge handräckning för tillsynen över att denna lag eller bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den iakttas, om den myndighet som begär handräckning hindras i sin tjänsteutövning. Samma skyldighet har tull- och gränsbevakningsmyndigheterna, var och en inom sitt behörighetsområde.

### 151 §

#### *Hänvisning till strafflagen*

Bestämmelser om straff för miljöförstöring, grov miljöförstöring, miljöförseelse och miljöförstöring av oaksamhet finns i 48 kap. 1—4 § i strafflagen (39/1889) och bestämmelser om byggnadsskyddsbrott i 6 § i det kapitlet.

### 152 §

#### *Straffbestämmelser*

Den som uppsåtligen eller av grov oaksamhet

1) påbörjar byggande som kräver tillstånd eller vidtar någon annan åtgärd utan tillstånd enligt 42, 53 eller 55 §,

2) underlåter att **se till att lämna** en specialbeskrivning enligt 69 § eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den **lämnas till byggnadstillsynsmyndigheten**,

3) underlåter att iakttä en tillståndsbestämmelse enligt 76 §,

4) genomför ett byggprojekt som förutsätter en ansvarig arbetsledare eller en arbetsledare för ett specialområde utan att projektet har en ansvarig arbetsledare enligt 96 § eller en arbetsledare för ett specialområde enligt 97 §,

5) påbörjar byggnadsarbete enligt 108 § före anmälan om påbörjande av byggnadsarbete eller **utan anmälan** vidtar andra än i 109 § avsedda åtgärder som är tillåtna innan byggnadsarbetet påbörjas,

6) försummar skyldigheten enligt 122 § att **ansöka om förrättande av** ~~ordna~~ slutsyn,

7) försummar skyldigheten enligt 139 § eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den att **se till att det utarbetas** ~~utarbete~~ bruks- och underhållsanvisningar för en byggnad,

8) försummar skyldigheten enligt 140 § att hålla en byggnad i skick,

9) försummar skyldigheten enligt 142 § att vårda miljön,

10) i strid med 143 § ordnar lagring utomhus på ett sätt som stör eller förorsakar störningar,

11) försummar sin skyldighet enligt 145 § att försätta byggplatsen och dess omgivning i ett sådant skick att den inte äventyrar hälsan eller säkerheten eller förfular omgivningen

ska, om inte gärningen utgör miljöförstöring, grov miljöförstöring, miljöförseelse eller miljöbrott av oaksamhet enligt 48 kap. 1—4 § i strafflagen eller byggnadsskyddsbrott enligt 6 § i det kapitlet, för byggnadsförseelse dömas till böter.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 153 §

#### *Anmälan för väckande av åtal*

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet ska anmäla gärningar och försummelser som avses i 151 och 152 § till polisen för förundersökning. Anmälan behöver dock inte göras, om gärningen eller försummelsen med beaktande av omständigheterna ska betraktas som ringa och allmänt intresse inte kan anses kräva att åtal väcks.

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet är målsägande i brottmål, om allmänt intresse har kränkts.

### 15 kap.

## **Marknadskontroll av byggprodukter**

### 154 §

#### *Marknadskontrollmyndighet för byggprodukter*

Säkerhets- och kemikalieverket är marknadskontrollmyndighet enligt denna lag när det gäller byggprodukter och marknadskontrollmyndighet när det gäller byggprodukter som omfattas av tillämpningsområdet för byggproduktförordningen och lagen om produktgodkännanden för vissa byggprodukter (954/2012). Säkerhets- och kemikalieverket ansvarar också för marknadskontrollen av andra byggprodukter som införlivas i byggnadsobjekt, om produkten kan påverka uppfyllandet av de väsentliga tekniska kraven enligt 29—41 § eller den medför fara för människors hälsa, säkerhet och egendom eller för miljön.

Bestämmelser om Säkerhets- och kemikalieverkets verksamhet som marknadskontrollmyndighet i situationer där det finns grundad anledning att misstänka att en byggprodukt är farlig för hälsan, säkerheten, miljön eller egendom eller att byggprodukten inte stämmer överens med en CE-märkning, ett typgodkännande, kontrollintyg, tillverkningskontroll eller något annat frivilligt certifikat eller ett certifikat som grundar sig på ömsesidigt godkännande finns i artiklarna 11, 25.5, 26.3, 26.4, 27 och 28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011. Bestämmelser om marknadskontrollmyndighetens åtgärder i situationer där en CE-märkt byggprodukt inte uppfyller angivna prestanda eller medför en risk finns i artiklarna 56—59 i byggproduktförordningen.

### 155 §

#### *Rätt att få information*

Säkerhets- och kemikalieverket har rätt att av tillverkaren av en byggprodukt eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören få sådan information som är nödvändig för att utföra kontroller. Denna information kan även omfatta de uppgifter som avses i artikel 14.4 a och b i den förordning som nämns i 154 §. Marknadskontroll-

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

myndigheten har rätt att av byggproduktens tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören också få sådan för kontrollen nödvändig information som behövs för att verifiera ägare av onlinegränssnitt.

Rätten att få information gäller även sådan information som är nödvändig för marknadskontrollen av byggprodukter och som är sekretessbelagd på grund av att den gäller enskild affärsverksamhet eller yrkesutövning eller en enskild persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd eller annars är sekretessbelagd med stöd av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) när den innehas av en myndighet.

### 156 §

#### *Rätt att förrätta inspektioner*

Säkerhets- och kemikalieverket har med tanke på kontrollen och de inspektioner som behövs för den rätt att få tillträde till alla lokaler som används för tillverkning av, handel med, förvaring eller import av byggprodukter eller där det förvaras uppgifter som är betydelsefulla för marknadskontrollen av byggprodukter. Inspektioner får emellertid inte förrättas i utrymmen som används för boende av permanent natur. Vid inspektionerna ska bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen iakttas.

### 157 §

#### *Rätt att ta byggprodukter och handlingar för undersökning*

Säkerhets- och kemikalieverket har rätt att få en byggprodukt, handlingar som gäller tillverkningen av den och andra handlingar samt annat material som kontrollen förutsätter för att bedöma produkten. Säkerhets- och kemikalieverket har rätt att skaffa byggprodukter under annan identitet, om det är nödvändigt för kontrollen av att byggprodukterna överensstämmer med kraven. Säkerhets- och kemikalieverket ska informera byggproduktens tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören samt en sådan personuppgiftsansvarig som avses i artikel 4.7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) om användningen av annan identitet så snart denna information kan lämnas utan att syftet med användningen av annan identitet äventyras.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om byggprodukter tillämpas också på prover som tas från byggprodukter och på delar av byggprodukter.

### 158 §

#### *Rätt att lämna ut och få information av andra myndigheter och använda prover som tagits av andra*

Säkerhets- och kemikalieverket har, oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av information, rätt att lämna ut information som är nödvändig

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

för kontrollen till andra tillsynsmyndigheter och att av andra tillsynsmyndigheter få sådan information.

Säkerhets- och kemikalieverket har, oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållandet av information, rätt att använda prover eller produkter som inhämtats av någon annan för sådana undersökningar som krävs för kontrollen.

### 159 §

#### *Rätt att få information av organ och anmälda organ*

Säkerhets- och kemikalieverket har, oberoende av sekretessbestämmelserna, rätt att av ett anmält organ eller ett organ som bemyndigats att utföra tester av tredje part och tillverkningskontroll få den information som kontrollen förutsätter.

### 160 §

#### *Rätt att lämna ut sekretessbelagd information*

Säkerhets- och kemikalieverket får, oberoende av sekretessbestämmelserna, lämna ut sådan **nödvändig** information som det fått vid kontrollen och som gäller en enskild persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller företagshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden

1) till åklagaren för åtalsprövning och till polisen och andra förundersökningsmyndigheter för förebyggande eller utredning av brott,

2) till räddningsmyndigheterna och arbetarskydds-, miljöskydds-, konsumentskydds- och polismyndigheterna och andra marknadskontrollmyndigheter som utövar tillsyn över efterlevnaden av produktlagstiftningen, om utlämnandet av information är nödvändigt för att myndigheten ska kunna utföra sina uppgifter eller om myndigheten utövar tillsyn som föreskrivs för den i lag,

3) till behöriga myndigheter i utlandet och till internationella organ, för fullgörande av förpliktelser som grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning eller internationella överenskommelser som är bindande för Finland.

### 161 §

#### *Anlitande av utomstående experter*

Säkerhets- och kemikalieverket har rätt att anlita utomstående experter vid undersökning, testning och bedömning av en produkts prestanda eller de egenskaper som anges i certifikatet.

Utomstående experter får assistera Säkerhets- och kemikalieverket vid inspektioner enligt denna lag.

En utomstående expert ska ha sådan sakkunskap och kompetens som uppgifterna kräver.

På en utomstående expert tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när experten utför uppgifter som avses i denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 162 §

#### *Handräckning av polisen, Tullen och gränsbevakningsmyndigheten vid marknadskontroll*

Polisen, Tullen och gränsbevakningsmyndigheten är skyldiga att ge Säkerhets- och kemikalieverket handräckning för tillsynen över efterlevnaden och verkställigheten av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

Bestämmelser om handräckning av polisen finns i polislagen (872/2011). Bestämmelser om handräckning av Tullen finns i tullagen (304/2016). Bestämmelser om handräckning av gränsbevakningsmyndigheten finns i gränsbevakningslagen (578/2005). Bestämmelser om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet finns också i lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet (687/2009).

### 163 §

#### *Åtgärdsföreläggande*

Säkerhets- och kemikalieverket kan förelägga en byggprodukts tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören att på det sätt som verket bestämmer och inom en skälig tid som verket sätter ut vidta korrigerande åtgärder för att se till att en byggprodukt eller dokumentationen och informationen om produkten överensstämmer med de väsentliga tekniska kraven eller CE-märkningen, om

1) byggprodukten eller dokumentationen och informationen om byggprodukten inte överensstämmer med kraven eller inte på begäran ges in till Säkerhets- och kemikalieverket, eller

2) byggprodukten under normala och rimligen förutsebara användningsförhållanden kan medföra risk för människors hälsa, säkerhet och egendom eller för miljön eller för andra allmänna intressen.

### 164 §

#### *Förbud*

Säkerhets- och kemikalieverket kan förbjuda en byggprodukts tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören att tillverka en produkt, släppa ut eller tillhandahålla den på marknaden eller på något annat sätt överlåta den, om

1) byggproduktens tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören trots ett föreläggande enligt 163 § inte vidtar korrigerande åtgärder eller om ett föreläggande inte är tillräckligt för att säkerställa att byggprodukten är sund och säker,

2) byggprodukten eller dokumentationen och informationen om byggprodukten inte överensstämmer med kraven eller inte på begäran ges in till Säkerhets- och kemikalieverket och bristerna är allvarliga, eller om

3) byggprodukten eller dokumentationen och informationen om byggprodukten inte överensstämmer med kraven och byggprodukten under normala och rimligen förutsebara användningsförhållanden kan medföra risk för människors hälsa, säkerhet och egendom eller för miljön eller för andra allmänna intressen.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Säkerhets- och kemikalieverket kan utöver förbudet enligt 1 mom. dessutom förelägga byggproduktens tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributions-tjänster eller distributören att dra tillbaka byggprodukten från marknaden samt bestämma om andra åtgärder som behövs för att begränsa tillhandahållandet av byggprodukten på marknaden.

### 165 §

#### *Återkallelse*

Säkerhets- och kemikalieverket kan förelägga en byggprodukts tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören att från marknaden och av slutanvändaren återta en byggprodukt som medför risk för människors hälsa, säkerhet och egendom eller för miljön eller för andra allmänna intressen och i stället överlämna en motsvarande eller liknande byggprodukt som överensstämmer med de väsentliga tekniska kraven eller CE-märkningen eller att häva köpet, om ett föreläggande enligt 163 § eller ett förbud eller föreläggande enligt 164 § inte är tillräckligt för att säkerställa att byggprodukten är sund och säker.

Om ett föreläggande enligt 163 § eller ett förbud eller föreläggande enligt 164 § inte är tillräckligt för att säkerställa att byggprodukten är sund och säker och om aktören inte vidtar åtgärder trots föreläggandet eller förbudet, kan ett föreläggande enligt 1 mom. meddelas också om dokumentationen och informationen om byggprodukten inte överensstämmer med kraven eller inte trots begäran ges in till Säkerhets- och kemikalieverket och bristerna är allvarliga.

Säkerhets- och kemikalieverket kan i stället för att återta en byggprodukt som finns hos slutanvändaren förelägga byggproduktens tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören att reparera eller låta reparera produkten så att den risk som föranleds av ett fel eller en brist i produktens konstruktion eller sammansättning eller av att osanna, vilseledande eller bristfälliga uppgifter lämnats om produkten avvärjs.

### 166 §

#### *Bestämmelser som kompletterar förbudet och föreläggandena*

En byggprodukts tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören ska inom en skälig tid som Säkerhets- och kemikalieverket bestämmer lämna verket en redogörelse för hur ett sådant förbud eller föreläggande som avses i 163—165 eller 167—171 § har fullföljts.

Säkerhets- och kemikalieverket kan förelägga en byggprodukts tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören att försäkra sig om att behövliga åtgärder till följd av ett föreläggande eller förbud enligt 1 mom. vidtas också i fråga om de byggprodukter som släppts ut på marknaden eller tillhandahållits på marknaden i andra medlemsstater i Europeiska unionen eller inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 167 §

#### *Tillfälligt förbud*

Om det är uppenbart att en byggprodukt kan strida mot de väsentliga tekniska kraven eller CE-märkningen eller att produkten under normala och rimligen förutsebara användningsförhållanden kan medföra risk för människors hälsa, säkerhet och egendom eller för miljön eller för andra allmänna intressen, kan Säkerhets- och kemikalieverket besluta att ett förbud som meddelas enligt 164 § 1 mom. ska vara tillfälligt för den tid saken utreds.

Det tillfälliga förbudet gäller tills Säkerhets- och kemikalieverket avgör saken slutgiltigt. Säkerhets- och kemikalieverket ska avgöra saken skyndsamt.

### 168 §

#### *Informationsföreläggande*

Om Säkerhets- och kemikalieverket har meddelat ett föreläggande eller förbud enligt 163—165 eller 169—171 § eller om en byggprodukt eller användningen av den är förknippad med risk för människors hälsa, säkerhet och egendom eller för miljön eller för andra allmänna intressen, får Säkerhets- och kemikalieverket ålägga byggproduktens tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören att inom utsatt tid informera om saken på det sätt som verket bestämmer. För att trygga användarnas säkerhet får Säkerhets- och kemikalieverket dessutom ålägga byggproduktens tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören att ge slutanvändarna behövliga uppgifter och anvisningar.

Säkerhets- och kemikalieverket får på bekostnad av byggproduktens tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören informera om de omständigheter som avses i 1 mom., om dessa inte har iakttagit informationsföreläggandet eller om saken är brådskande och det är behövligt att informera om den på grund av risk för människors hälsa eller säkerhet.

### 169 §

#### *Förbud mot export*

Om en byggprodukt inte överensstämmer med de väsentliga tekniska kraven eller CE-märkningen och medför allvarlig risk för människors hälsa eller säkerhet, kan Säkerhets- och kemikalieverket förbjuda export av produkten eller transitering av produkten via Finland.

Säkerhets- och kemikalieverket kan även besluta att ett förbud enligt 1 mom. ska vara tillfälligt tills saken har utretts, om det är uppenbart att byggprodukten kan utgöra en omedelbar risk för människors hälsa eller säkerhet och risken inte kan avvärjas på något annat sätt. Det tillfälliga förbudet gäller tills Säkerhets- och kemikalieverket avgör saken slutgiltigt. Säkerhets- och kemikalieverket ska avgöra saken skyndsamt.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 170 §

#### *Avlägsnande av innehåll eller domännamn från onlinegränssnitt*

Om en byggprodukt medför allvarlig risk för människors hälsa, säkerhet och egendom eller för miljön får Säkerhets- och kemikalieverket, om det är nödvändigt för att undanröja den allvarliga risken, förelägga byggproduktens tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören att från ett onlinegränssnitt avlägsna innehåll som hänvisar till produkten. Säkerhets- och kemikalieverket får under samma förutsättningar förelägga byggproduktens tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören att i samband med byggproduktens användares åtkomst till ett onlinegränssnitt visa denne en tydlig varning om den risk som produkten medför.

Om ett föreläggande som avses i 1 mom. inte har iakttagits får Säkerhets- och kemikalieverket

1) förelägga tjänsteleverantören att förhindra eller begränsa åtkomsten till ett onlinegränssnitt eller att ta bort ett onlinegränssnitt, eller

2) förelägga den som förvaltar ett domännamnsregister eller registreraren att radera ett domännamn eller att registrera domännamnet i Säkerhets- och kemikalieverkets namn.

Säkerhets- och kemikalieverket kan även interimistiskt meddela ett föreläggande enligt 1 och 2 mom. Det interimistiska föreläggandet gäller tills Säkerhets- och kemikalieverket avgör saken slutgiltigt. Säkerhets- och kemikalieverket ska avgöra saken skyndsamt.

~~Innan Säkerhets- och kemikalieverket meddelar ett föreläggande som avses i 1–3 mom. ska verket ge mottagaren av beslutet och byggproduktens tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören tillfälle att bli hörda. Hörande behöver inte genomföras innan ett interimistiskt föreläggande meddelas, om hörandet inte kan förrättas så snabbt som ärendets brådskande natur nödvändigtvis kräver.~~

### 171 §

#### *Tvångsutförande*

Om det är uppenbart att en byggprodukt inte överensstämmer med de väsentliga tekniska kraven eller CE-märkningen och medför en allvarlig risk för människors hälsa eller säkerhet och risken inte kan avvärjas på något annat sätt och byggproduktens tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören inte vidtar de åtgärder som Säkerhets- och kemikalieverket kräver, har verket rätt att besluta att åtgärder som är nödvändiga för avvärjande av faran ska utföras på bekostnad av byggproduktens tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören.

### 172 §

#### *Föreläggande om förstöring*

Om de förelägganden och förbud som avses i 163–169 § inte är tillräckliga för att säkerställa att en byggprodukt är sund och säker, får Säkerhets- och kemikalieverket bestämma att en byggprodukt som byggproduktens tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören har i sin besittning eller en byggprodukt som läm-



## Betänkande MiUB 27/2022 rd

nats tillbaka med stöd av 165 § ska förstöras eller, om detta inte anses ändamålsenligt, besluta om andra åtgärder beträffande byggprodukten.

### 173 §

#### *Säkerhets- och kemikalieverkets meddelande till anmälda organ*

Säkerhets- och kemikalieverket ska informera det behöriga anmälda organet om åtgärder som verket riktat mot en ekonomisk aktör med anledning av en produkt som strider mot de väsentliga tekniska kraven eller CE-märkningen.

### 174 §

#### *Skyldighet att ersätta utredningskostnader*

En byggprodukts tillverkare eller tillverkarens representant, importören, leverantören av distributionstjänster eller distributören ska ersätta staten för de kostnader som en utredning orsakat, om utredningen visar att byggprodukten inte motsvarar angivna prestanda eller de egenskaper som anges i certifikatet. Kostnadsersättningen är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av ersättning finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

### 175 §

#### *Byggnadstillsynsmyndighetens anmälningsskyldighet*

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet ska följa användningen av byggprodukter och underätta Säkerhets- och kemikalieverket om missförhållanden som den upptäckt i anslutning till byggprodukter.

### 16 kap.

## Ändringssökande

### 176 §

#### *Sökande av ändring i beslut av Säkerhets- och kemikalieverket*

Bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut som Säkerhets- och kemikalieverket fattat med stöd av 163—172 § finns ~~söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen med iakttagande av vad som föreskrivs~~ i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

~~En myndighet som fattat ett beslut enligt denna lag har besvärsrätt i fråga om förvaltningsdomstolens beslut, om förvaltningsdomstolen har ändrat myndighetens beslut eller upphävt det. Beslut som~~ Säkerhets- och kemikalieverket ~~marknadskontrollmyndigheten~~ fattat med stöd av denna lag eller byggproduktförordningen ska iaktas trots ändringssökande.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 177 §

#### *Sökande av ändring i beslut om en taxa*

Ändring i ett beslut om godkännande av en taxa till grund för avgifter till kommunen söks genom kommunalbesvär med iakttagande av vad som föreskrivs i kommunallagen.

### 178 §

#### *Sökande av ändring i andra beslut av en myndighet*

Omrövning får begäras i tjänsteinnehavarens beslut i ett ärende som till tjänsteinnehavaren har överförs för avgörande från kommunens byggnadstillsynsmyndighet eller någon annan kommunal myndighet. Om byggnadstillsynsupdraget med stöd av avtal har anförtratts en tjänsteinnehavare i en annan kommun, bestäms behandlingen av en begäran om omrövning av tjänsteinnehavarens förvaltningsbeslut enligt den kommun där byggandet utförs eller den plats där åtgärden vidtas. Bestämmelser om begäran om omrövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Ändring i andra beslut av en kommunal myndighet än sådana som avses i 21 och 177 § söks genom besvär i förvaltningsdomstol med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. På ändringssökande som gäller tillstånds- och tillsynsavgift tillämpas dock vad som föreskrivs om ändringssökande i tillståndsbeslut.

### 179 §

#### *Besvärsrätt i fråga om bygglov*

Besvärsrätt i fråga om bygglov på ett detaljplaneområde, i fråga om bygglov som gäller en byggplats som är belägen utanför ett detaljplaneområde och på vilken bestämmelserna om områden i behov av planering inte tillämpas eller i fråga om ett placeringstillstånd som avgörs genom ett separat beslut på dessa områden har

- 1) ägaren och innehavaren av en fastighet eller ett annat område som ligger invid eller mittemot,
- 2) ägaren och innehavaren av en sådan fastighet eller ett annat område vars bebyggande eller användning i annat syfte beslutet i väsentlig mån kan påverka,
- 3) den vars rätt, skyldighet eller fördel beslutet direkt påverkar,
- 4) kommunen,
- 5) en grannkommun vars markanvändningsplanering beslutet påverkar,
- 6) en museimyndighet, om beslutet gäller ett byggnadsobjekt som är skyddat med stöd av en plan eller lag.

Besvärsrätt har dessutom närings-, trafik- och miljöcentralen, museimyndigheten och inom det egna verksamhetsområdet en sådan registrerad sammanslutning till vars verksamhetsfält det hör att värna om kulturarvet eller påverka den byggda miljöns kvalitet, om byggandet innebär att en sådan byggnad som är skyddad med stöd av en plan eller lag eller någon annan historiskt eller arkitektoniskt värdefull byggnad och som det krävs rivningslov för rivs.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Besvärsrätt har dessutom inom sitt verksamhetsområde en sådan registrerad sammanslutning vars syfte är att främja miljöskydd, hälsoskydd eller naturvård, om bygglovet gäller en byggnad i ett projekt på vilket lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas.

### 180 §

*Besvärsrätt i fråga om undantagslov samt i fråga om bygglov på en byggplats på ett område i behov av planering*

Besvärsrätt i fråga om undantagslov samt i fråga om bygglov på vilka bestämmelserna om områden i behov av planering tillämpas har

- 1) ägaren och innehavaren av en fastighet eller ett annat område som ligger invid eller mittemot,
- 2) ägaren och innehavaren av en sådan fastighet eller ett annat område vars bebyggande eller användning i annat syfte beslutet i väsentlig mån kan påverka,
- 3) den vars boende, arbete eller övriga förhållanden kan påverkas betydligt av projektet,
- 4) den vars rätt, skyldighet eller fördel beslutet direkt påverkar,
- 5) kommunen,
- 6) en grannkommun vars markanvändningsplanering beslutet påverkar,
- 7) inom det geografiska område där den är verksam, en sådan registrerad sammanslutning till vars verksamhetsfält det hör att främja naturvård eller miljöskydd eller värna om kulturarvet eller att annars påverka livsmiljöns kvalitet,
- 8) en annan myndighet i ärenden som hör till dess verksamhetsområde.

### 181 §

*Besvärsrätt i fråga om genomförandetillstånd*

Besvärsrätt i fråga om genomförandetillstånd som avgörs genom ett separat beslut har

- 1) ägaren och innehavaren av en fastighet eller ett annat område som ligger invid eller mittemot,
- 2) ägaren och innehavaren av en sådan fastighet eller ett annat område vars bebyggande eller användning i annat syfte beslutet i väsentlig mån kan påverka,
- 3) den vars rätt, skyldighet eller fördel beslutet direkt påverkar,
- 4) kommunen,
- 5) en museimyndighet om beslutet gäller byggande som är skyddat med stöd av en plan eller lag.

### 182 §

*Besvärsrätt i fråga om rivningslov*

Besvärsrätt i fråga om rivningslov har

- 1) ägaren och innehavaren av en fastighet eller ett annat område som ligger invid eller mittemot,

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

- 2) ägaren och innehavaren av en sådan fastighet eller ett annat område vars bebyggande eller användning i annat syfte beslutet i väsentlig mån kan påverka,
- 3) den vars rätt, skyldighet eller fördel beslutet direkt påverkar,
- 4) kommunen.

Besvärsrätt har dessutom närings-, trafik- och miljöcentralen, museimyndigheten och inom det egna verksamhetsområdet en sådan registrerad sammanslutning till vars verksamhetsfält det hör att värna om kulturarvet eller påverka den byggda miljöns kvalitet, om beslutet gäller rivning av en byggnad som är skyddad med stöd av en plan eller lag eller någon annan historiskt eller arkitektoniskt värdefull byggnad.

### 183 §

#### *Besvärsrätt i fråga om tillstånd för miljöåtgärder*

Besvärsrätt i fråga om tillstånd för miljöåtgärder har

- 1) den vars rätt, skyldighet eller fördel beslutet direkt påverkar,
- 2) kommunmedlemmarna,
- 3) kommunen,
- 4) en grannkommun vars planering av områdesanvändningen beslutet påverkar,
- 5) en annan myndighet i ärenden som hör till dess verksamhetsområde.

### 184 §

#### *Behandling av bygglov på grundval av plan som inte vunnit laga kraft*

Efter det att tiden för sökande av ändring har gått ut kan bygglov, trots vad som föreskrivs i 53 § 3 mom. och 81 § 1 och 2 mom. i lagen om områdesanvändning och i 44 § 1 mom. 7 punkten i denna lag, beviljas på grundval av en detaljplan som är godkänd men som inte har vunnit laga kraft. I bygglovet ska det då anges att byggandet inte får inledas innan detaljplanen har trätt i kraft. Tillståndet anses ha förfallit om detaljplanen inte träder i kraft.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om beviljande av bygglov på grundval av en detaljplan tillämpas också på beviljande av i 52 § avsedda bygglov för uppförande av vindkraftverk på grundval av en generalplan.

### 17 kap.

#### **Särskilda bestämmelser**

### 185 §

#### *Delgivning av och information om vissa beslut*

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som avses i ~~24~~19 §. delges genom offentlig kungörelse. Bestämmelser om offentlig kungörelse finns i 62 a § i förvaltningslagen.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Kommunen ska sända ett undantagslov enligt 57 § till sökanden. Kommunen ska se till att undantagslovet eller en kopia av det sänds även till dem som har gjort en anmärkning samt till dem som särskilt har begärt det. Står flera bakom samma anmärkning behöver undantagslovet eller en kopia av det sändas enbart till den som är första undertecknare i anmärkningen. Den första undertecknaren svarar för att informationen sänds till de övriga undertecknarna. Kommunen ska dessutom utan dröjsmål delge närings-, trafik- och miljöcentralen undantagslovet.

Närmare bestämmelser om sändande av undantagslov får utfärdas genom förordning av statsrådet.

### 186 §

#### *Undantagslov som inte vunnit laga kraft*

Bygglov kan beviljas på grundval av ett undantagslov som inte vunnit laga kraft. I bygglovet ska det då anges att byggandet inte får inledas innan undantagslovet har vunnit laga kraft.

### 187 §

#### *Utnyttjande av undantagslov*

Sökanden ska utnyttja ett undantagslov inom två år och ett områdesvist undantagslov inom fem år från det att undantagslovet vunnit laga kraft. Kommunen kan i undantagslovet bestämma villkor för undantag. På undantagslov tillämpas vad som i 79 § föreskrivs om tillstånds- och tillsynsavgift.

### 188 §

#### *Myndigheters rätt att få uppgifter*

Miljöministeriet och närings-, trafik- och miljöcentralerna har rätt att av kommunerna, landskapsförbunden och andra myndigheter enligt denna lag avgiftsfritt få de uppgifter som behövs med tanke på styrningen, uppföljningen och utvecklingen enligt denna lag.

### 189 §

#### *Rätt att få uppgifter av Skatteförvaltningen*

Kommunerna och landskapsförbunden har trots sekretessbestämmelserna rätt att av Skatteförvaltningen på begäran få följande uppgifter som behövs för skötseln av en myndighetsuppgift som grundar sig på denna lag och för sändande av delgivningar i förvaltningsärenden enligt denna lag:

1) namn, personbeteckning eller någon annan identifieringskod eller företags- och organisationsnummer samt elektroniska och andra kontaktuppgifter i fråga om ombudet eller någon annan kontaktperson för ett dödsbo,

2) namn, personbeteckning eller någon annan identifieringskod eller företags- och organisationsnummer samt elektroniska och andra kontaktuppgifter i fråga om en fastighetsägare,

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

3) namn, personbeteckning eller företags- och organisationsnummer samt elektroniska och andra kontaktuppgifter i fråga om en fastighetsinnehavare.

De myndigheter som avses i 1 mom. har rätt att få de uppgifter som nämns ovan avgiftsfritt.

### 190 §

#### *Kontaktpunkt för byggprodukter*

Säkerhets- och kemikalieverket är den kontaktpunkt för byggprodukter som avses i artikel 10 i byggproduktförordningen.

### 191 §

#### *Förhållande till annan lagstiftning*

När ett tillståndsärende avgörs och ett annat beslut av en myndighet fattas ska dessutom iaktas vad som föreskrivs i lagen om fornminnen **och naturvårdslagen**.

### 192 §

#### *Ersättning på grund av begränsning enligt naturvårdslagen*

Om en ansökan om bygglov avslås på grund av en begränsning som följer av ~~66 § i~~ naturvårdslagen, har fastighetsägaren rätt att **enligt 111 § i naturvårdslagen** få ersättning av staten för olägenheten, om fastighetsägaren på grund av att tillstånd förvägrats inte kan använda sitt område för verksamhet som medför skälig ekonomisk vinning. ~~När ersättningsskyldigheten bedöms beaktas inte sådana ändringar i fastighetsindelningen eller ägandeförhållandena som inträffat efter den 20 augusti 1998. Om området har anvisats som skydds- eller rekreationsområde i en region- eller generalplan som fastställts med stöd av byggnadslagen före nämnda datum, ska inte heller sådana ändringar i fastighetsindelningen eller ägandeförhållandena som inträffat efter det att region- eller generalplanen fastställdes beaktas när ersättningsskyldigheten bedöms.~~

### 18 kap.

#### **Ikraftträdande**

### 193 §

#### *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den **1 januari 2025**.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 194 §

#### *Ärenden som är anhängiga*

Behandlingen av ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft slutförs med iakttagande av de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, om inte något annat föreskrivs nedan.

### 195 §

#### *Övergångsbestämmelse om behörighet*

Som projekterare och arbetsledare som uppfyller behörighetsvillkoren betraktas också en person som vid ikraftträdandet av denna lag har ett godkännande av byggnadstillsynsmyndigheten för motsvarande ~~synnerligen krävande~~ uppgifter och som således kan anses ha de förutsättningar som uppgiften kräver.

### 196 §

#### *Övergångsbestämmelse om beräkning av våningsytan*

Vid byggande som baserar sig på en plan som gäller eller som har godkänts när denna lag träder i kraft iakttas vid beräkningen av byggrätten de bestämmelser om våningsyta som gällde vid ikraftträdandet.

### 197 §

#### *Övergångsbestämmelse om **lämnande** av uppgifter **till** datasystemet för den byggda miljön*

Kommunen ska **lämna** de uppgifter som avses i 72 och 73 § **till** datasystemet för den byggda miljön inom tre år från ikraftträdandet av denna lag.

---

2.

## Lag

### om ändring av markanvändnings- och bygglagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) 12—15 §, 21 §, 33 § 2 mom., 43 § 1 mom., ~~44 §, 77 a §~~, 81 § 3 mom., 16—23 kap. samt 180, 181, 181 a, 182—184, 186, 190 a, 192, 193, 201 a, 216 och 217 §,

av dem 13 § sådan den lyder i lag 958/2012, ~~44 § sådan den lyder i lag 230/2017, 77 a § sådan den lyder i lag 134/2011~~, 113 § sådan den lyder i lag 812/2017, 181 och 181 a § sådana de lyder i lag 927/2021, 190 a § sådan den lyder i lag 976/2017, 182 och 183 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 682/2014, 192 § sådan den lyder i lagarna 1589/2009, 230/2017 och 927/2021, 193 § sådan den lyder i lag 230/2017 och 201 a § sådan den lyder i lagarna 1441/2006 och 989/2013,

ändras lagens rubrik samt 2 §, 16 § 3 och 4 mom., 17 och 18 §, 20 § 1 mom., 38 § 1 mom., 43 § 2 och 4 mom., ~~44 §~~, 53 § 1 mom., 57 §, 58 § 1 och 5 mom., 60 § 2 mom., 61 §, 72 § 1 och 5 mom., ~~77 a §~~, 81 § 2 mom., den finska språkdräkten i 81 a § 2 mom., 91 i § 2 mom., den finska språkdräkten i 91 j § 2 mom., 91 j § 3 mom., den finska språkdräkten i 91 k § 2 mom., 102 § 1 mom., 103 j § 2 mom., 103 k § 2 och 3 mom., 177 § 1 och 5 mom., 185 §, rubriken för 188 §, 188 § 1 och 3 mom., 190 och 190 b §, rubriken för 191 §, 191 § 1, 2 och 4 mom., 197 §, 198 § 2 mom. samt 200 och 202—204 §,

av dem 2 § sådan den lyder i lag 958/2012, 17 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 955/2012, 28/2016 och 482/2016, 18 § sådan den lyder i lag 230/2017, 20 § 1 mom. sådant det lyder i lag 204/2015, ~~44 § sådan den lyder i lag 230/2017~~, 57 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 449/2010 och 230/2017, ~~77 a § sådan den lyder i lag 134/2011~~, den finska språkdräkten i 81 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 465/2018, 91 i § 2 mom., den finska språkdräkten i 91 j § 2 mom., 91 j § 3 mom. och den finska språkdräkten i 91 k § 2 mom. sådana de lyder i lag 222/2003, 103 j § 2 mom. och 103 k § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 682/2014, rubriken för 188 §, 188 § 1 och 3 mom., 190 och 190 b § sådana de lyder i lag 976/2017, 191 § 1 mom. sådant det lyder i lag 230/2017, 191 § 4 mom. sådant det lyder i lag 28/2016, 198 § 2 mom. sådant det lyder i lag 196/2016 samt 202 och 203 § sådana de lyder i lag 1129/2008, samt

fogas till 20 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 204/2015, ett nytt 4 mom. och till lagen en ny 176 a § som följer:



## Lag om områdesanvändning

### 2 §

#### *Lagens tillämpningsområde*

Denna lag innehåller bestämmelser om planering av områden samt om byggande och användning av områden.

### 16 §

#### *Områden i behov av planering*

---

Kommunen kan i en generalplan med rättsverkningar eller en i 17 § i bygglagen ( / ) avsedd byggnadsordning (*byggnadsordning*) såsom ett område i behov av planering anvisa även ett område som har ett sådant läge att där kan förväntas en samhällsutveckling som kräver planering eller där det på grund av särskilda miljövärden eller miljöolägenheter är nödvändigt att planera markanvändningen. Bestämmelser i en generalplan eller byggnadsordning om anvisande av ett område såsom ett område i behov av planering gäller högst 10 år åt gången.

Med bygglov avses i denna lag ett bygglov enligt 42 § i bygglagen. Bestämmelser om de förutsättningar för placering som ska granskas i samband med beviljande av bygglov när det gäller ett i denna paragraf avsett område i behov av planering finns i 46 § i bygglagen.

---

### 17 §

#### *Miljöministeriets uppgifter*

Miljöministeriet ska sköta den allmänna utvecklingen och styrningen av områdesplaneringen. Miljöministeriet svarar för den allmänna utvecklingen och styrningen av havsplaneringen enligt 8 a kap. samt för samarbetet med grannländerna inom havsplaneringen.

Med vederbörande ministerium avses i denna lag miljöministeriet.

### 18 §

#### *Närings-, trafik- och miljöcentralens uppgifter*

Närings-, trafik- och miljöcentralen främjar regleringen av kommunens områdesplanering.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska övervaka att ärenden som har verkningar som är riksomfattande och betydande på landskapsnivå beaktas vid planläggningen och annan områdesanvändning. Bestämmelser om närings-, trafik- och miljöcentralens uppgifter finns dessutom i 3 § i lagen om närings-, trafik och miljöcentralerna (897/2009).

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 20 §

#### *Kommunens uppgifter*

Kommunen ska sköta områdesplaneringen och utövandet av markpolitiken på sitt område. Kommunen ska ha tillräckliga resurser och tillräcklig sakkunskap till sitt förfogande för dessa uppgifter.

-----

Den kommunala byggnadstillsynsmyndighet som avses i 99 § i bygglagen ska utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag. Bestämmelser om tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om dagvatten i 13 a kap. finns i 103 d §.

### 38 §

#### *Förbud när generalplanen utarbetas*

När frågan om att utarbeta eller ändra en generalplan har väckts, kan kommunen för området utfärda byggförbud och åtgärdsbegränsning enligt 53 § i bygglagen.

-----

### 43 §

#### *Bygginstränknings- och åtgärdsbegränsningar*

I generalplanen kan bestämmas att generalplaneområdet eller en del av det inte får bebyggas så att genomförandet av generalplanen försvåras (*bygginstränkning*). Då tillämpas inte vad som föreskrivs i 1 mom. I generalplanen kan också bestämmas att en åtgärd som förändrar landskapet inte får vidtas utan tillstånd enligt 53 § i bygglagen (*åtgärdsbegränsning*).

-----

Bestämmelser om inlösnings- och ersättningsskyldighet till följd av inskränkningar och begränsningar enligt denna paragraf finns i 101 § samt i 54 § i bygglagen.

### 44 § (ny)

#### *Användning av generalplanen som grund för bygglov*

En generalplan med rättsverkningar kan trots 46 § 1 mom. i bygglagen direkt användas som grund för bygglov i de områden där det i generalplanen särskilt bestäms att planen får användas som grund för bygglov. En sådan bestämmelse kan inte gälla ett område där behovet av att styra markanvändningen kräver att en detaljplan utarbetas. En ytterligare förutsättning är att byggande och annan markanvändning på området styrs i tillräcklig omfattning genom generalplanen.

Bestämmelser om användning av generalplanen som grund för bygglov på strandområde finns i 72 § och som grund för bygglov för vindkraftverk i 77 a §.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 53 §

#### *Förbud när detaljplanen utarbetas*

När frågan om att utarbeta eller ändra en detaljplan för ett område har väckts, kan kommunen utfärda byggförbud för området. Bestämmelser om tillståndsplikt för åtgärder som förändrar landskapet på ett område med byggförbud finns i 53 § i bygglagen.

---

### 57 §

#### *Detaljplanebestämmelser*

I detaljplanen kan utfärdas bestämmelser som med beaktande av planens syfte och de krav som ställs på planens innehåll behövs när detaljplaneområdet bebyggs eller annars används (*detaljplanebestämmelser*). Detaljplanebestämmelserna kan också gälla förhindrande eller begränsning av skadliga miljökonsekvenser.

Om något område eller byggnadsobjekt ska skyddas på grund av landskapet, naturvärden, den byggda miljön, kulturhistoriska värden eller andra särskilda miljövärden, kan behövliga bestämmelser om detta utfärdas i detaljplanen (*skyddsbestämmelser*). Skyddsbestämmelserna ska vara skäligen för markägaren.

I detaljplanen kan trots vad som föreskrivs i 2 mom. tas in de bestämmelser som behövs för att skydda objekt som avses i 3 § i lagen om skyddande av byggnadsarvet (498/2010). I fråga om rätten till ersättning gäller vad som föreskrivs i 13—15 § i den nämnda lagen. När det gäller skydd av andra objekt än sådana som är av nationell betydelse är dock kommunen ersättningsskyldig. För ersättningar som kommunen betalat kan den beviljas understöd av statens medel inom ramen för budgeten. Vad som ovan föreskrivs om kommunens ersättningsskyldighet gäller inte byggnadsobjekt som ägs av offentliga samfund.

### 58 §

#### *Detaljplanens rättsverkningar*

Ett byggnadsobjekt får inte uppföras i strid med detaljplanen (*bygginskränkning*). Beträffande andra åtgärder som förändrar miljön ska detaljplanen beaktas på det sätt som föreskrivs nedan.

---

I detaljplanen kan uppförandet av ett nytt byggnadsobjekt förbjudas under högst tre år, om detta är nödvändigt för tidsplaneringen av genomförandet av planen. Kommunen får av särskilda skäl förlänga förbudets giltighetstid med högst tre år åt gången.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 60 §

#### *Bedömning av detaljplanens aktualitet*

På området för en sådan detaljplan som har varit i kraft över 13 år och som till betydande del fortfarande inte har genomförts, får bygglov inte beviljas för uppförande av ett nytt byggnadsobjekt som är av väsentlig betydelse för områdesanvändningen eller miljöbilden, förrän kommunen har bedömt hur aktuell detaljplanen är. Någon bedömning behöver emellertid inte göras, om planens aktualitet har bedömts under de senaste fem åren. Bedömning av detaljplanens aktualitet kan samtidigt utföras på ett område som utgör en med tanke på bedömningen ändamålsenlig helhet. I ett beslut av kommunen där detaljplanen har konstaterats vara aktuell får ändring inte sökas genom besvär.

### 61 §

#### *Verkningar av bedömningen av aktualiteten*

Om det vid bedömningen av detaljplanen konstateras att den är föråldrad, får bygglov inte beviljas förrän detaljplanen har ändrats så att den är aktuell. Kommunens beslut genom vilket detaljplanen konstateras vara föråldrad leder till att byggförbud enligt 53 § 1 mom. träder i kraft för ändring av detaljplanen.

### 72 §

#### *Behovet av planering på strandområden*

I en strandzon som hör till ett strandområde vid hav eller annat vatten får byggnadsobjekt inte uppföras utan en detaljplan eller en sådan generalplan med rättsverkningar där det särskilt bestäms att generalplanen eller en del av den kan användas som grund för beviljande av bygglov.

Bestämmelser om undantag från begränsningarna i 1 och 2 mom. finns i 57 § i bygglagen.

### 77 a § (ny)

#### *Användning av generalplanen som grund för bygglov för vindkraftverk*

En generalplan med rättsverkningar kan trots 46 § 1 mom. i bygglagen direkt användas som grund för bygglov för vindkraftverk i de områden där det i generalplanen särskilt bestäms att planen får användas som grund för bygglov.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 81 §

#### *Tomtindelningens rättsverkningar*

---

Bygglov får inte beviljas

- 1) för ett byggnadskvarter eller en del av det, där det i detaljplanen förutsätts att en bindande tomtindelning ska utarbetas, förrän tomtindelningen har godkänts,
- 2) för en tomt enligt en bindande tomtindelning förrän den har införts i fastighetsregistret, och inte
- 3) för ett kvarter för vilket det är nödvändigt att utarbeta eller ändra en separat tomtindelning.

### 81 a §

#### *Undantag från tomtindelningens rättsverkningar när det gäller tredimensionella fastigheter*

---

Trots vad som föreskrivs i 81 § 2 mom. 2 punkten får bygglov beviljas innan tomten har införts i fastighetsregistret, om byggandet gäller ett projekt som innefattar en tredimensionell fastighet. Byggnaden får dock inte tas i bruk förrän registeranteckningen har gjorts.

### 91 i §

#### *Ansvar för utvecklingskostnadsersättningen och tidpunkten för debitering av utvecklingskostnadsersättning*

---

Kommunen ska debitera utvecklingskostnadsersättningen utan dröjsmål när fastigheten kan bebyggas med stöd av ett lagakraftvunnet bygglov som har beviljats utifrån detaljplanen. Om ett område som hör till en plantomt har överlåtits mot vederlag före den ovannämnda tidpunkten, ska utvecklingskostnadsersättningen debiteras utan dröjsmål efter överlåtelsen.

### 91 j §

#### *Debitering av utvecklingskostnadsersättning samt förfallotid för och dröjsmålsränta på utvecklingskostnadsersättning*

---

Utvecklingskostnadsersättningen ska betalas inom tre månader från debiteringen. En utvecklingskostnadsersättning som har förfallit till betalning är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av ersättningen finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Gäller bygglovet en tomt för vilken en bygguppmaning har getts, ska ersättningen betalas inom ett år från debiteringen.

---

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 91 k §

#### *Särskilda betalningsarrangemang*

---

På markägarens begäran kan utvecklingskostnadsersättningen debiteras redan innan tomten kan bebyggas med stöd av ett lagakraftvunnet bygglov.

### 102 §

#### *Begränsning av inlösnings- eller ersättningsskyldigheten*

Kommunens eller statens inlösnings- eller ersättningsskyldighet enligt 101 § träder i kraft först när markägarens ansökan om ett i 57 § i bygglagen avsett undantagslov från en begränsning har avslagits och beslutet vunnit laga kraft.

---

### 103 j §

#### *Föreskrifter om dagvattenhantering*

---

När föreskrifterna bereds och utarbetas ska det som i 19 § i bygglagen föreskrivs om beredning och utarbetande av byggnadsordningen iakttas.

---

### 103 k §

#### *Föreläggande att undanröja olägenhet som orsakas av dagvatten*

---

Om undanröjandet av en olägenhet som orsakas av dagvatten kräver regleringar som är gemensamma för flera fastigheter, kan det kollegiala kommunala organet på en fastighetsägares initiativ och efter att ha hört de andra fastighetsägarna eller fastighetsinnehavarna meddela föreläggande om bortledandet av dagvatten från fastigheten eller fastigheterna eller om andra åtgärder för dagvattenhantering. Vid samreglering av fastigheter iakttas 135 § 2—4 mom. i bygglagen.

Bestämmelser om ändring av det naturliga vattenflödet finns i 138 § i bygglagen, och bestämmelser om dikning finns i 5 kap. i vattenlagen (587/2011).

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

24 kap.

### Tvångsmedel och påföljder

176 a §

#### *Tillsyn över efterlevnaden av bestämmelser och föreskrifter*

När det gäller tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den iakttas vad som i 146 § i bygglagen föreskrivs om avbrytande av byggnadsarbete, vad som i 147 § i den lagen föreskrivs om vite och hot om tvångsutförande, vad som i 148 § i den lagen föreskrivs om inspektionsrätt, vad som i 149 § i den lagen föreskrivs om anlitande av assistent och vad som i 150 § i den lagen föreskrivs om handräckning.

177 §

#### *Förordnande för uppfyllande av planeringsförpliktelsen*

Ser en kommun inte till att behövliga generalplaner eller detaljplaner utarbetas eller hålls aktuella, och är det uppenbart att detta försvårar möjligheterna att uppnå de mål som i lagen ställs för områdesplaneringen eller styrningen av byggandet, kan miljöministeriet utsätta en tid inom vilken ett beslut i saken ska fattas.

— — — — —  
När ministeriet har utfärdat ett förordnande enligt 1 mom. om utarbetande eller ändring av en detalj- eller generalplan, är byggförbud och åtgärdsbegränsning enligt 53 § i bygglagen i kraft på det område som förordnandet avser.

185 §

#### *Hänvisning till strafflagen*

Bestämmelser om straff för miljöförstöring, grov miljöförstöring, miljöförseelse och miljöförstöring av oaktsamhet finns i 48 kap. 1—4 § i strafflagen (39/1889) och bestämmelser om byggnadsskyddsbrott i 6 § i det kapitlet.

188 §

#### *Sökande av ändring i beslut om godkännande av planer*

Ändring i beslut om godkännande av planer får sökas genom kommunalbesvär i förvaltningsdomstol med iakttagande av vad som föreskrivs i kommunallagen.

— — — — —  
De som saken gäller anses ha fått del av ett beslut som gäller godkännandet av en plan samtidigt som en kommunmedlem i enlighet med 140 § i kommunallagen anses ha fått del av beslutet.  
— — — — —

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 190 §

#### *Sökande av ändring i andra beslut av en myndighet*

Ändring i ett beslut som en kommunal myndighet fattat med stöd av denna lag och som inte avses i 188, 189, 189 a eller 189 b § får sökas genom besvär i förvaltningsdomstol med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Detsamma gäller sökande av ändring i ett i 33 § 3 mom. avsett beslut av ett landskapsförbund.

I beslut av förvaltningsdomstolen som gäller gatuplan eller dagvattenplan får ändring inte sökas genom besvär till den del ärendet har avgjorts i en lagakraftvunnen detaljplan.

### 190 b §

#### *Sökande av ändring i beslut om taxa för kommunens myndighetsuppgifter samt för dagvattenhantering*

Ändring i ett beslut om godkännande av en taxa till grund för avgifter till kommunen för myndighetsuppgifter och för dagvattenhantering får sökas genom besvär i förvaltningsdomstol med iakttagande av vad som föreskrivs i kommunallagen.

### 191 §

#### *Besvärsrätt i fråga om beslut som gäller godkännande av planer*

Utöver vad som i 137 § i kommunallagen föreskrivs om besvärsrätt, har myndigheterna i ärenden som hör till deras verksamhetsområde rätt att överklaga ett beslut som gäller godkännande av en plan. Landskapsförbund och kommuner för vars område den markanvändning som anges i planen har konsekvenser har också besvärsrätt.

Utöver vad som särskilt föreskrivs om ändringssökande, har en registrerad lokal eller regional sammanslutning i ärenden som hör till dess verksamhetsområde och inom det geografiska område där sammanslutningen är verksam rätt att överklaga ett beslut som gäller godkännande av en plan. I fråga om ett beslut som gäller godkännande av en landskapsplan har också en riksomfattande sammanslutning besvärsrätt, om det är fråga om huruvida något strider mot riksomfattande mål för områdesanvändningen.

---

Ingen annan än kommunen har rätt att söka ändring i ett beslut genom vilket förvaltningsdomstolen har upphävt en kommunal myndighets beslut att godkänna en plan. Om utarbetandet av en strandplan har skötts av markägaren, har denne dock rätt att överklaga förvaltningsdomstolens beslut. Ingen annan än landskapsförbundet eller kommunen har rätt att söka ändring i ett beslut genom vilket förvaltningsdomstolen har upphävt en landskapsplan.



## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 197 §

#### *Förhållande till annan lagstiftning*

När en plan godkänns och fastställs ska, utöver vad som föreskrivs i denna lag, iakttas vad som föreskrivs i 10 kap. i naturvårdslagen. När ett annat beslut av en myndighet fattas ska dessutom iakttas vad som föreskrivs i naturvårdslagen och med stöd av den.

När en plan utarbetas, godkänns och fastställs ska, utöver vad som föreskrivs i denna lag, iakttas vad som föreskrivs i 13 § i lagen om fornminnen (295/1963). När ett annat beslut av en myndighet fattas ska dessutom iakttas vad som föreskrivs i lagen om fornminnen.

### 198 §

#### *Delgivning av vissa beslut*

---

Förvaltningsdomstolens beslut i sådana ärenden som avses i 188 § 1 mom. meddelas efter anslag. Miljöministeriets beslut enligt 177 § 1 mom. och 178 § meddelas likaså efter anslag.

---

### 200 §

#### *Ikraftträdande av vissa beslut*

Planer, tomtindelningar, byggförbud och åtgärdsbegränsningar samt bygginskränkningar enligt 33 § 3 mom. träder i kraft när de har delgetts offentligt på det sätt som närmare föreskrivs genom förordning. Byggförbud enligt 53 § 3 mom. träder dock i kraft genom ett beslut om godkännande av planen.

Ett beslut om att godkänna en detaljplan, en generalplan eller en landskapsplan ska delges offentligt. Bestämmelser om kommunala tillkännagivanden finns i 108 § i kommunallagen. Dessamma gäller ett beslut om åtgärdsbegränsning och om bygginskränkning enligt 33 § 3 mom.

Kommunen ska utan dröjsmål sända ett beslut enligt 2 mom. för kännedom till de myndigheter som närmare anges i förordning.

En plan eller ett sammandrag av den ska finnas tillgängliga för allmänheten till ett skäligt pris.

### 202 §

#### *Verkställbarheten av andra beslut*

I ett beslut som gäller en bygginskränkning, en tomtindelning, en gatuplan, ett byggförbud, en åtgärdsbegränsning eller frågan om att utse ett område till utvecklingsområde kan det bestämmas att beslutet ska träda i kraft innan det har vunnit laga kraft. Besvärsinstansen kan förbjuda att beslutet verkställs.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 203 §

#### *Ändringar i planer i samband med ändringssökande*

Besvärinstansen kan göra justerande rättelser i planer. Besvärinstansen kan med samtycke av kommunen eller landskapsförbundet även göra mindre justeringar i planen, om justeringen inte påverkar andras rätt eller fördel än deras som gett sitt samtycke till justeringen.

### 204 §

#### *Ändring och upphävande av planer*

Vad som i denna lag föreskrivs om utarbetandet av planer tillämpas också när de ändras och upphävs.

---

Denna lag träder i kraft den **1 januari 2025**.

Förordningar som utfärdats med stöd av bestämmelser som upphävs genom denna lag förblir i kraft tills något annat föreskrivs om dem.

Behandlingen av ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft slutförs med iakttagande av de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, om inte något annat föreskrivs nedan.

Myndighetsbeslut som meddelats med stöd av bestämmelser som upphävs genom denna lag, byggnadslagen (370/1958), stadsplanlagen (145/1931) eller lagen om byggande på landsbygden (683/1945) och som är i kraft när denna lag träder i kraft, och beslut som fattas efter lagens ikraftträdande med tillämpning av de upphävda bestämmelserna, ska iakttas, om inte något annat föreskrivs nedan.

På ett område med en generalplan som trätt i kraft före den 1 maj 2017 tillämpas på trädfällning de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag, till dess generalplanen har ändrats, dock under högst fem år från ikraftträdandet.

---

## 3.

## Lag

### om ändring av ~~3 och 5 §~~ i lagen om energicertifikat för byggnader

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i lagen om energicertifikat för byggnader (50/2013) 3 § 2 mom. och 5 § 1 mom. **och 10 § 1 mom.**, sådana de lyder i lag 755/2017, som följer:

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 3 §

*Byggnader som omfattas av skyldigheten att skaffa energicertifikat och att använda det*

---

Det som föreskrivs i 1 mom. ska dock inte tillämpas på

- 1) byggnader som avses i 37 § 2 mom. 1 och 3—7 punkten i bygglagen ( / ),
- 2) byggnader som är avsedda som semesterbostäder och som inte används för bedrivande av inkvarteringsverksamhet,
- 3) byggnader som används av försvarsförvaltningen och vilka som sådana eller vid användning har anknytning till sekretessbelagd information.

### 5 §

*Energi­certifikat för nybyggnader*

Vid ansökan om i 42 § i bygglagen avsett bygglov för nybyggnad ska byggnadens beräknade energiprestanda visas med energicertifikat. Om certifikatet är bristfälligt eller uppgifterna preciserar när projektet framskrider, ska certifikatet ersättas med ett kompletterat och preciserat certifikat innan byggnaden tas i bruk. Byggnaden anses ha tagits i bruk när den vid en slutsyn enligt 122 § 1 mom. i bygglagen har godkänts att tas i bruk.

---

### 10 § ny

*Bestämning av energimängden*

Den som upprättar energicertifikatet ska bestämma E-talet och den beräknade förbrukningen av inköpt energi vid standardanvändning av byggnaden med beaktande av byggnadens tekniska system och byggnadsdelarnas egenskaper. E-talet för en byggnad bestäms genom att den beräknade förbrukningen av inköpt energi vid standardanvändningen av byggnaden viktas med energiformsfaktorer som anges i bestämmelser som utfärdas med stöd av bygglagen. När energimängden bestäms kan de närmare regler för beräkningar som utfärdas med stöd av bygglagen tillämpas i enlighet med vad som närmare bestäms genom förordning av miljöministeriet.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

4.

## Lag

### om ändring av räddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i räddningslagen (379/2011) den finska språkdräkten i 19 § 1 mom., 71 § 1 mom., den finska språkdräkten i 71 § 3 och 4 mom., 72 §, den finska språkdräkten i 73 och 75 §, 82 § 2 mom., 89 § 2 mom. 8 punkten, 104 § 4 mom., det inledande stycket i 105 § 1 mom. och 108 §, av dem 71 § 1, 3 och 4 mom., 75 § och 89 § 2 mom. 8 punkten sådana de lyder i lag 1353/2018 samt 82 § 2 mom., 104 § 4 mom., det inledande stycket i 105 § 1 mom. samt 108 § sådana de lyder i lag 616/2022, som följer:

#### 19 §

##### *Utredning om utrymningssäkerheten*

En verksamhetsidkare som avses i 18 § ska göra en utredning om hur sättet att använda en byggnad eller utrymmen och personers begränsade, nedsatta eller avvikande funktionsförmåga och andra faktorer som påverkar utrymningssäkerheten beaktas i beredskapen för eldsvådor och andra farliga situationer och i utrymningsarrangemangen (utredning om utrymningssäkerheten). En säkerhetsutredning som utarbetats för objektet i samband med bygglovets motsvarar utredningen om utrymningssäkerheten.

#### 71 §

##### *Skyldigheten att inrätta skyddsrum i samband med nybyggen*

Ägaren till ett nybygge ska i byggnaden eller dess närhet inrätta ett skyddsrum som kan bedömas vara tillräckligt stort för dem som bor, stadigvarande arbetar eller annars uppehåller sig i byggnaden. Skyldigheten att inrätta skyddsrum gäller dock inte en i 10 § i bygglagen ( / ) avsedd temporär byggnad eller en annan sådan byggnad för vilken byggkostnaderna för ett skyddsrum skulle vara synnerligen höga i förhållande till byggkostnaderna för hela byggnaden.

När skyldigheten att inrätta skyddsrum för en nybyggnad bestäms, beaktas inte byggnader som redan finns på samma tomt eller byggnadsplats och som har ett skyddsrum eller byggnader från vilkas partiella slutsyn det har förflutit mer än fem år innan ansökan om bygglov anhängiggörs.

Den myndighet som beviljar bygglov kan efter att ha hört räddningsmyndigheten tillåta att ett gemensamt skyddsrum inrättas för två eller flera byggnader, om skyddsrummet inrättas inom fem år från den partiella slutsynen av den första byggnaden. Den myndighet som beviljar bygglov kan tillåta att ett gemensamt skyddsrum byggs också senare än inom fem år från den partiella slutsyn-

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

nen av den första byggnaden, om det finns grundad anledning till undantag och detta inte väsentligt försämrar möjligheterna att få skydd.

### 72 §

#### *Skyldigheten att istandsätta skyddsrum i samband med ändringar eller reparationer*

Om det i en byggnad där det finns ett skyddsrum företas reparationer, ändringar eller en ändring av ändamålet med byggnaden enligt 42 § 3 mom. i bygglagen som kan jämföras med uppförande av en byggnad, ska även skyddsrummet istandsättas så att det uppfyller de krav på tekniska detaljer hos skyddsrum som anges i 74 § i denna lag.

### 73 §

#### *Undantag från skyldigheten att inrätta skyddsrum*

Bestämmelserna i denna lag om skyldigheten att inrätta skyddsrum gäller inte produktionsbyggnader för gårdsbruk eller sådana reparationer och ändringar i en existerande byggnad som kan jämföras med uppförande av en byggnad och förutsätter bygglov och som samtidigt utökar byggnadens våningsyta i källaren eller på vinden.

### 75 §

#### *Beviljande av lättnader*

Den myndighet som beviljar bygglov får efter att ha hört räddningsmyndigheten i enskilda fall bevilja befrielse från den lagstadgade skyldigheten att inrätta skyddsrum, om inrättandet av skyddsrum medför betydligt högre byggnadskostnader än normalt i förhållande till byggnadskostnaderna för den aktuella byggnaden eller om det stöter på stora tekniska svårigheter att inrätta skyddsrummet.

Den myndighet som beviljar bygglov får efter att ha hört räddningsmyndigheten medge undantag från de tekniska krav på skyddsrum som föreskrivs med stöd av denna lag eller från de krav som ställs i fråga om skyddsrumms storlek och läge, om det finns grundad anledning till undantag och detta inte väsentligt försämrar möjligheterna att få skydd.

Den myndighet som beviljar bygglov får efter att ha hört räddningsmyndigheten bevilja befrielse från skyldigheten att inrätta skyddsrum på ett visst område, om det enligt räddningsmyndighetens bedömning finns tillräckligt med skyddsplatser på området sedan tidigare eller om befolkningsskyddet har tryggats på något annat sätt.

### 82 §

#### *Särskilda säkerhetskrav*

---

Välfärdsområdets räddningsmyndighet ska höra kommunens byggnadstillsynsmyndighet enligt 99 § i bygglagen i samband med beredningen av ett i 1 mom. i denna paragraf avsett föreläggande.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

gande om de säkerhetskrav som förutsätts för ett objekt, om uppfyllandet av säkerhetskraven förutsätter bygglov.

### 89 §

#### *Rätt att få uppgifter för räddningsverksamhet och tillsynsuppgifter*

-----  
I detta syfte har räddningsmyndigheten, både för att sköta tillsynsuppgifter och för att planera och fullgöra räddningsverksamheten, rätt att

-----  
8) från kommunens byggnadstillsynsmyndighet få uppgifter om bygglov enligt 42 § i bygglagen och om ansökan om bygglov enligt 61 § i den lagen, på det sätt som överenskommits tillsammans med byggnadstillsynsmyndigheten,  
-----

### 104 §

#### *Ändringssökande*

-----  
I ett beslut som den myndighet som beviljar bygglov har fattat med stöd av denna lag får ändring sökas med iakttagande av bygglagen.  
-----

### 105 §

#### *Vite och hot om tvångsutförande*

Välfärdsområdets räddningsmyndighet eller, om det är fråga om ett ärende som avses i 8 punkten, regionförvaltningsverket eller, om det är fråga om ett ärende som avses i 9 punkten, den myndighet som beviljar bygglov, kan bestämma att det som har gjorts i strid med denna lag eller försumrats ska rättas till inom en viss tid. Ett sådant föreläggande kan meddelas den som

### 108 §

#### *Installation av räddningsväsendets anordningar*

Välfärdsområdets räddningsmyndighet har rätt att i byggnader och konstruktioner placera anordningar som räddningsväsendet behöver. Byggnadens eller konstruktionens ägare och innehavare ska höras innan anordningarna placeras. I fråga om placeringen tillämpas vad som i 131—134 § i bygglagen föreskrivs om placering, ändring och avlägsnande av samhällstekniska anordningar.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Denna lag träder i kraft **den 1 januari 2025**.

---

5.

### Lag

#### om ändring av 7 kap. 7 § i lagen om bostadsköp

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i lagen om bostadsköp (843/1994) 7 kap. 7 §, sådan den lyder i lag 42/2014, som följer:

7 kap.

#### Särskilda stadganden

7 §

##### *Intyg över insolvenssäkerhet*

Stiftande delägare och andra i 4 kap. avsedda säljare ska se till att byggnadstillsynsmyndigheten i samband med slutsyn lämnas ett intyg över insolvenssäkerhet som ställts enligt 2 kap. 19 § eller 4 kap. 3 a §. Den som förvarar skyddsdokument eller i 4 kap. 3 a § avsedda fall den som beviljat säkerhet ska på begäran utfärda ett intyg över säkerheten. Av intyget ska det framgå vilket byggnadsprojekt intyget gäller, vilket slags säkerhet som har ställts och till förmån för vem säkerheten gäller. Bestämmelser om byggnadstillsynsmyndighetens skyldighet att underrätta Konkurrens- och konsumentverket om att intyg saknas finns i 124 § i bygglagen ( / ).

---

Denna lag träder i kraft den **1 januari 2025**.

---

6.

## Lag

### om ändring av 233 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) 233 § 3 mom. som följer:

#### 233 §

*Beslut om placering på områden eller i byggnader som ägs eller innehas av någon annan*

---

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet kan av grundad anledning, och under förutsättning att verkställigheten inte gör det meningslöst att söka ändring, ge rätt att helt eller delvis utföra byggarbete eller någon annan åtgärd innan ett placeringsbeslut enligt 1 mom. har vunnit laga kraft (rätt att påbörja arbeten). I övrigt tillämpas på rätten att påbörja arbeten 78 § i bygglagen ( / ).

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

7.

## Lag

### om ändring av 77 § i avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i avfallslagen (646/2011) 77 § som följer:



## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 77 §

#### *Övriga bestämmelser om nedskräpning*

Bestämmelser om tomtägarnas och kommunens skyldighet att hålla gator och vissa allmänna områden rena finns i lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden (669/1978). På vården av den byggda miljön tillämpas dessutom vad som föreskrivs om den i bygglagen ( / ). På nedskräpning som orsakas av normal drift av fartyg tillämpas dessutom vad som i miljöskyddslagen för sjöfarten föreskrivs om förhindrande av utsläpp från fartyg. Bestämmelser om flyttning av fordon finns dessutom i lagen om flyttning av fordon (1508/2019). Bestämmelser om sanering av förorenad mark finns i miljöskyddslagen.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

## 8.

### Lag

#### **om ändring av lagen om utrustande av byggnader med laddningspunkter för elfordon och beredskap för sådana laddningspunkter samt system för automation och styrning**

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om utrustande av byggnader med laddningspunkter för elfordon och beredskap för sådana laddningspunkter samt system för automation och styrning (733/2020) 4 § 1 mom., 5 § 1 mom., 6 § 1 mom., 8, 11 och 12 §, 17 § 2 mom. och 21 § 2 mom. som följer:

### 4 §

#### *Förhållande till annan lagstiftning*

Bestämmelser om kommunens byggnadstillsynsmyndighets uppgifter vid tillsynen över bygglov finns i bygglagen ( / ).

---

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 5 §

#### *Utrustande av nya byggnader med laddningspunkter för elfordon eller beredskap för sådana laddningspunkter*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att det planeras och installeras laddningspunkter för elfordon eller beredskap för sådana laddningspunkter i anslutning till byggnaden i enlighet med denna lag, om det är fråga om en sådan ny byggnad för vilken det ska ansökas om bygglov enligt 42 § i bygglagen.

---

### 6 §

#### *Utrustande av byggnader som genomgår större renoveringar med laddningspunkter för elfordon eller beredskap för sådana laddningspunkter*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att det planeras och installeras laddningspunkter för elfordon eller beredskap för sådana laddningspunkter i anslutning till byggnaden i enlighet med denna lag, om det är fråga om en större renovering för vilken det ska ansökas om bygglov enligt 42 § i bygglagen.

---

### 8 §

#### *Utrustande av parkeringshus med beredskap för laddningspunkter för elfordon*

Den som påbörjar byggandet av ett nytt parkeringshus som är avsett för ordnande av parkering för ett eller flera bostadshus ska se till att det planeras och installeras beredskap för laddningspunkter för elfordon i parkeringshuset så att det på varje parkeringsplats senare kan installeras en laddningspunkt, om det är fråga om ett sådant projekt för vilket det ska ansökas om bygglov enligt 42 § i bygglagen.

Den som påbörjar en större renovering av ett parkeringshus som är avsett för ordnande av parkering för ett eller flera bostadshus ska se till att det planeras och installeras beredskap för laddningspunkter för elfordon i parkeringshuset så att det på varje parkeringsplats senare kan installeras en laddningspunkt, om det är fråga om ett sådant projekt för vilket det ska ansökas om bygglov enligt 42 § i bygglagen.

### 11 §

#### *Utrustande av nya byggnader med system för fastighetsautomation och fastighetsstyrning*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att det planeras och installeras ett system för fastighetsautomation och fastighetsstyrning i byggnaden, om det är fråga om en sådan ny byggnad som inte är ett bostadshus och för vilket det ska ansökas om bygglov enligt 42 § i bygglagen. Ett system för fastighetsautomation och fastighetsstyrning ska installeras i byggnader där den nominella effekten hos uppvärmningssystemet eller utrymmenas kombinerade uppvärmnings- och

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

ventilationssystem överstiger 290 kilowatt och i byggnader där den nominella effekten hos luftkonditioneringssystemet eller det kombinerade luftkonditionerings- och ventilationssystemet överstiger 290 kilowatt.

### 12 §

*Utrustande av byggnader som är föremål för renoverings- och ändringsarbeten med system för fastighetsautomation och fastighetsstyrning*

Vid ansökan om i 42 § i bygglagen avsett bygglov för renoverings- och ändringsarbeten som gäller uppvärmnings- eller ventilationssystemet i en byggnad som inte är ett bostadshus, ska den som påbörjar byggprojektet se till att det planeras och installeras ett system för fastighetsautomation och fastighetsstyrning i byggnaden. Ett system för fastighetsautomation och fastighetsstyrning ska installeras i byggnader där den nominella effekten hos uppvärmningssystemet eller utrymmenas kombinerade uppvärmnings- och ventilationssystem överstiger 290 kilowatt och i byggnader där den nominella effekten hos luftkonditioneringssystemet eller det kombinerade luftkonditionerings- och ventilationssystemet överstiger 290 kilowatt.

### 17 §

*Tillsynsmyndighet*

---

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet ska utöva tillsyn över efterlevnaden av 5, 6, 8 och 11—13 § i samband med övervakningen av projekt som kräver tillstånd enligt bygglagen. På tillsynen tillämpas bygglagen. Av de tvångsmedel som anges i den lagen får kommunens byggnadstillsynsmyndighet dock endast använda sig av dem som avses i 147 och 148 § i den lagen vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

### 21 §

*Avgifter*

---

På avgifter som tas ut för den tillsyn enligt 17 § som utövas av kommunen tillämpas 79 § i bygglagen.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

9.

## Lag

### om ändring av lagen om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi (1145/2020) 2 § 2 mom., 5 § 1 mom. 10 punkten, 6 § 1 mom. 10 punkten och 9 § 1 mom. 8 punkten som följer:

#### 2 §

*Lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning*

-----

Denna lag tillämpas på i denna lag särskilt angivna tillståndsförfaranden och på andra administrativa förfaranden enligt miljöskyddslagen (527/2014), vattenlagen (587/2011), naturvårdslagen (1096/1996), lagen om fornminnen (295/1963), lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005), lagen om gödselselfabrikat (539/2006), lagen om animaliska biprodukter (517/2015), Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (*förordningen om animaliska biprodukter*), luftfartslagen (864/2014), lagen om områdesanvändning (132/1999), bygglagen ( / ), lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977), lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004), elmarknadslagen (588/2013), lagen om utsläppshandel (311/2011), lagen om kompensationsområden för vindkraft (490/2013), territorialövervakningslagen (755/2000), lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) och lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016), enligt det som nedan föreskrivs närmare i denna lag.

-----

#### 5 §

*Tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet*

Kontaktpunktsmyndighetens rådgivningsskyldighet enligt 4 § 3 mom. tillämpas på

-----

10) planläggningsförfaranden enligt lagen om områdesanvändning samt bygglovsförfaranden enligt 42 § i bygglagen, förfaranden för rivningslov och förfaranden för rivningsanmälan enligt 55 § i den lagen, granskningen av förutsättningarna för placering på områden i behov av pla-

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

nering enligt 46 § i den lagen, förfaranden för placering av samhällstekniska anordningar enligt 131 § i den lagen och förfaranden för undantagslov enligt 57 § i den lagen,

---

### 6 §

*Tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av elektronisk kommunikation och rådgivning*

Den elektroniska kommunikation och rådgivning som föreskrivs i detta kapitel tillämpas på

---

10) bygglovsförfaranden enligt 42 § i bygglagen, förfaranden för rivningslov och förfaranden för rivningsanmälan enligt 55 § i den lagen samt granskningen av förutsättningarna för placering på områden i behov av planering enligt 46 § i den lagen och förfaranden för undantagslov enligt 57 § i den lagen, om de behandlas i samband med ett bygglovsförfarande enligt 42 § i den lagen,

---

### 9 §

*Tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som omfattas av en tidsfrist*

De tidsfrister som anges i detta kapitel tillämpas på

---

8) bygglovsförfaranden enligt 42 § i bygglagen och förfaranden för rivningslov enligt 55 § i den lagen samt granskningen av förutsättningarna för placering på områden i behov av planering enligt 46 § i den lagen och förfaranden för undantagslov enligt 57 § i den lagen, om de behandlas i samband med ett bygglovsförfarande enligt 42 § i den lagen,

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

10.

## Lag

### om ändring av lagen om skyddande av byggnadsarvet

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om skyddande av byggnadsarvet (498/2010) 2 § 2 och 3 mom., 13 § och 15 §, av  
dem 15 § sådan den lyder i lag 1085/2020, som följer:

#### 2 §

##### *Tillämpningsområde*

Bestämmelser om skyddandet av byggnadsarvet på detaljplaneområden samt på områden som omfattas av byggförbud för utarbetande av en detaljplan finns i lagen om områdesanvändning (132/1999).

Trots vad som föreskrivs i 2 mom. tillämpas denna lag också på ett sådant område som avses i det momentet, om

- 1) objektet är av nationell betydelse,
- 2) objektets fortbestånd och skydd inte kan tryggas med stöd av lagen om områdesanvändning och med stöd av bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den, eller
- 3) det på grund av situationen inom detaljplaneringen finns särskilda skäl att skydda objektet i enlighet med denna lag.

#### 13 §

##### *Ersättningar*

Om en byggnad till följd av ett skyddsbeslut inte kan användas på ett sådant sätt som medför skälig nytta, har byggnadens ägare rätt att av staten få full ersättning för den olägenhet och skada som detta föranleder. Staten är skyldig att ersätta ägaren också för sådan olägenhet och skada som är mer än ringa och som föranleds av de åtgärder för vård av byggnadens särdrag som förutsätts i skyddsbeslutet. Kostnader som föranleds av underhållsskyldighet enligt bygglagen ( / ) eller som annars föranleds av sedvanligt underhåll ersätts inte.

Om den olägenhet eller skada som avses i 1 mom. har föranletts av ett förbud mot äventyrande av byggnadsarvet enligt 6 § eller av föreskrifter som kompletterar det och byggnaden inte har skyddats, har ägaren rätt att få full ersättning av staten.

Vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om byggnadens ägares rätt till ersättning gäller också en sådan innehavare av en byggnad som är jämförbar med en ägare samt en innehavare av arrende- eller nyttjanderätt eller någon annan motsvarande särskild rättighet som hänför sig till byggnaden,

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

om rätten har uppkommit innan skyddsbeslutet eller beslutet om förbud mot äventyrande av byggnadsarvet meddelades.

Statens ersättningsskyldighet gäller, med undantag för församlingar, inte byggnader som ägs av offentliga samfund och deras affärsverk.

### 15 §

#### *Bestämmande av ersättningen*

Byggnadens ägare eller en rättsinnehavare som avses i 13 § 3 mom. kan kräva ersättning av miljöministeriet, som företräder staten i ärendet. Miljöministeriet ska sträva efter att nå avtal om ersättningens belopp med den som är berättigad till ersättning. Innan ett skriftligt avtal ingås ska ministeriet höra Museiverket.

Om ett avtal om ersättningen inte nås, kan en ansökan om förrättning för bestämmande av ersättningen göras hos Lantmäteriverket. Om ansökan om förrättning inte görs inom två år från det att det skyddsbeslut som ersättningsyrkandet grundar sig på vann laga kraft, har rätten till ersättning gått förlorad.

På bestämmande av ersättningen tillämpas lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977), nedan *inlösningslagen*, om inte något annat följer av denna lag. Vid bedömning av huruvida sakkunniga enligt 12 § 2 mom. i inlösningslagen ska kallas till förrättningen ska förrättningens syfte särskilt beaktas. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 44 § 1 mom. i inlösningslagen ska egendomen uppskattas i enlighet med tidpunkten för meddelande av skyddsbeslutet. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 95 § 1 mom. i inlösningslagen ska för obetald ersättning bestämmas en ränta på sex procent, räknat från och med tidpunkten för meddelande av skyddsbeslutet.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

På ansökningar som gäller bestämmande av ersättning och som blivit anhängiga före ikraftträdandet av denna lag tillämpas den 13 § som gällde vid ikraftträdandet. På sådana ärenden som gäller bestämmande av ersättning och som grundar sig på ett skyddsbeslut som fattats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas dessutom den 13 § som gällde vid ikraftträdandet, även om ansökan har gjorts efter ikraftträdandet.

— — — — —

11.

## Lag

### om ändring av fastighetsbildningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i fastighetsbildningslagen (554/1995) 23 a, 33 och 34 §, 53 § 2 mom., 118 §, 122 § 3 mom., 123 § 1 mom., 141 § 2 mom., 154 § 3 mom., 154 a § 1 mom., 168 § 4 mom. och 185 § 1 mom., sådana de lyder, 23 a § och 154 a § 1 mom. i lag 477/2004, 33 och 34 § samt 53 § 2 mom. i lag 914/2011, 118 §, 122 § 3 mom., 123 § 1 mom., 141 § 2 mom. och 185 § 1 mom. i lag 322/1999, 154 § 3 mom. i lag 463/2018 och 168 § 4 mom. i lag 989/2021, som följer:

#### 23 a §

En förutsättning för styckning av ett allmänt område är att kommunen har lagfart på det område som styckas eller att området kommer eller har kommit i kommunens ägo med stöd av 93, 94 eller 218 § i lagen om områdesanvändning (132/1999) samt att de fastigheter av vilka det allmänna området bildas är fria från inteckningar eller att det område som styckas befrias från dem med stöd av 28 § eller 29 § 3 mom. i denna lag eller 107 § i lagen om områdesanvändning.

#### 33 §

En fastighet utanför ett detaljplaneområde som är avsedd till byggplats får bildas genom styckning endast om den fastighet som bildas uppfyller de krav som ställs på en byggplats i lagen om områdesanvändning och bygglagen ( / ) samt de föreskrifter som utfärdats med stöd av dessa lagar. Dessutom bör man se till att planläggningen, genomförandet av planen eller regleringen av områdesanvändningen i övrigt inte försvåras, i de fall där styckningen gäller

1) ett område som i en generalplan med rättsverkningar har anvisats som rekreations- eller skyddsområde,

2) ett i 16 § i lagen om områdesanvändning avsett område i behov av planering,

3) ett område på vilket byggförbud gäller för utarbetande av detaljplan, eller

4) ett strandområde som avses i 72 § i lagen om områdesanvändning för vilket ingen sådan generalplan gäller där det särskilt bestäms om möjligheten att bygga.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får ett outbrutet område som är avsett till byggplats avstyckas till en fastighet, om

1) kommunen av grundad anledning ger sitt samtycke till styckningen,

2) ett undantagslov som avses i 57 § i bygglagen är i kraft för det outbrutna området när förrättningen inleds eller erhålls medan förrättningen pågår,

3) den fastighet som ska bildas av ett område som avses i 1 mom. 4 punkten är avsedd att användas för byggande enligt 72 § 3 mom. i lagen om områdesanvändning,

4) ett bygglov eller ett placeringstillstånd för en annan än en i 10 § i bygglagen avsedd temporär byggnad är i kraft för det outbrutna området när förrättningen inleds eller erhålls medan förrättningen pågår, eller om



## Betänkande MiUB 27/2022 rd

5) en bostadsbyggnad redan har uppförts på det outbrutna området med stöd av bygglov för en annan än en i 10 § i bygglagen avsedd temporär byggnad, och kommunen inte av särskilda skäl motsätter sig styckning.

På ett område med byggförbud enligt 1 mom. 3 punkten får ett outbrutet område genom styckning överföras till en redan existerande fastighet, om styckningen inte avsevärt försvårar utarbetandet av planen.

Uppstår det vid styckningen ovisshet om huruvida det outbrutna området är beläget inom ett strandområde som avses i 72 § i lagen om områdesanvändning, ska förrättningsingenjören hänskjuta ärendet till närings-, trafik- och miljöcentralen för avgörande.

Om det outbrutna området är beläget utanför ett område med bindande tomtindelning i en detaljplan och köparen har förlorat sin rätt att häva köpet med stöd av 2 kap. 34 § 3 mom. i jordabalken, får det outbrutna området bildas genom styckning till fastighet trots bestämmelserna i 1—3 mom.

### 34 §

Om det i samband med styckning visar sig att sakägarna har en felaktig uppfattning om förutsättningarna för byggande, ska förrättningsingenjören klarlägga för sakägarna styckningens betydelse vid bedömningen av de krav på byggande som ställs i lagen om områdesanvändning och bygglagen eller i de föreskrifter som utfärdats med stöd av dessa lagar.

### 53 §

När klyvning förrättas utanför detaljplaneområde ska om möjligt sådana fastigheter som kommer att omfatta byggnader vilka förutsätter bygglov bildas så att de uppfyller de krav som ställs på en byggplats i lagen om områdesanvändning och bygglagen och i de föreskrifter som utfärdats med stöd av dessa lagar.

### 118 §

Vid reglering av byggnadsmark avskiljs först åt kommunen de i 83 § i lagen om områdesanvändning avsedda allmänna områden som i detaljplanen är avsedda för kommunens behov, till den del områdena inte redan är i kommunens ägo.

### 122 §

En kommun, en samkommun eller staten får vid en förrättning lösa in ett sådant allmänt område eller en sådan tomt för en allmän byggnad som avses i 96 § i lagen om områdesanvändning och som i detaljplanen anvisats för dess behov, om området inte ska avskiljas till kommunen enligt 118 §.

### 123 §

Storleken av det gatuområde som kommunen enligt lagen om områdesanvändning har rätt att få utan ersättning bestäms med iakttagande av vad som i den lagen föreskrivs om detta. Vid beräkningen likställs dock hela regleringsområdet med ett område som tillhör en enda markägare, och områden i kommunens ägo tas inte med i beräkningen.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 141 §

Vid skifte kan kommunen åläggas att lösa in ett samfällt område som avses i 1 mom. eller en del av området, om området eller delen ligger inom området för en detaljplan och kommunen med stöd av lagen om områdesanvändning vore berättigad att lösa in det utan särskilt tillstånd.

### 154 §

Bestämmelser om byggnadsservitut finns i 128 § i bygglagen.

### 154 a §

Till förmån för en fastighet inom ett stranddetaljplaneområde stiftas på en annan registerenhets område som servitut annan rätt att använda ett samnyttjoområde som avses i 75 § i lagen om områdesanvändning än rätt till vägförbindelse för de fastigheter för vilka området har anvisats i planen. Detsamma gäller områden som avses i 91 § 2 mom. i lagen om områdesanvändning.

### 168 §

I fråga om en förrättning som verkställs på ett område i behov av planering, på ett strandområde som avses i 72 § i lagen om områdesanvändning, på området för en generalplan med rättsverkningar eller en detaljplan eller på ett område på vilket byggnadsförbud gäller för utarbetande av detaljplan, sänds kallelsebrev till kommunen även i det fall att kommunen inte är sakägare vid förrättningen.

### 185 §

Rån till en ny registerenhet ska bestämmas exakt och märkas ut på ett varaktigt sätt i terrängen. Råns sträckning kan likväl lämnas outmärkt i terrängen på ett detaljplaneområde, med undantag för sådana stranddetaljplaneområden som avses i 10 kap. i lagen om områdesanvändning, samt av särskilda skäl också annanstans, om inte tydligheten av fastighetsindelningen fordrar att rån märks ut eller den som äger den nybildade fastigheten så yrkar. En tydlig naturlig rå behöver inte heller märkas ut i terrängen. Om en rå i vatten inte kan märkas ut på lämpligt sätt med råmärken, anges den enbart på kartan.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

12.

## Lag

### om ändring av 5 § i fastighetsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i fastighetsregisterlagen (392/1985) 5 § 1 mom., sådant det lyder i lag 903/2013, som följer:

#### 5 §

Fastighetsregistret förs av Lantmäteriverket enligt vad Lantmäteriverkets centralförvaltning bestämmer. På detaljplaneområden, med undantag för sådana stranddetaljplaneområden som avses i 10 kap. i lagen om områdesanvändning (132/1999), förs fastighetsregistret likväl av kommunens fastighetsingenjör, om kommunen beslutar åta sig att föra fastighetsregister. Finns det i en kommun flera fastighetsingenjörer, ska kommunen bestämma vilken av dem som ska föra fastighetsregistret.

-----

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

-----

13.

## Lag

### om ändring av 3 § i lagen om kommunens fastighetsingenjör

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om kommunens fastighetsingenjör (557/1995) 3 §, sådan den lyder i lag 299/2000, som följer:

#### 3 §

Bestämmelser om fastighetsingenjörens uppgifter finns i fastighetsbildningslagen (554/1995), fastighetsregisterlagen (392/1985) och lagen om områdesanvändning (132/1999).

-----

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

14.

### Lag

#### om ändring av 4 och 23 § i marktäktslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i marktäktslagen (555/1981) 4 och 23 §, sådana de lyder, 4 § delvis ändrad i lagarna 463/1997, 495/2000 och 468/2005 samt 23 § delvis ändrad i lagarna 495/2000 och 424/2015, som följer:

#### 4 §

##### *Tillståndstvång*

För en i denna lag avsedd täktverksamhet krävs tillstånd. Närmare bestämmelser om hur ansökan om marktäktstillstånd ska göras och vilka uppgifter som ska ingå i ansökan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Tillstånd behövs inte för sådan grävning eller brytning som förbereder för byggande och som hänför sig till genomförandet av en lagakraftvunnen detaljplan. Täkten ska dessutom uppfylla de krav som anges i 3 § 1 mom.

Tillstånd behövs inte, om substanser tas för eget sedvanligt bruk till husbehov för boende eller för jord- och skogsbruk. Användningen ska hänföra sig till byggande eller underhåll av vägförbindelser. Täcktplatserna ska även då placeras och täkten ske i enlighet med 3 § 4 mom. Täkten ska dessutom uppfylla de krav som anges i 3 § 1 och 2 mom., om det är fråga om täkt i ett sådant samfällt område som avses i 2 § 2 punkten i fastighetsbildningslagen (554/1995).

#### 23 § (ny)

##### *Tillsynsavgift och statsbidrag*

Angående indrivningen av kostnaderna för granskning av tillståndsansökan och täktplan samt tillsyn över täktverksamhet gäller i tillämpliga delar vad 79 § i bygglagen föreskriver om avgift till kommunen för tillsynen över byggnadsarbetet.

Kommun kan inom ramen för statsförslaget beviljas bidrag för kostnader som förorsakas av sådan inlösning av markområden som sker med stöd av 8 § i denna lag och för ersättningar som avses i 26 §.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

När ett tillståndsärende enligt 4 a § avgörs av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ska bestämmelserna i 79 § i bygglagen om avgifter till kommunen för tillsyn över byggnadsarbeten tillämpas på indrivningen av kostnaderna för kontroll av tillståndsansökan och tillsyn över det gemensamma tillståndet. Om det är regionförvaltningsverket som avgör ett tillståndsärende enligt 4 a § ska lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) tillämpas på indrivningen av kostnaderna för kontrollen och tillsynen.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

15.

## Lag

### om ändring av 13 § i lagen om friluftsliv

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om friluftsliv (606/1973) 13 §, sådan den lyder i lag 152/1999, som följer:

#### 13 §

Om en friluftsled har tagits in i en plan som avses i lagen om områdesanvändning (132/1999) eller parterna kommit överens om att ett område ska överlätas för friluftsled, kan friluftsledsför rättning hållas med iakttagande av detta kapitel, även om någon plan för friluftsleden inte har gjorts upp.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

16.

## Lag

### om ändring av lagen om trafiksystem och landsvägar

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005) 8 § 1 mom., 14 § 1 mom., 17 § 1 och 2 mom., 50 § 1 mom., 52 § 1 mom., 68 § och 91 § 1 och 3 mom., av dem 8 § 1 mom., 17 § 1 och 2 mom., 52 § 1 mom. och 91 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 572/2018 och 14 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1501/2019, som följer:

#### 8 §

##### *Serviceområden som hör till landsväg*

På ett parkeringsområde som avses i 5 § 1 mom. 1 punkten får placeras anordningar, anläggningar och byggnader för kiosk samt på en rastplats även för kafé, restaurang, bränsledistribution, motorfordonsservice och annan service för vägtrafikanterna. Utöver vad som föreskrivs i bygglagen ( / ) krävs det närings-, trafik- och miljöcentralens samtycke för placering av anordningar, anläggningar och byggnader.

-----

#### 14 §

##### *Ändrande av enskild väg till landsväg samt landsvägar på detaljplaneområden*

En enskild väg ändras till landsväg när förutsättningarna enligt 13 § 3 mom. för anläggande av en ny landsväg så kräver. I 83 § 4 mom. i lagen om områdesanvändning (132/1999) föreskrivs för hurdana landsvägar ett trafikområde kan anvisas inom ett detaljplaneområde.

-----

#### 17 §

##### *Planering av väg och områdesplanering*

En utredningsplan och en vägplan ska grunda sig på en sådan plan med rättsverkningar som avses i lagen om områdesanvändning och i vilken landsvägens sträckning och dess förhållande till övrig områdesanvändning har klarlagts. På ett område för vilket en plan med rättsverkningar håller på att utarbetas eller ändras kan åtgärder vidtas för att utarbeta en utredningsplan eller en vägplan som grundar sig på målen för planen med rättsverkningar.

De riksomfattande målen för områdesanvändningen samt landskapsplaner och generalplaner ska beaktas i enlighet med lagen om områdesanvändning. En utredningsplan eller en vägplan får

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

inte godkännas i strid med en landskapsplan eller i strid med en generalplan med rättsverkningar. En utredningsplan kan godkännas i strid med en gällande detaljplan, om detta förordas av kommunen. En vägplan kan godkännas i strid med en gällande detaljplan, om det är fråga om en avvikelse med ringa verkningar, och om detta förordas av kommunen och de fastighetsägare som direkt påverkas av avvikelsen.

---

### 50 §

#### *Placering av obetydliga anordningar och konstruktioner*

Ägaren eller innehavaren av en fastighet eller ett område ska tillåta att vägmärken och andra trafikanordningar samt obetydliga delar av landsvägskonstruktionen placeras på fastigheten eller området. Anordningarna och konstruktionerna placeras med iakttagande av 134 § i bygglagen.

---

### 52 §

#### *Reklam och annonsering invid vägar*

Sådana reklamaffischer och annonser avsedda för trafikanter på en landsväg som sätts upp utanför ett detaljplaneområde, eller inom ett detaljplaneområde på ett trafikområde som avses i 83 § 4 mom. i lagen om områdesanvändning, ska utformas och placeras så att de inte äventyrar trafiksäkerheten eller medför olägenhet för väghållningen och så att de så väl som möjligt passar in i omgivningen.

---

### 68 §

#### *Utvidgning av inlösen inom detaljplaneområde*

Då en landsväg byggs på ett område som enligt 83 § 4 mom. i lagen om områdesanvändning anvisats som trafikområde för landsväg, är väghållaren skyldig att lösa in fastigheten eller en del av den till nämnda områdes gräns, om fastighetens ägare yrkar på detta vid landsvägsförrättningen. Väghållaren har även rätt att lösa in en fastighet av nämnt slag eller en del av den till områdets gräns. Beträffande bildandet av en inlöseningsenhet gäller vad som föreskrivs i 67 § 3 mom.

Har en sådan ändring av en detaljplan som kan inverka på den inlöseningsrätt eller inlöseningskyldighet som nämns i 1 mom. godkänts, eller har ett ärende som gäller inlösen av område väckts med stöd av lagen om områdesanvändning, får vid en landsvägsförrättning inte beslutas om inlösen förrän avgörandet av detaljplaneändringen vunnit laga kraft eller ärendet angående inlösen av området inte längre är anhängigt med stöd av lagen om områdesanvändning. Vid behov kan ärendet avskiljas för behandling vid separat förrättning.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 91 §

#### *Överföring av ett tidigare vägområde*

Om inte något annat följer av 88 § 1 mom. i denna lag övergår ett vägområde som väghållaren äger och som hör till en landsväg som upphört från väghållaren kostnadsfritt till den fastighet som ligger närmast invid. Inom ett detaljplaneområde eller ett område för vilket kommunen beslutat utarbeta en detaljplan övergår vägområdet i kommunens ägo. Bestämmelser om överföring av ett vägområde till kommunen när en detaljplan träder i kraft finns i 93 § i lagen om områdesanvändning.

Om en landsvägs vägområde enligt 58 § 1 mom. och 112 § 4 och 5 mom., som har innehafts med vägrätt och som har upphört, har anvisats i detaljplanen som ett sådant allmänt område som avses i 83 § 1 mom. i lagen om områdesanvändning, ska vägrätter som belastat ägarens eller innehavarens rättigheter beaktas vid bestämmandet av eventuell ersättning för ett sådant område i samband med genomförandet av detaljplanen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

## 17.

## Lag

### om ändring av banlagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i banlagen (110/2007) 3 § 1 mom. 11 och 12 punkten, 10 § 1 och 2 mom., 42 a § 1 mom., 48 § 1 mom. och 58 §, sådana de lyder, 3 § 1 mom. 11 och 12 punkten, 48 § 1 mom. och 58 § i lag 998/2018 samt 10 § 1 och 2 mom. och 42 a § 1 mom. i lag 567/2016, som följer:

### 3 §

#### *Definitioner*

I denna lag avses med



## Betänkande MiUB 27/2022 rd

11) väg enskilda vägar enligt lagen om enskilda vägar (560/2018) samt andra enskilda vägar, landsvägar enligt lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005) och gator enligt lagen om områdesanvändning (132/1999),

12) väghållare sådana vägdelägare som avses i lagen om enskilda vägar gemensamt eller ett väglag, då ett sådant har bildats, eller en fastighetsägare eller den myndighet som avses i 11 § 1 och 2 mom. i lagen om trafiksystem och landsvägar eller kommunen i egenskap av ansvarig för gatuhållningen i enlighet med lagen om områdesanvändning,

---

### 10 §

#### *Planering av järnvägsområde och områdesplanering*

En utredningsplan och en järnvägsplan som gäller byggande av en järnväg ska grunda sig på en sådan plan med rättsverkningar som avses i lagen om områdesanvändning och i vilken järnvägsområdets läge och dess förhållande till övrig områdesanvändning har klarlagts. På ett område för vilket en plan med rättsverkningar håller på att utarbetas eller ändras kan åtgärder vidtas i syfte att utarbeta en utredningsplan eller en järnvägsplan som grundar sig på målen för planen med rättsverkningar.

De riksomfattande målen för områdesanvändningen samt landskapsplaner och generalplaner ska beaktas i enlighet med lagen om områdesanvändning.

---

### 42 a §

#### *Placering av obetydliga anordningar och konstruktioner*

Ägaren eller innehavaren av en fastighet eller ett område ska tillåta att säkerhetsanordningar, signaler, signalsystem och tecken samt obetydliga delar av järnvägskonstruktionen placeras på fastigheten eller området. På placeringen tillämpas 134 § i bygglagen ( / ).

---

### 48 §

#### *Grundande av nyttjanderätt*

Om en järnväg på en fastighets område byggs i en tunnel, på en bro eller på en damm eller på ett sådant område som i detaljplanen i första hand har anvisats för andra användningsändamål än som ett sådant trafikområde för järnvägar som avses i 83 § 3 mom. i lagen om områdesanvändning, grundas för bannätsförvaltaren i stället för äganderätt nyttjanderätt till järnvägsområdet enligt 3 § i inlösningslagen i enlighet med järnvägsplanen. Om järnvägen byggs över ett område som ligger inom en inlösningsenhet som inte ägs av bannätsförvaltaren och som fortfarande används för det ändamål för vilket det har inlösts, grundas för bannätsförvaltaren nyttjanderätt till järnvägsområdet enligt 3 § i inlösningslagen.

---

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 58 §

#### *Utvidgning av inlösen inom detaljplaneområde*

Om en järnväg byggs på ett område som enligt 83 § 3 mom. i lagen om områdesanvändning anvisats som trafikområde för järnväg, är bannätsförvaltaren skyldig att lösa in fastigheten eller en del av den till gränsen för trafikområdet enligt detaljplanen, om fastighetens ägare yrkar på detta vid järnvägsförrättningen. Bannätsförvaltaren har även rätt att lösa in en fastighet av det nämnda slaget eller en del av den till områdets gräns. Det föreskrivs om bildandet av en inlösningsenhet i 57 § 3 mom.

Om en sådan ändring av en detaljplan som kan inverka på inlösningsrätt eller inlösningsskyldighet enligt 1 mom. har väckts eller om ett ärende som gäller inlösen av området har väckts med stöd av lagen om områdesanvändning, får det vid en järnvägsförrättning inte beslutas om inlösen förrän avgörandet av detaljplaneändringen har vunnit laga kraft eller ärendet angående inlösen av området inte längre är anhängigt med stöd av lagen om områdesanvändning. Vid behov kan ärendet avskiljas för behandling vid en separat förrättning.

---

Denna lag träder i kraft den **1 januari 2025**.

---

## 18.

### Lag

#### **om ändring av 7 § i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program**

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005) 7 § 2 mom., sådant det lyder i lag 277/2011, som följer:

### 7 §

#### *Begränsning av tillämpningsområdet och förhållande till annan lagstiftning*

---

Bestämmelser om den miljökonsekvensbedömning som motsvarar en miljöbedömning enligt denna lag och som ska göras vid utarbetandet av planer finns i lagen om områdesanvändning (132/1999). Bestämmelser om den miljökonsekvensbedömning som ska göras vid utarbetandet

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

av förvaltningsplaner och havsförvaltningsplaner samt tillhörande åtgärdsprogram finns i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004).

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

— — — — —

## 19.

### Lag

#### om ändring av 48 kap. 1 och 6 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i strafflagen (39/1889) 48 kap. 1 § 3 mom. och 6 § 1 mom., sådana de lyder, 1 § 3 mom.  
i lag 761/2018 och 6 § 1 mom. i lag 1086/2020, som följer:

48 kap.

#### Om miljöbrott

1 §

#### *Miljöförstöring*

— — — — —

För miljöförstöring döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet på något annat sätt än det som avses i 1 mom. börjar göra ändringar i miljön i strid med

- 1) lagen om områdesanvändning (132/1999)
  - 2) bygglagen ( / )
  - 3) vattenlagen (587/2011),
  - 4) marktäktslagen (555/1981),
  - 5) avtappningsstadgan för Saimen och Vuoksen, eller
  - 6) bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats, beslut i enskilda fall som meddelats eller planer eller tillstånd som utfärdats med stöd av dessa,
- så att gärningen är ägnad att medföra så allvarliga miljöförändringar att de kan jämföras med förorening av miljön.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 6 §

#### *Byggnadsskyddsbrott*

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet i strid med bygglagen eller utan i lagen förutsatt tillstånd eller i strid med tillståndsvillkoren eller i strid med andra bestämmelser om skydd river, förstör, skadar eller täcker ett objekt i den byggda miljön som

1) är skyddat enligt lagen om områdesanvändning eller genom en föreskrift som utfärdats med stöd av den eller

2) med stöd av lagen om skyddande av byggnadsarvet (498/2010) har skyddats eller omfattas av ett förbud mot äventyrande av byggnadsarvet,

ska för *byggnadsskyddsbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

— — — — —

## 20.

### Lag

#### om ändring av lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden (764/2019) 2 §, 3 § 1 mom. 2 punkten och 11 § 2 och 5 mom. som följer:

### 2 §

#### *Lagens tillämpningsområde*

Denna lag tillämpas på behandlingen av tillståndsärenden enligt miljöskyddslagen (527/2014), vattenlagen (587/2011), marktäktlagen (555/1981), gruvlagen (621/2011), naturvårdslagen (1096/1996), bygglagen ( / ) och lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005).

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 3 §

#### *Tillståndsförfaranden som kan samordnas*

Om det för genomförandet av ett projekt krävs miljötillstånd enligt miljöskyddslagen, tillstånd enligt vattenlagen eller tillstånd för täktverksamhet enligt marktäktslagen, kan behandlingen av tillståndsansökan på sökandens begäran samordnas med ansökningar om följande tillstånd:

2) bygglov enligt 42 § i bygglagen, rivningslov för byggnader enligt 55 § och tillstånd för miljöåtgärder enligt 53 § i den lagen,

### 11 §

#### *Delgivning av och information om tillståndsansökningar*

Kungörelsen ska utöver vad som föreskrivs i 62 a § 3 mom. i förvaltningslagen innehålla en sammanfattning av projektet och tillståndsansökningarna samt andra uppgifter som kungörelsen ska innehålla enligt någon av de lagar som nämns i 2 § i denna lag. ~~Om projektet omfattar ett tillstånd enligt bygglagen eller marktäktslagen, ska detta anges i kungörelsen.~~

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1—4 mom., ska 63 § 1 och 6 mom. i bygglagen tillämpas i fråga om meddelanden och lämnande av information om att en tillståndsansökan enligt den lagen blivit anhängig. Bestämmelser om fogande av utredning om att grannarna hörts till en ansökan om marktäktstillstånd finns i 13 § 2 mom. i marktäktslagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

*Utskottets nya lagförslag*

**21.**

**Lag**

**om ändring av 6 kap. 40 § i lagen om bostadsaktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009) 6 kap. 40 § 1 mom. 16 punkten, sådan den  
lyder i lag 183/2019, som följer:

6 kap.

**Bolagsstämma**

40 §

*Plan för rivning och nybygge*

Bolagets styrelse ska göra upp en plan för rivning och nybygge, som ska innehålla

16) utredning om ~~behövliga~~ planändringar som behövs och om förvärvande av bygglov,

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

22.

## Lag

### om ändring av lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977) 13 §, 23 § 1 mom., 49 a § 2 mom., 90 § och 97 § 1 mom., av dem 13 § sådan den lyder i lag 908/2013, 23 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1144/1999, 49 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 324/1999 och 97 § 1 mom. sådant det lyder i lag 142/1999, som följer:

#### 13 §

Till förrättningsingenjör ska Lantmäteriverket förordna en lantmäteringenjör som verkställer lantmåteriförrättningar och är tillräckligt förtrogen med inlösningsärenden. Om en förrättning i sin helhet sker inom en kommuns detaljplaneområde, med undantag för stranddetaljplaneområden enligt 10 kap. i **lagen om områdesanvändning** (132/1999), och kommunen inte är sakägare vid inlösningsförrättningen, kan med kommunens samtycke en fastighetsingenjör som har motsvarande förtrogenhet med inlösningsärenden förordnas till förrättningsingenjör.

#### 23 §

Om inlösen verkställs så att betydande men vid nyttjandet av fastigheten eller en del av den föranleds av splittring av ägor eller av någon annan dylik orsak, kan utbyte av ägor mellan fastigheter företas, om menen därigenom lämpligen kan avlägsnas eller väsentligt minskas utan betydande skada eller men för andra och utan att genomförandet eller utarbetandet av i **lagen om områdesanvändning** avsedda planer försvåras. Av särskild orsak kan dessutom ägor mot full ersättning i pengar överföras till en ovan avsedd fastighet som vederlagsjord från en annan fastighet. Om graderingsvärdena av de områden som ska utbytas inte motsvarar varandra, ersätts skillnaden i pengar.

#### 49 a §

Om inlösen sker med stöd av **lagen om områdesanvändning**, kan av det inlösta området på inlösarens begäran bildas en annan fastighet än en inlösningsenhet.

#### 90 §

En kommun har rätt att söka ändring i beslut som har fattats vid inlösningsförrättning, om den anser att beslutet försvårar utarbetande eller förverkligande av sådan plan som avses i **lagen om områdesanvändning** och frågan inte kan anses ha blivit avgjord på ett bindande sätt i samband med utfärdandet av inlösningsstillståndet.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 97 §

Vad som i denna lag föreskrivs om verkställande av inlösen för allmänt behov ska iakttas i tillämpliga delar, när det är fråga om inlösen med stöd av bygglagen (/) eller om bestämmande av ersättning som grundar sig på 49 § eller 50 § i den lagen eller på bestämmelser om inlösnings- eller överlåtelseskyldighet eller om skyldighet att ersätta men och skada, som föranleds av begränsning i nyttjande av mark.

-----

-----

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

-----

**23.**

## Lag

### om ändring av 15 § i lagen angående vissa grannelagsförhållanden

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920) 15 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1160/2005, som följer:

### 15 §

-----

En rå får huggas upp på ovan angivet sätt också inom ett område som i en stranddetaljplan enligt 10 kap. i lagen om områdesanvändning (132/1999) har anvisats för skogsbruk.

-----

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

-----



24.

## Lag

### om ändring av vattenlagen

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i vattenlagen (587/2011) 1 kap. 2 § 2 mom., 3 kap. 5 § 1 mom., 4 kap. 8 § 2 mom. och  
5 kap. 9 § 3 mom. som följer:

1 kap.

#### Allmänna bestämmelser

2 §

*Lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning*

-----  
När denna lag tillämpas och även i övrigt vid förfaranden enligt denna lag ska naturvårdslagen  
(9/2023), lagen om fornminnen (295/1963), lagen om områdesanvändning (132/1999) och bygg-  
lagen ( / ) och det som föreskrivs eller bestäms med stöd av dem iakttas.  
-----

3 kap.

#### Tillståndspliktiga vattenhushållningsprojekt

5 §

*Förhållande till markanvändningsplaneringen*

När tillståndsärenden avgörs ska detaljplanen beaktas. Dessutom ska det som i lagen om områ-  
desanvändning föreskrivs om landskapsplaners och generalplaners rättsverkningar beaktas.  
-----

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

4 kap.

### Uttag av vatten

8 §

#### *Placering av vattenledningar och anordningar*

-----  
När det gäller att placera vattenledningar i andra fall än vid beslut om uttag av vatten, ska det som föreskrivs i 132 § i bygglagen tillämpas.  
-----

5 kap.

### Dikning

9 §

#### *Rätt till dikning på annans område*

-----  
I ärenden som gäller beviljande av sådan rätt som avses i 1 mom. 2 punkten på detaljplaneområden tillämpas 132 § 2 och 3 mom. i bygglagen, om inte

1) ärendet gäller ett stranddetaljplaneområde som avses i 10 kap. i lagen om områdesanvändning,

2) dikningen tjänar torrläggning av jord- och skogsbruksområden som finns anvisade i detaljplanen,

3) dikningen till största delen sker utanför detaljplaneområdet,

4) dikningen medför olägenheter eller behov att avleda vatten för en fastighet som ägs av tredje man, eller

5) dikningen kräver tillstånd av tillståndsmyndigheten eller beslut vid en dikningsförrättning.

-----  
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.  
-----

25.

## Lag

### om ändring av lagen om enskilda vägar

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i lagen om enskilda vägar (560/2018) 5 § 4 mom., 13 § 1 mom., 18 § 4 mom. och 30 §  
3 mom. som följer:

#### 5 §

##### *Bestämmande av vägområden och frisikts- och skyddsområden*

---

Om trafiksäkerheten nödvändigt kräver det, kan förbud utfärdas mot att nya byggnader uppförs på frisikts- och skyddsområden (bygginskränkning). Undantag från en bygginskränkning kan beviljas, om detta inte avsevärt äventyrar trafiksäkerheten. På undantag tillämpas i övrigt det som i bygglagen (/) föreskrivs om mindre undantag i samband med bygglov.

#### 13 §

##### *Yksityistien lakkaaminen ja muuttuminen kaduksi*

En enskild väg eller vägdel upphör när ett gatuhållningsbeslut enligt 86 § 3 mom. i lagen om områdesanvändning (132/1999) har fattats om byggande eller förbättring av en gata som förmedlar dess trafik. I gatuhållningsbeslutet ska det fastställas vilka vägar eller vägdelar som ska upphöra. Kommunen ska på begäran lämna vägdelägare och väglag sådana uppgifter om markanvändningen som den har kännedom om till den del de kan påverka gatuhållningsskyldighetens inträde.

#### 18 §

##### *Beslutsfattande om vägrätt och andra vägrelaterade rättigheter*

---

Tillstånd för ett i 5 § 3 mom. avsett avlägsnande av en byggnad eller anläggning eller växtlighet, om ärendet inte avgörs i samband med en förrättning av enskild väg som är anhängig av någon annan orsak, och undantag från en i 5 § 4 mom. avsedd bygginskränkning beviljas av kommunens byggnadstillsynsmyndighet. På de avgifter som tas ut för beslut av kommunens byggnadstillsynsmyndighet tillämpas det som i 79 § i bygglagen föreskrivs om avgifter.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 30 §

#### *Placeringen av samhällstekniska anordningar på vägområde*

I övrigt ska i fråga om placering, ändring och avlägsnande samt ersättning för placering av i 1 mom. avsedda anordningar 131 och 133 § i bygglagen samt 28 kap. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

**26.**

## Lag

### om ändring av 12 a § i lagen om förvaltningsdomstolarna

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i lagen om förvaltningsdomstolarna (430/1999) 12 a § 1 mom. 2 punkten, sådan den lyder i lag 675/2006, som följer:

### 12 a §

#### *Sammansättning i vissa ärenden*

Förvaltningsdomstolen är domför också i en sammansättning med två ledamöter, om inte en fråga som skall avgöras i ärendet på grund av sin natur kräver en sammansättning med tre ledamöter och domstolen skall avgöra ett fullföljdsärende som gäller

2) tillståndsärenden eller beviljande av undantag enligt 5 kap. i bygglagen ( / ), med undantag för ärenden som avses i 46 och 47 §,

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

27.

## Lag

### om ändring av lagen om gruppbyggande

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i lagen om gruppbyggande (190/2015) 3 § 4 punkten, 17 § 1 mom. 1 punkten och 21 §  
1 mom. 1 punkten som följer:

#### 3 §

##### *Definitioner*

I denna lag avses med

4) byggnadsfasen den period som avslutas när det vid bygget har förrättats en sådan slutsyn  
som avses i 122 § i bygglagen (/ ) och byggnadstillsynsmyndigheten har godkänt alla byggnader  
eller bostäder för användning,

#### 17 §

##### *Förhandsinformation vid projekt för gruppbyggande som inte har formen av en bostadssam- manslutning*

Vid ett projekt för gruppbyggande som inte har formen av en bostadssammanslutning ska kon-  
sulten för gruppbyggande i god tid innan ett avtal om gruppbyggande ingås lämna dem som del-  
tar i projektet följande information i skriftlig eller annan varaktig form:

1) att det är fråga om ett projekt för gruppbyggande där var och en som deltar i projektet bet-  
raktas som den som påbörjar ett byggprojekt i enlighet med bygglagen, samt en redogörelse för  
vilka förpliktelser och vilket ansvar som följer av att delta i projektet,

#### 21 §

##### *Förhandsinformation vid projekt för gruppbyggande som har formen av ett bostadsaktiebolag*

Vid gruppbyggande som har formen av ett bostadsaktiebolag ska konsulten för gruppbyggan-  
de i god tid innan ett avtal om gruppbyggande ingås lämna aktieägarna i det bostadsaktiebolag  
som bildas följande information i skriftlig eller annan varaktig form:

1) att det är fråga om ett projekt för gruppbyggande där de som deltar i projektet bildar ett bos-  
tadsaktiebolag och att detta bostadsaktiebolag betraktas som den som påbörjar ett byggprojekt i

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

enlighet med bygglagen, samt en redogörelse för vilka förpliktelser och vilket ansvar som följer av att delta i projektet för bolaget och dess aktieägare,

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

\_\_\_\_\_

**28.**

## Lag

### om ändring av 2 § i lagen om överföring av små fristående områden från en kommun till en annan

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om överföring av små fristående områden från en kommun till en annan (1197/1997) 2 §, sådan den lyder i lag 155/1999, som följer:

#### 2 §

#### *Förutsättningar för överföring av enklaver*

En enklav överförs till den kommun med vilken den har den längsta gemensamma gränsen. För överföringen krävs att enklavens areal är högst 50 hektar och att det på enklaven inte finns några andra byggnader som förutsätter bygglov än enstaka semesterbostäder utanför detaljplaneområde eller ekonomibyggnader som behövs för bedrivande av jord- och skogsbruk.

\_\_\_\_\_

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

\_\_\_\_\_

29.

## Lag

### om ändring av 46 § i kommunstrukturlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kommunstrukturlagen (1698/2009) 46 § 2 mom. 2 punkten som följer:

46 §

*Förenhetligande av kommunindelningen och den kamerala indelningen vid fastighetsförrättning*

Den administrativa kommungränsen kan ändras vid en fastighetsförrättning, om

2) på det område som överförs finns inga andra byggnader som förutsätter bygglov än enstaka semesterbostäder utanför detaljplaneområde eller ekonomibyggnader som behövs för bedrivande av jord- och skogsbruk.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

30.

## Lag

### om ändring av 84 och 126 § i kommunallagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kommunallagen (410/2015) 84 § 2 mom. och 126 § 2 mom. 6 punkten som följer:

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 84 §

#### *Redogörelse för bindningar*

-----

Skyldigheten att redogöra för sina bindningar gäller kommunstyrelsens ledamöter, ledamöter i organ som sköter uppgifter som avses i **lagen om områdesanvändning (132/1999) eller bygglagen (/)**, ordföranden och vice ordförande i fullmäktige och nämnder, kommundirektören, borgmästaren och biträdande borgmästare samt föredragande i kommunstyrelsen och nämnder. Redogörelsen ska lämnas inom två månader från det att personen har blivit vald till sitt uppdrag. Personen ska även utan dröjsmål anmäla förändringar i bindningarna.

-----

### 126 §

#### *Kommunens verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden*

En kommun sköter inte en uppgift i ett konkurrensläge på marknaden åtminstone när

-----

6) kommunen köper, säljer eller arrenderar ut fastigheter och denna verksamhet gäller skötseln av kommunens uppgifter enligt **lagen om områdesanvändning eller bygglagen**.

-----

-----

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

-----

**31.**

## Lag

### **om ändring av 7 § i lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet**

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om rätt att överlåta statlig fastighetsförmögenhet (973/2002) 7 § 2 mom. som följer:



## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 7 §

#### *Förutsättningar för utarrendering*

Jordegendom som är belägen i en strandzon får arrenderas ut för privat fritidsbebyggelse, om området i en godkänd eller fastställd detalj- eller generalplan enligt **lagen om områdesanvändning** (132/1999) har anvisats för detta ändamål eller om det för området, enligt vad som föreskrivs särskilt, har beviljats undantag från bestämmelserna och föreskrifterna om kravet på planläggning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

## 32.

### Lag

#### om ändring av 12 a § i fastighetsskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i fastighetsskattelagen (654/1992) 12 a § 2 mom. 1, 3, 4 och 6 punkten, sådana de lyder i lag 1291/2015, som följer:

### 12 a §

#### *Skatteprocentsatsen för obebyggda byggplatser*

Den särskilda skatteprocentsatsen tillämpas på obebyggda byggplatser, om  
1) detaljplanen **enligt lagen om områdesanvändning (132/1999)** har varit i kraft minst ett år före ingången av kalenderåret,

3) det på byggplatsen inte finns någon bostadsbyggnad som används för boende och byggande av en bostadsbyggnad på den före ingången av kalenderåret inte påbörjats på det sätt som avses i **108 § i bygglagen ( / )**,

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

4) det till byggplatsen finns en i 44 § 1 mom. 3 punkten i bygglagen avsedd användbar infartsväg eller det är möjligt att ordna en sådan,

6) det för byggplatsen inte har utfärdats ett sådant byggförbud som avses i 38 eller 53 § eller i 58 § 5 mom. i lagen om områdesanvändning, och om

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

**33.**

## Lag

### om ändring av 15 d § i lagen om beskattningsförfarande

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) 15 d §, sådan den lyder i lagarna 363/2013 och 897/2018, som följer:

#### 15 d §

##### *Rakennuttajana olevan luonnollisen henkilön velvollisuus antaa tietoja*

Om byggherren är en fysisk person för vars räkning byggnaden eller en del av den byggs eller repareras eller för vars räkning det utförs markarbete, ska byggherren, i det fall att byggarbetet inte anknyter till hans eller hennes företagsverksamhet, i stället för de uppgifter som omfattas av uppgiftsskyldigheten enligt 15 b och 15 c § lämna Skatteförvaltningen för skattekontrollen behövliga uppgifter inklusive identifierings- och kontaktuppgifter i fråga om de arbetstagare och företag som utfört byggarbetet. Byggherren ska dessutom lämna uppgifter om de löner och annat vederlag som betalats till dessa. Uppgiftsskyldigheten gäller inte byggande som enligt bygglagen (/) inte kräver bygglov.

Byggherren ska lämna Skatteförvaltningen de uppgifter som avses i 1 mom. före den slutsyn som enligt bygglagen ska göras innan byggnaden tas i bruk.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

34.

## Lag

### om ändring av 19 och 22 § i lagen om hantering av översvämningsrisker

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i lagen om hantering av översvämningsrisker (620/2010) 19 § 2 och 3 mom. och 22 § 3 mom., av dem 22 § 3 mom. sådant det lyder i lag 39/2021, som följer:

#### 19 §

##### *Riskhanteringsplaneringen för dagvattenöversvämningar*

---

Kommunen ska utarbeta en riskhanteringsplan för områden som har angetts som områden med betydande risk för dagvattenöversvämningar, med iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna i 10 och 11 § och i 12 § 1 mom. När planen utarbetas ska man också iaktta vad som i 9 § i **lagen om områdesanvändning** (132/1999) föreskrivs om utredning av miljökonsekvenserna. Kommunen godkänner riskhanteringsplanen för dagvattenöversvämningar.

För deltagande i och information om riskhanteringsplaneringen för dagvattenöversvämningar gäller i tillämpliga delar vad som i 62, 65 och 67 § i **lagen om områdesanvändning** föreskrivs om planläggningsförfarande och växelverkan.

#### 22 §

##### *Ändringssökande*

---

I fråga om sökande av ändring i ett beslut av en kommun om godkännande av riskhanteringsplaner för dagvattenöversvämningar tillämpas vad som i 188 § och i 191 § 1 och 2 mom. i **lagen om områdesanvändning** föreskrivs om sökande av ändring och besvärshöjd i fråga om ett beslut om godkännande av en detaljplan.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

35.

## Lag

### om ändring av 19 § i skoltlagen

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i skoltlagen (253/1995) 19 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1474/2009, som följer:

19 §

*Styrningen av byggandet och inspektioner*

---

För att övervaka användningen av bidrag och lån som beviljats för byggande och för att konstatera att förutsättningar finns för utbetalning ska i beslutet om bygglov fastställda inspektioner förrättas på byggplatsen. Närings-, trafik- och miljöcentralen kan då den beviljar stöd bestämma att även andra inspektioner som den anser behövliga ska förrättas. Inspektionerna utförs på byggharens bekostnad av kommunens byggnadsinspektör eller någon som nämns i beslutet om bygglov. Om bygglov inte behövs, får inspektionen även utföras av någon annan behörig person som närings-, trafik- och miljöcentralen godkänner.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

36.

## Lag

### om ändring av 13 och 17 a § i lagen om vattentjänster

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i lagen om vattentjänster (119/2001) 13 § 4 mom. och 17 a § 1 och 3 mom., av dem 17 a § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 681/2014, som följer:

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 13 §

#### *Planering, byggande, underhåll och drift av vatten- och avloppsanordningar*

---

På ett område för vilket gäller en i **lagen om områdesanvändning (132/1999)** avsedd plan eller för vilket det är aktuellt att utarbeta en sådan plan, får vattentjänstverkets anordningar inte anläggas så att utarbetandet eller genomförandet av planen försvåras.

### 17 a §

#### *Ordnande av avloppshantering av dagvatten*

Kommunen kan efter förhandlingar med ett vattentjänstverk besluta att verket inom det område som fastställs i ett beslut ska ha hand om avloppshantering av dagvatten i överensstämmelse med samhällsutvecklingens behov. Avloppshantering är en del av den dagvattenhantering som avses i 103 b § i **lagen om områdesanvändning**.

---

Beslutet i 1 mom. förutsätter också att kommunen och verket har avtalat om avloppshantering av dagvatten eller, om det inte finns ett sådant avtal, att avloppshantering av dagvatten inom det område som avses i beslutet sker i enlighet med en detaljplan, dagvattenplan, gatuplan eller plan för ett allmänt område enligt **lagen om områdesanvändning**.

---

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

**37.**

## Lag

### **om ändring av 19 § i lagen om strukturstöd till jordbruket**

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) 19 § 1 mom., sådant det lyder i lag 598/2009, som följer:

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 19 §

#### *Tiden för genomförande av åtgärder*

En åtgärd som stöds ska i sin helhet genomföras inom två år efter att stödet beviljats. En kortare frist kan dock sättas ut för genomförandet av åtgärden, om detta är motiverat med hänsyn till det sätt på vilket åtgärden genomförs eller verksamhetens art. Om stöd för en bygginvestering har beviljats på basis av ett sådant tillstånd enligt bygglagen (/) som inte har vunnit laga kraft, ska fristen räknas från den tidpunkt då tillståndsbeslutet har vunnit laga kraft. Om stöd för anskaffning av lösöre har beviljats i samband med en bygginvestering och anskaffningen inte kan göras innan bygginvesteringen slutförts, ska fristen räknas från det att bygginvesteringen är slutförd.

-----

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

-----

**38.**

## Lag

### om ändring av skogslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i skogslagen (1093/1996) 2 § 1 mom. 2 punkten, 8 § 4 mom. och 25 § 3 mom., sådana de lyder i lag 1085/2013, som följer:

### 2 §

#### *Tillämpningsområde*

-----

Denna lag tillämpas på skötseln och användningen av skog inom områden som utgör skogsbruksmark. Den tillämpas dock inte på

-----

2) områden som i en plan enligt lagen om områdesanvändning (132/1999) anvisats som skyddsområden,

-----

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 8 §

#### *Att fullgöra förnyelseskyldigheten*

Om ett tillstånd för miljöåtgärder som avses i **bygglagen (/)** och som gäller ett område enligt 2 § 1 mom. 4—6 punkten innehåller sådana åtgärdsbegränsningar för skogsbruket vars iakttagande inte medger att en förnyelseskyldighet enligt denna lag fullgörs, ska denna lag ändå anses ha följts. Den skyldighet som avses i 1 mom. upphör om inget plantbestånd uppkommer på området trots åtgärder som ska anses rimliga.

### 25 §

#### *Finlands skogscentrals uppgifter*

När det gäller områden som ska planläggas eller som har planlagts ska Finlands skogscentral samarbeta i tillräcklig utsträckning med kommunerna för att samordna målen för denna lag med målen för **lagen om områdesanvändning**.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

**39.**

## Lag

### **om ändring av 10 § d i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen**

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001) 10 d § 1 mom. 1 punkten samt 2 och 3 mom., sådana de lyder, 1 mom. 1 punkten och 3 mom. i lag 283/2008 och 2 mom. i lag 301/2009, som följer:

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 10 d §

#### *Höjning av referenskvantiteten för från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähusållning*

Referenskvantiteten enligt 10 c § kan på begäran av den sökande höjas med det kalkylerade antalet djurenheter, om

1) den sökande har påbörjat en investering för utvidgning eller nybygge av en produktionsbyggnad före den 2 augusti 2007 och produktionsbyggnaden senast den 31 december 2008 har godkänts att tas i bruk i enlighet med 122 § i bygglagen ( / ) eller i enlighet med motsvarande lagstiftning i landskapet Åland,

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. 1 punkten ska den sökande ha påbörjat en investering för utvidgning eller nybygge av en produktionsbyggnad före den 19 juni 2008 och produktionsbyggnaden vara godkänd att tas i bruk senast den 31 oktober 2009 i enlighet med 122 § i bygglagen på det område där systemet för nordligt stöd enligt 6 § 1 mom. 2 punkten tillämpas.

En investering för utvidgning eller nybygge av en produktionsbyggnad betraktas som påbörjad då den sökande lämnat in ansökningar om bygglov enligt 42 § i bygglagen eller miljötillstånd enligt 28 § i miljöskyddslagen (86/2000) eller motsvarande lov eller tillstånd i landskapet Åland senast den 1 augusti 2007 och byggnadsarbetet inte påbörjats före den 1 januari 2005. Byggnadsarbetet betraktas som påbörjat då grunden till produktionsbyggnaden börjat grävas ut eller andra grundläggningsarbeten påbörjats.

Denna lag träder i kraft den

20 .

40.

## Lag

### om ändring av 3 § i dammsäkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i dammsäkerhetslagen (494/2009) 3 § 4 och 6 mom. som följer:



## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 3 §

#### *Förhållande till annan lagstiftning*

---

På dammar tillämpas utöver denna lag vad som i bygglagen (/) föreskrivs om tillståndsplikt för byggnadsobjekt.

---

Bestämmelserna i denna lag ska beaktas när myndighetsbeslut som gäller anläggande och drift av dammar fattas i enlighet med vattenlagen, miljöskyddslagen, lagen om områdesanvändning (132/1999) och bygglagen.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

## 41.

## Lag

### om ändring av 79 § i luftfartslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i luftfartslagen (864/2014) 79 § 4 mom., sådant det lyder i lag 965/2018, som följer:

### 79 §

#### *Byggnadstillstånd*

---

Bestämmelserna om det bygglov som avses i 42 § i bygglagen (/) och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen ska inte tillämpas på inrättande av flygplatsområden och inte på byggande av radiofyrar för luftfart och radaranläggningar samt skyddskonstruktioner för dessa eller på byggande av andra sådana anordningar och konstruktioner som är nödvändiga för flygsäkerheten och en reguljär flygtrafik. För åtgärder på flygplatser och andra områden som tjänar luftfarten förutsätts inte heller ansökan om tillstånd för miljöåtgärder enligt 53 § i den lagen.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

42.

## Lag

### om ändring av 3 § i lagen om Finlands ekonomiska zon

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004) 3 § 1 mom., sådant det lyder i lag 638/2017, som följer:

#### 3 §

*Lagstiftning som ska tillämpas på miljöskydd, vattenbyggande och havsplanering*

I den ekonomiska zonen tillämpas lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017), miljöskyddslagen (527/2014), lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004), vattenlagen (587/2011), 8 a kap. om havsplanering i **lagen om områdesanvändning (132/1999)** och lagen om avskiljning och lagring av koldioxid (416/2012) samt de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

43.

## Lag

### om ändring av 19 § i kärnenergilagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i kärnenergilagen (990/1987) 19 § 1 mom. 4 punkten, sådan den lyder i lag 342/2008, som följer:

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 19 §

#### *Uppförande av annan kärnanläggning*

Tillstånd till uppförande av annan än i 18 § nämnd kärnanläggning kan beviljas, om

4) för uppförande av kärnanläggningen har reserverats ett område i en detaljplan som utarbetats i enlighet med **lagen om områdesanvändning** (132/1999), och sökanden har den besittningsrätt till området som verksamheten vid anläggningen förutsätter;

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

**44.**

## Lag

### om ändring av 5 § i hissäkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i hissäkerhetslagen (1134/2016) 5 § 9 mom., sådant det lyder i lag 251/2022, som följer:

### 5 §

#### *Lagens förhållande till annan lagstiftning*

Bestämmelser om tillträdesvägar till hissars maskinrum och linskiverum finns i **bygglagen ( / )** och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

45.

## Lag

### om ändring av 29 d § i energieffektivitetslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i energieffektivitetslagen (1429/2014) 29 d §, sådan den lyder i lag 1338/2016, som följer:

29 d §

#### *Upphandling av byggnader med hög energiprestanda*

Centralförvaltningsmyndigheterna får endast köpa och ingå nya hyresavtal om sådana byggnader som uppfyller minimikraven på energiprestanda enligt 37 § i bygglagen ( / ) och som har ett gällande energicertifikat i enlighet med lagen om energicertifikat för byggnader (50/2013) eller den upphävda lagen om energicertifikat för byggnader (487/2007), om inte syftet med anskaffningen är

- 1) totalrenovering eller rivning av byggnaden,
- 2) att sälja byggnaden utan att använda den för centralförvaltningsmyndighetens eget syfte, eller
- 3) att bevara byggnaden som en byggnad med officiellt skydd som del av en utvald miljö, eller på grund av dess särskilda arkitektoniska eller historiska värde.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

46.

## Lag

### om ändring av gruvlagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i gruvlagen (621/2011) 3 §, 7 § 2 mom. 5 punkten, 9 § 4 mom., 26 § 3 och 4 mom. samt 47 § 4 mom., av dem 3 och 47 § 4 mom. sådana de lyder i lag / , som följer:

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 3 §

#### *Lagens förhållande till annan lagstiftning*

När tillståndsärenden eller andra ärenden enligt denna lag avgörs och i övrigt när åtgärder vidtas enligt denna lag ska, utöver bestämmelserna i denna lag och annan lagstiftning, vad som föreskrivs i följande lagar tillämpas: naturvårdslagen (9/2023), miljöskyddslagen (527/2014), ödemarkslagen (62/1991), **lagen om områdesanvändning** (132/1999), **bygglagen** ( / ), vattenlagen (587/2011), renskötsellagen (848/1990), strålskyddslagen (592/1991), kärnenergilagen (990/1987), lagen om fornminnen (295/1963), terrängtrafiklagen (1710/1995), dammsäkerhetslagen (494/2009), förvaltningslagen (434/2003), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheters verksamhet (13/2003), sättingslagen, samiska språklagen (1086/2003), språklagen (423/2003), lagen om tillsyn över utlänningars företagsköp (172/2012), lagen om tillståndsplikt för vissa fastighetsförvärv (470/2019), lagen om statens förköpsrätt inom vissa områden (469/2019) och lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter för säkerställande av den nationella säkerheten (468/2019).

### 7 §

#### *Prospekteringsarbete*

---

Prospekteringsarbete får inte utföras på markytan på

---

5) mindre än 150 meters avstånd från en byggnad som är avsedd för boende eller arbete eller andra lokaler som kan jämföras med en sådan, från ett tillhörande privat gårdsområde eller från platsen för en sådan byggnad, om tillstånd att uppföra en byggnad enligt **bygglagen** har beviljats och byggandet redan har påbörjats,

---

### 9 §

#### *Tillståndsplikt för malmletning*

---

För malmletning krävs dessutom samtycke av den myndighet eller inrättning som är behörig i saken eller av den berörda rättsinnehavaren när det gäller ett gatuområde eller ett torg enligt **lagen om områdesanvändning**, en landsvägs vägområde enligt landsvägslagen (503/2005), en flygplats eller annat område som tjänar luftfarten enligt luftfartslagen (1194/2009), ett järnvägsområde enligt banlagen (110/2007), en kanal eller annat motsvarande trafikområde för allmän trafik eller ett område som ligger på mindre än 30 meters avstånd från sådana trafikområden, om inte ett bredare skyddsområde fastställts i de lagarna, någon annan lag eller med stöd av lag.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 26 §

#### *Byggande på guldvaskningsområde*

---

Om det inte finns i 2 mom. avsett hinder för byggande, avgör gruvmyndigheten i samband med ärendet som gäller guldvaskningstillståndet om byggnaden eller konstruktionen är nödvändig och var byggplatsen ska placeras. Om byggnaden eller konstruktionen anses nödvändig i tillståndet, innehar guldvaskaren byggplatsen för byggnaden eller konstruktionen på det sätt som förutsätts i 61 § i bygglagen.

I fråga om tillstånd och andra förutsättningar för byggande föreskrivs i bygglagen och i annan lag.

### 47 §

#### *Förutsättningar för beviljande av gruvtillstånd*

---

Gruvdriften ska grunda sig på en sådan detaljplan enligt lagen om områdesanvändning eller sådan generalplan med rättsverkningar enligt den lagen i vilken gruvområdets och hjälpområdets läge och förhållande till den övriga områdesanvändningen har utretts.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

**47.**

## Lag

### om ändring av 18 § i naturgasmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i naturgasmarknadslagen (587/2017) 18 § 3 punkten som följer:

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

18 §

### *Tillhandahållande av mätapparatur för slutförbrukare*

Slutförbrukaren ska till ett konkurrenskraftigt pris erbjudas mätapparatur som korrekt visar naturgasförbrukningen och ger information om faktisk förbrukningstidpunkt när

3) det är fråga om reparation som förutsätter bygglov enligt 42 § i bygglagen ( / ) och reparationen kan ha stor inverkan på byggnadens energiprestanda.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

48.

## Lag

### om ändring av 5 och 20 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005) 5 § 5 mom. och 20 §, av dem 5 § 5 mom. sådant det lyder i lag 358/2015, som följer:

5 §

### *Förhållande till annan lagstiftning*

Bestämmelser om områdesplanering finns i lagen om områdesanvändning (132/1999) och bestämmelser om byggande i bygglagen ( / ).

20 §

### *Beaktandet av planläggningen*

Vid placeringen av produktionsanläggningar som tillverkar, hanterar eller lagrar farliga kemikalier eller explosiva varor ska beaktas placeringsplatsens och omgivningens nuvarande och

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

kommande användningssyfte som har anvisats i en plan med rättsverkningar enligt **lagen om områdesanvändning** liksom också de planbestämmelser som eventuellt gäller området.

\_\_\_\_\_

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

\_\_\_\_\_

**49.**

## Lag

### om ändring av 1 § i lagen om tillståndsförfarandet för energiprojekt av gemensamt intresse inom Europeiska unionen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om tillståndsförfarandet för energiprojekt av gemensamt intresse inom Europeiska unionen (684/2014) 1 § 2 mom. 5 punkten som följer:

1 §

#### *Tillämpningsområde*

-----  
Tillstånd som förfarandet enligt 1 mom. tillämpas på är

-----  
5) bygglov enligt 42 § i bygglagen ( / ) och undantagslov enligt 57 § i den lagen,  
-----

\_\_\_\_\_

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

\_\_\_\_\_



50.

## Lag

### om ändring av strålsäkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i strålsäkerhetslagen (859/2018) 3 § 6 mom., 143 § 1 mom. och 157 § som följer:

3 §

#### *Förhållande till annan lagstiftning*

Även i bygglagen (/) föreskrivs om beaktande av strålningsexponering i ny- och ombyggnadsprojekt.

143 §

#### *Begränsning av tillämpningsområdet*

På verksamhet som en fysisk person bedriver i annat än kommersiellt syfte tillämpas av bestämmelserna i detta kapitel endast 157 och 158 § som gäller skyldigheter för den som påbörjar ett byggprojekt och ägaren eller innehavaren av en byggnad.

157 §

#### *Begränsning av radonhalten i inomhusluft i byggprojekt*

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att byggnaden projekteras och genomförs så att radonhalten i inomhusluften blir så låg som möjligt.

Fullgörandet av den skyldighet som avses i 1 mom. bedöms så att radonhalten i inomhusluften jämförs med respektive referensvärde.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

51.

## Lag

### om ändring av 3 § i hälsoskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i hälsoskyddslagen (763/1994) 3 §, sådan den lyder i lag 1258/2022, som följer:

3 §

*Förhållande till vissa författningar*

---

Bestämmelser om hälsoskyddet finns dessutom i miljöskyddslagen (527/2014), lagen om vattentjänster (119/2001), strålsäkerhetslagen (859/2018), lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987), arbetarskyddslagen (738/2002), vattenlagen (587/2011), avfallslagen (646/2011), bygglagen ( / ), lagen om friluftsliv (606/1973), lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920), livsmedelslagen (297/2021), konsument säkerhetslagen (920/2011) och veterinärvårdslagen (765/2009).

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

52.

## Lag

### om ändring av 76 § i tobakslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i tobakslagen (549/2016) 76 § 1 mom. som följer:

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 76 §

#### *Rökrum*

I en lokal som avses i 74 § 1 mom. 1 punkten kan tobaksrökning tillåtas i ett separat rökrum som godkänts för tobaksrökning med stöd av bygglagen (/). Då ska det dock ses till att tobaksrök inte kan sprida sig till områden där tobaksrökning är förbjuden. Rökrummet får inte placeras i anslutning till en lokal som främst används av personer som är under 18 år.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

— — — — —

**53.**

## Lag

### om ändring av 2 och 14 § i lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden (669/1978) 2 § 1 mom. och 14 § 2 mom., sådana de lyder, 2 § 1 mom. i lag 547/2005 och 14 § 2 mom. i lag 1575/2009, som följer:

#### 2 §

Underhåll och renhållning av gator enligt denna lag gäller gator som i enlighet med stadsplanlagen (145/1931), byggnadslagen (370/1958) eller lagen om områdesanvändning (132/1999) upplåtits till allmänt bruk eller kan anses upplåtna därtill.

— — — — —

#### 14 §

På förfarandet vid utarbetande av kommunala föreskrifter om underhåll och renhållning tillämpas vad som i bygglagen (/) föreskrivs om utarbetande av byggnadsordning. Föreskrifterna utfärdas genom beslut av kommunen. Föreskrifterna ska delges närings-, trafik- och miljöcentralen och polisen.

— — — — —

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

54.

### Lag

#### om ändring av 5 och 22 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) 5 § 1 mom. och 22 § 1 mom., av dem 5 § 1 mom. sådant det lyder i lag 768/2019, som följer:

#### 5 §

##### *Miljökonsekvensbedömning genom förfaranden enligt någon annan lag*

Miljökonsekvensbedömning av ett i 3 § 1 och 2 mom. avsett projekt eller en ändring av ett redan genomfört projekt kan utföras genom ett förfarande enligt 3 kap. i denna lag, i samband med utarbetandet av en plan på det sätt som föreskrivs i **lagen om områdesanvändning** (132/1999) eller i ett förfarande enligt någon annan lag på det sätt som föreskrivs separat om detta. Om en miljökonsekvensbedömning görs i ett förfarande enligt någon annan lag, ska konsekvenserna utredas på det sätt som avses i 15—21, 23 och 24 § i denna lag.

---

#### 22 §

##### *Samordning av höranden vid planläggning och miljökonsekvensbedömning av ett projekt*

Om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning av ett projekt och utarbetandet av den plan som krävs för genomförandet av projektet pågår samtidigt kan hörandena samordnas. I sådana fall kan hörandet om programmet för miljökonsekvensbedömning och kungörandet av det program för deltagande och bedömning som avses i **lagen om områdesanvändning** samt hörandet om miljökonsekvensbeskrivningen och framförandet av åsikter om beredningsmaterialet för planen eller, av särskilda skäl, det offentliga framläggandet av planförslaget anordnas genom ett gemensamt förfarande.

---

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

55.

## Lag

### om ändring av miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i miljöskyddslagen (527/2014) 157 § 3 mom. och 157 a § 2 mom., sådana de lyder i lag  
19/2017, som följer:

#### 157 §

*Redogörelse för hushållsavloppsvattensystem och bruks- och underhållsanvisningar*

---

Bestämmelser om bruks- och underhållsanvisningar för fastighetsspecifika avloppsvattensystem finns dessutom i bygglagen ( / ) och utfärdas med stöd av den.

---

#### 157 a §

*Plan för avloppsvattensystem*

---

En plan för avloppsvattensystemet ska fogas till en tillståndsansökan enligt bygglagen.

---

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

56.

## Lag

### om ändring av 4 a § i lagen om Pallas-Yllästunturi nationalpark

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om Pallas-Yllästunturi nationalpark (1430/2004) 4 a § 2 mom., sådant det lyder i lag 489/2010, som följer:

4 a §

*Byggande inom Pallastunturi turistcentrums område*

Byggandet ska basera sig på en detaljplan i enlighet med *lagen om områdesanvändning* (132/1999). I planen kan för området anvisas byggrätt för byggande som avses i 1 mom. och som omfattar högst 10 000 kvadratmeter våningsyta. I byggnaderna kan anvisas källarlokalerna som är placerade i en enda källarvåning och inom det område som begränsas av byggnadernas ytterväggar. Höjdläget för byggnadernas yttertak eller någon annan fast byggnadsdel kan vara högst 462,5 meter ovanför havsytan mätt enligt koordinatsystemet N60. I hotellet får inkvarteringen omfatta högst 320 bäddplatser.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

57.

## Lag

### om ändring av 11 § i lagen om avskiljning och lagring av koldioxid

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om avskiljning och lagring av koldioxid (416/2012) 11 § som följer:

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 11 §

#### *Byggande av transportnät och mellanlager*

Byggandet av transportnät och mellanlager ska basera sig på en plan med rättsverkningar. På planeringen och byggandet av transportnät och mellanlager tillämpas det som i bygglagen ( / ) föreskrivs om uppförande av byggnader.

\_\_\_\_\_

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

\_\_\_\_\_

**58.**

## Lag

### om ändring av 5 § i förköpslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i förköpslagen (608/1977) 5 § 5 mom., sådant det lyder i lag 140/1999, som följer:

### 5 §

\_\_\_\_\_  
Trots 1 mom. 1 punkten har kommunen förköpsrätt på ett sådant utvecklingsområde som avses i 110 § **lagen om områdesanvändning** (132/1999), när beslut i saken har fattats med stöd av 111 och 112 § i den lagen.

\_\_\_\_\_

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

\_\_\_\_\_

59.

## Lag

### om ändring av 32 § i lagen om bostadsrättsbostäder

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om bostadsrättsbostäder (393/2021) 32 § 2 mom., sådant det lyder i lag 919/2021, som följer:

#### 32 §

##### *Bruksvederlag*

Om det i den byggnad där lägenheten finns, med stöd av ett bygglov som det ansökts om den 23 november 2020 eller därefter, har installerats lägenhetsspecifika mätare som mäter vattenförbrukningen, ska den ersättning för vatten som tas ut hos bostadsrättshavaren grundas sig på den tillförlitligt uppmätta faktiska förbrukningen. Bostadsrättshavaren ska i samband med uttaget av ersättningen ges information om den faktiska vattenförbrukning som utgör grund för ersättningen och om de energikostnader som hänför sig till den samt om andra grunder för bestämmande av ersättningen. Förbruknings- och faktureringsuppgifterna om vatten ska vara korrekta och tillförlitliga. En faktura ska vara tydligt specificerad. Bostadsrättshavarens förbruknings- och faktureringsuppgifter ska lämnas till bostadsrättshavaren eller göras tillgängliga för *denne* avgiftsfritt och i en lättbegriplig form. Närmare bestämmelser om bestämmandet av den ersättning som avses i denna paragraf samt om den information som ska ges om vattenförbrukningen och i samband med uttaget av ersättningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.



60.

## Lag

### om ändring av lagen om produktgodkännanden för vissa byggprodukter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om produktgodkännanden för vissa byggprodukter (954/2012) 1 §, 4 § 1 punkten, 8 § 2 mom., 16 § 1 mom. och 26 §, av dem 8 § 2 mom. och 16 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1262/2014, som följer:

#### 1 §

##### *Lagens syfte*

I denna lag föreskrivs om förfaranden för att konstatera huruvida en byggprodukt uppfyller de väsentliga tekniska krav (duglighet) som anges i bygglagen ( / ) eller med stöd av den.

#### 4 §

##### *Definitioner*

I denna lag avses med

1) *byggprodukt* en sådan bestående byggnadsdel eller konstruktion eller en förnödenhet, produkt eller anordning som är fast ansluten till ett byggnadsverk och för vilken det i bygglagen eller med stöd av den har föreskrivits väsentliga tekniska krav, eller en del som behövs för monteringen av sådana byggprodukter som avses ovan,

#### 8 §

##### *Beslut om typgodkännande*

Typgodkännanden meddelas för viss tid, högst fem år i sänder. Ett typgodkännandeorgan eller miljöministeriet som meddelare av typgodkännande ska återkalla typgodkännandet, om byggprodukten inte uppfyller de väsentliga tekniska krav som följer av bygglagen eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den. Om CE-märkning blir tillämplig på produkten, upphör typgodkännandet att gälla.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

### 16 §

#### *Innehållet i tillverkningskontrollen*

— — — — —

Vid tillverkningskontrollen ska tillverkaren iaktta systemet för den interna tillverkningskontrollen och testningen av produktionen. Ett organ för certifiering av tillverkningskontroll ska certifiera den interna tillverkningskontrollen genom att utföra en första inspektion och en fortlöpande övervakning av tillverkningskontrollen samt genom att bedöma och godkänna den. Tillverkningskontrollen kan omfatta testning av produkter som tagits ut i produktionsanläggningen och på marknaden. Ett certifikat för tillverkningskontroll ska återkallas, om byggprodukten inte uppfyller de väsentliga tekniska krav som följer av **bygglagen** eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den. Organet för certifiering av tillverkningskontroll ska återkalla certifikatet, om importören eller tillverkaren eller ett av tillverkaren bemyndigat ombud inte avhjälper brister som upptäckts vid certifieringen av tillverkningskontrollen. Certifikatet ska återkallas utan dröjsmål, om Säkerhets- och kemikalieverket har förbjudit användningen av byggprodukten eller ålagt importören eller tillverkaren eller ett av tillverkaren bemyndigat ombud att vidta åtgärder för att dra tillbaka produkten från marknaden. Om CE-märkning blir tillämplig på produkten, upphör certifikatet att gälla.

— — — — —

### 26 §

#### *Upphävande av kontrollintyg*

Miljöministeriet får upphäva ett kontrollintyg om intyget har utfärdats för en byggprodukt som inte uppfyller kraven i **bygglagen** eller i bestämmelser som har utfärdats med stöd av den.

— — — — —

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

— — — — —

61.

## Lag

### om ändring av 2 och 7 § i lagen om datasystemet för den byggda miljön

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om datasystemet för den byggda miljön ( / ) 2 § 2 mom. och 7 § som följer:

#### 2 §

*Syftet med och den allmänna uppbyggnaden av datasystemet för den byggda miljön*

Datasystemet för den byggda miljön tillgodoser informationsbehov som gäller områdesanvändning och byggande. Syftet med insamlingen av information är att använda informationen för väsentliga myndighetsändamål som föreskrivs i lag.

Datasystemet för den byggda miljön består av en informationsresurs för områdesanvändningen och en byggnadsinformationresurs. Informationsresursen för områdesanvändningen innehåller de uppgifter om områdesanvändningen som anges i 5 §. Byggnadsinformationresursen innehåller de uppgifter om byggande som anges i 72 och 73 § i bygglagen ( / ). Informationsresurserna kan dessutom innehålla uppgifter som införts med stöd av 9 § i denna lag.

I datasystemet för den byggda miljön får känsliga personuppgifter inte behandlas.

#### 7 §

*Uppgifter om byggande som lämnas till datasystemet för den byggda miljön*

Bestämmelser om de uppgifter om byggande som publiceras i datasystemet för den byggda miljön finns i 72 och 73 § i bygglagen.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

---

### *Utskottets förslag till uttalanden*

1. Riksdagen förutsätter att ett pilotprojekt för servicelöftet genomförs i samarbete med kommunerna. Utifrån erfarenheterna kan man dra slutsatser om en mer omfattande användning av servicelöftet.

## Betänkande MiUB 27/2022 rd

2. *Riksdagen förutsätter att statsrådet bevakar vilka konsekvenser den föreslagna regleringen har för tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna samt för tillståndsprocessernas längd och smidighet och att statsrådet vid behov vidtar åtgärder mot eventuella problem.*

Helsingfors 17.2.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Hanna Kosonen cent  
vice ordförande Tiina Elo gröna  
medlem Petri Huru saf  
medlem Mai Kivelä vänst  
medlem Johan Kvarnström sd  
medlem Sheikki Laakso saf  
medlem Kai Mykkänen saml (delvis)  
medlem Saara-Sofia Sirén saml  
medlem Hussein al-Tae sd  
medlem Katja Taimela sd  
medlem Ari Torniainen cent  
ersättare Anneli Kiljunen sd  
ersättare Rami Lehto saf.

Sekreterare var

utskottsråd Susanna Paakkola.

## **Betänkande MiUB 27/2022 rd**

### **Reservation 1 /saml**

#### **Reservation 1**

##### **Motivering**

Samlingspartiets utskottsgrupp är exceptionellt besviken på regeringens proposition med förslag till bygglag (RP 139/2022 rd). Lagförslaget lämnades till riksdagen för behandling både halvfärdigt och bristfälligt. Nivån på lagberedningen var svag och anvisningarna om lagstiftningsprocessen iaktogs inte. Regeringen överlämnade dessutom bygglagen som budgetlag och gav riksdagen bara några veckor tid att behandla den. Detta ledde till att sakkunnigutfrågningarna om ett lagpaket på flera hundra sidor ordnades i oskälig brådska. Riksdagen var tvungen att skyndsamt göra exceptionellt stora paragrafändringar i propositionen.

Regeringen föreslog rentav att omprövningsbegäran skulle slopas helt och hållet, varvid den första besvärnivån i fråga om tillstånden eller besluten är förvaltningsdomstolen, inte kommunen eller den som beviljar tillståndet. Detta skulle inskränka finländarnas rättsskydd, belasta förvaltningsdomstolarna och totalt strida mot det finländska rättssystemets utveckling. Det skulle också förlänga besvärstiden mångfaldigt. Detta strider mot regeringens utsagor och målen med lagstiftningsändringen. Till denna del gjorde miljöutskottet lyckligtvis den nödvändiga korrigeringen och omprövningsbegäran kvarstår. Till övriga delar kvarstår det betydande brister i lagen även efter flera paragrafändringar.

Den parlamentariska beredningen av en totalreform av markanvändnings- och bygglagen inleddes våren 2018. Målen för reformen gick ut på att göra lagen smidigare och tydligare, skapa förutsättningar för tillväxt och skapa möjligheter. I och med regeringsprogrammet ändrades målen dock. I stället för att göra lagstiftningen smidigare gick man in för att införa mer reglering. Förslaget som var på remiss fick förkrossande kritik och föll. Propositionen var dåligt beredd och tog inte hänsyn till intressenternas synpunkter. Propositionen skulle till exempel ha lett till fler plannivåer, trots att riktningen borde vara den motsatta.

Trots kritiken beslutade regeringen att främja den del som frikopplats från paketet, dvs. regleringen av byggandet. Bygglagen utgjorde den frikopplade delen av paketet och den har varit en exceptionellt utmanande proposition att behandla. Under riksdagsbehandlingen har propositionen korrigerats på många punkter eftersom den beretts i brådska, och konsekvensbedömningarna och samråden med intressentgrupper har varit fullständigt bristfälliga. Utskottet har lyckats korrigera vissa detaljer, men propositionen innehåller fortfarande allvarliga brister och utmaningar. Till exempel de oklara paragraferna om besvärsrätt ändrades inte vid riksdagsbehandlingen. Resultatet blir troligtvis att besvärsrätten utvidgas. De ökande överklagandena hotar att försena handläggningen av bygglov och inledandet av projekt.

Propositionens faktiska och indirekta konsekvenser har inte bedömts på behörigt sätt. Samlingspartiets utskottsgrupp är bekymrad över verkställigheten och tolkningen av lagen, även om tidpunkten för ikraftträdandet senarelades. Enligt de yttranden som utskottet fått beror detta på brister i propositionens innehåll och beredningssätt.

**Betänkande MiUB 27/2022 rd**  
**Reservation 1**

Utöver brister och missförhållanden har den nya bygglagen ett ensidigt syfte. Den nya bygglagen syftar till att förbättra lagstiftningens genomslag i synnerhet i syfte att stävja klimatförändringen och påskynda anpassningen till den, främja cirkulär ekonomi samt möjliggöra nationell digitalisering av beslut och datainnehåll om byggande. Vi anser att målet borde ha varit en tydligare och smidigare bygglagstiftning i enlighet med den parlamentariska beredningen. Lagen borde ha beretts i enlighet med anvisningarna för lagstiftningsprocessen, omsorgsfullt och i samråd med intressentgrupperna.

Bestämmelser och reglering som begränsar byggande eller försvårar kompletteringsbyggande bör lättas upp och bli vettigare. Till exempel ersättandet av bygglov och åtgärdstillstånd med en enda tillståndsform, bygglov, kompenserar inte för den nya administrativa börda som propositionen medför för kommuner, byggherrar och dem som bygger egnahemshus. Till exempel ska det i samband med ansökan om tillstånd göras en klimatdeklaration för varje byggnad, inklusive egnahemshus. Det finns dock inga klara indikatorer för deklarationen nu när lagen stiftas.

Propositionen ökar den administrativa och ekonomiska bördan för kommunerna, och den beaktar inte hur kommunerna kommer att klara av sina nya skyldigheter.

***Förslag***

Vi föreslår

att riksdagen förkastar lagförslagen.

Helsingfors 17.2.2023

Saara-Sofia Sirén saml

Kai Mykkänen saml

**Betänkande MiUB 27/2022 rd**  
**Reservation 2 /saf**

**Reservation 2**

**Motivering**

I propositionen föreslås en ny bygglag. I den gällande markanvändnings- och bygglagen stryks bestämmelserna om byggande, och lagens rubrik ändras till lag om områdesanvändning. Syftet med den nu aktuella reformen är enligt propositionen att förbättra regleringens genomslag i syfte att stävja klimatförändringen och påskynda anpassningen till den, främja cirkulär ekonomi samt möjliggöra nationell digitalisering av beslut och datainnehåll om byggande. Avsikten är att förbättra byggkvaliteten genom nya bestämmelser om den huvudansvariga aktören. Avgränsningen av de tillstånd som är en förutsättning för byggandet preciseras och tillståndsplikten minskas, och bygglov och åtgärdstillstånd ersätts med en tillståndsform, bygglov.

Sannfinländarnas utskottsgrupp anser att lagens ursprungliga syfte att avveckla bestämmelser om byggande har varit bra och välkommet. Det förslag till bygglag som nu finns i utskottet innehåller dock flera nya skyldigheter, såsom ett väsentligt tekniskt krav på koldioxidsnåla byggnader. Koldioxidfotavtrycket och koldioxidhandavtrycket från en ny byggnad eller en byggnad som genomgår en större renovering som kräver bygglov ska herefter rapporteras i den klimatdeklaration som utarbetas för bygglovet (38 §). Alla dessa åtgärder ökar kraftigt både förvaltningen och regleringen, anser vi. Därför kan vi inte stå bakom detta förslag.

I lagen föreslås dessutom ett nytt väsentligt tekniskt krav som gäller byggnaders livscykelegenskaper. Den som påbörjar ett byggprojekt ska framöver se till att byggnaden projekteras och uppförs så att den är ekologisk i fråga om sina livscykelegenskaper och långlivad med avseende på den målsatta tekniska livslängden (39 §). Vi sannfinländare anser också att detta är en utveckling som medför enorma kostnadsökningar för dem som bygger hus. Därför kan vi i detta ekonomiska läge inte godkänna sådana rent ideologiska kostnader för byggnadssektorn. I synnerhet när byggnaderna också annars byggs för att bli långlivade.

Vidare uttrycker vi vår bestörtning över att i synnerhet i förslaget till bygglag har en ny typ av reglering i fråga om de föreslagna bestämmelserna om bekämpning av klimatförändringen och stärkande av den biologiska mångfalden tagits med, som i sig inte har något sådant mervärde — i synnerhet inte om de inte bidrar till bevarandet av nationalförmögenheten, exempelvis byggnadernas skick.

Slutligen konstaterar vi att lagförslaget innehåller många nya krav på byggande. I lagförslaget sägs det rakt ut att bedömningen av konsekvenserna är förenad med osäkerhetsfaktorer, och en exakt konsekvensbedömning är krävande på grund av att styrningen av byggandet är omfattande och mångskiftande. Inte heller av den anledningen kan vi sannfinländare stå bakom detta lagförslag. Också för företag inom fastighets- och byggbranschen försvagar de osäkerhetsfaktorer som de aktuella lagarna medför genomförandet av viktiga investeringar och finansieringsmöjligheterna. Därför kommer svagheter i de nu aktuella lagförslagen tyvärr att synas senare i vår samhällsekonomi både i sysselsättningen och i städernas livskraft.

**Betänkande MiUB 27/2022 rd**  
**Reservation /saf**

Likaså beklagar vi som utskottsgrupp att kravet på erfarenhet till exempel i arbetsledningsuppgifter slopas jämfört med den gällande regleringen. Man bör komma ihåg att nästan alla remissinstanser vid båda remissbehandlingarna av lagförslaget motsatte sig den ovannämnda ändringen, eftersom slopandet av erfarenhetskravet medför en alltför stor risk för byggfel i vanliga byggnadsobjekt. Även i övrigt vore det förnuftigare för alla att ingripa i byggfelen innan de inträffar. Som det ofta har konstaterats kommer dessa byggfel att uppträda först efter en längre tid, då det är svårt att ställa de ansvariga parterna till svars, varvid byggnadernas nuvarande ägare blir skadelidande och kostnadsbetalare.

Vidare bör man komma ihåg att inget utbildningsprogram vid högskolan innefattar sådant studieinnehåll utifrån vilket man förstår innehållet i planeringen eller arbetsledningsuppgiften, kraven på god byggnadssed, uppgiftens inverkan på byggandet eller det ansvar som alla dessa i verkligheten medför för personer utan verklig erfarenhet.

***Förslag***

Vi föreslår

att riksdagen förkastar lagförslagen.

Helsingfors 17.2.2023

Petri Huru saf  
Sheikki Laakso saf  
Rami Lehto saf